ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيڤا درويشيان

1500 Լ.Ո. 72ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 88 (19955) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 24 ՅՈՒՆԻՍ 1998 10 ԷՋ

BANQUE LIBANO-FRANÇAISE

HORAIRES D'ETE
DU 22 JUIN AU 19 SEPTEMBRE 98

Lundi à Vendredi de 8h15 à 14h30
Samedi de 8h15 à 12h30

ՊԻԵԼՈՌՈՒՍԻԱ

ՄԻՋԻՆ ԵԶՐ ԳՏՆԵԼՈՒ ՓՈՐՁԵՐ «ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ»

ՄԻՆՍԿ. 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Պիելոռուսիա երեքշաբթի օր մերժեց Արեւմուտքին հետ միջին եզրի լուծում մը գտնել՝ բնակարաններու կապուած բանավէճ մը լուծելու համար: Անիկա պատճառ դարձած է, որ բազմաթիւ դեսպաններ հեռանան երկիրէն:

Արտաքին գործոց նախարար Իւան Անթոնովիչ թղթակիցներու յայտնեց, որ դեսպանները առժամաբար հեռացած են խորհրդակցութիւններու համար: «Քայլերու պիտի չդիմենք. սակայն անոնք պիտի վերադառնան», ըսաւ ան:

ԲԱՑԻ ՕԴԱՆԱԼԻԵՐՈՒ ԷՋԵՐԷՆ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔԼԻՆԹԸՆ ՋՆՋԵՑ ԼԻԲԱՆԱՆ - Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՓՈԽԱԴՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐՈՒ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԳԵԼՔԸ

Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն երէկ ջնջեց Լիբանան - Միացեալ Նահանգներ փոխադրամիջոցներու սպասարկութեանց արգիլման մասին որոշումը:

1985ին որդեգրուած եւ 1992ին փոփոխութեան ենթարկուած նախագահական նախկին որոշումը ջնջելու համար, Քլինթըն հրաման յղեց Մ. Նահանգներու փոխադրամիջոցներու նախարարութեան, ուր կը թելադրէ անմիջապէս ջնջել որոշումին բոլոր մանրամասնութիւնները:

Քլինթընի հրամանագիրը կ'ըսէ, որ այսուհետեւ «կ'արտօնէ ամերիկացիներուն եւ ոչ ամերիկացիներուն ղեկի Լիբանան ճամբորդութեան տոմսեր գնել: Կ'արտօնեմ նաեւ ամերիկեան եւ ոչ ամերիկեան ընկերութիւններուն՝ ճամբորդութեան եւ ապրանքի փոխադրութեան տոմսեր վաճառել Լիբանանէն Ամերիկա կամ Ամերիկայէն ղեկի Լիբանան ուղղութիւններով»:

«Այս ընագաւառէն ներս, բոլոր արգելքները ջնջուած են, միակ բացառութեամբ ամերիկեան օդանաւե-

2

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԼԻԿԱՆ ՎԱՃԸ ԿԸ ԳՈՒՄԱՐԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՆԻՍՏ ՄԸ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՈՐԴԵԳՐԱԾ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

Երուսաղէմի վրայ Իսրայէլի իշխանութիւներ ամրապնդելու որոշումին դէմ բարձրացած դատապարտումի ալիքը չարունակուեցաւ երէկ եւս, երբ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար, Իրան, Իրաք եւ Չինաստան խիստ ոճով քննադատեցին վարչապետ Պենիամին Նեթանիահուի որոշումը: Քննադատողներուն միացաւ նաեւ Իսրայէլի պաշնակից Թուրքիան, իսկ Արաբական Լիկան որոշեց գումարել արտակարգ նիստ մը:

ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան պատասխանեց Երուսաղէմի գծով յայտարարուած իսրայէլեան ծրագիրը՝ կոչ ուղղելով Նեթանիահուի, որ վերատեսութեան ենթարկէ կառավարութեան որոշումը: Անան ցաւ յայտնեց, որ Իսրայէլ որդեգրած է միակողմանի որոշում մը, որ կ'անտեսէ ՄԱԿի Ընդհանուր Ժողովին եւ Ապահովութեան Խորհուրդին կողմէ հրապարակուած բանաձեւերը, որոնք կ'առնչուին Երուսաղէմի:

Իսրայէլի կառավարութիւնը կիրակի օր որդեգրեց Երուսաղէմի սահմանները ընդարձակելու ծրագիրը մը՝ ամրապնդելու համար կապերը քաղաքին եւ Այսրյորդանանի մէջ գտնուող հրէական բնակեցման վայրերուն միջեւ:

2

ՄԻՆՉ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ «ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ» ԿԸ ՆԿԱՏԵՆ ՂԱՐԱԲԱՂԸ ԿՅԵԼՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թուրքիա երէկ քննադատեց Լեռնային Ղարաբաղը պաշտօնապէս ճանչնալու Հայաստանի անցեալ շաբթուան սպառնալիքը:

ՊԵՐԵԶՈՎԿԱՅԻ ՄԻ ԽՕՍՔԸ ԿԸ ՓՈԽԱՆՑԷ, ՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՉԻ ԱՐՁԱՐԾԱԾ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՉԵՆՔ ՀՐԱԺԱՐԻՐ ՎԵՐԱՄԻԱՑՈՒՄԷՆ, ԱՅԼ ԿԸ ՍՊԱՍԵՆՔ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ԱՐԴԻՒՆՔԻՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ

ԵՐԵՒԱՆ, 23 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Ակերիլրատու գործակալութիւններ յայտնեցին, որ ԱՊՀի գործադիր քարտուղար Պորիս Պերեզովսքի Ազրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիեւի հետ հանդիպումին ընթացքին յայտնած է, որ Հայաստանի իշխանութիւնները իր հետ ունեցած հանդիպումներուն ընթացքին, չեն արձարձած Ղարաբաղի անկախութեան ճանաչման կամ անոր Հայաստանի վերամիացման հարցը: Մեկնարաններով այս յայտարարութիւնը, Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան երէկ լրագրողներուն յայտնեց, որ «մենք կ'ըսենք հետեւեալը՝ ոչ թէ կը հրաժարինք Ղարաբաղի անկախութենէն, այլ այսօր ունինք իրաւական հիմքեր ճանաչելու Ղարաբաղի անկախութիւնը կամ արձարձելու Ղարաբաղի վերամիացման հարցը, սակայն մենք այդ քայլերուն չենք դիմեր՝ յոյս ունենալով, որ բանակցութիւններու գործընթացը կը յանգի այնպիսի լուծումի մը, որ պիտի բաւարարէ բոլոր կողմերը»:

Անդրադառնալով Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեանի յայտարարութեան եւ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերի այն արձագանգին, որ կողմերը պէտք է կերծ մնան գրգռութիւն յառաջացնող յայտարարութիւններէ, նախագահ Քոչարեան յայտնեց «Ձեմ կարծեր, որ եղած են գրգռիչ յայտարարութիւններ: Օսկանեան խօսած է կարելի գարգացումներու մասին: Հակառակ պարագային, մենք գրգռութիւն պիտի նկատենք քարիւղի գարգացումներուն առնչուող եւ Ազրպէյճանի կողմէ կատարուող իւրաքանչիւր յայտարարութիւն»:

Նախագահին համաձայն, մամուլի ուշադրութիւնը որոչ չափով անտեղի կեդրոնացած է նախարարին յայտարարութեան վերջին բաժինին վրայ:

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հպարտութեան տեղի տալով, որ անիկա չրջանային խաղաղութեան համար վտանգաւոր է:

Անցեալ Չորեքշաբթի օր, Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնած էր, որ եթէ երկուքէն չորս տարիէն Ադրպէյճան Ղարաբաղի տագնապին գծով իր կեցուածքը չփոխէ, Հայաստան պիտի պարտադրուի հարցը լուծել իրեն կցելով Լեռնային Ղարաբաղ:

2

ՍԵՒԱԹԱՆՈՎԻՉԻ ՀԵՏ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻ ՄԸ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

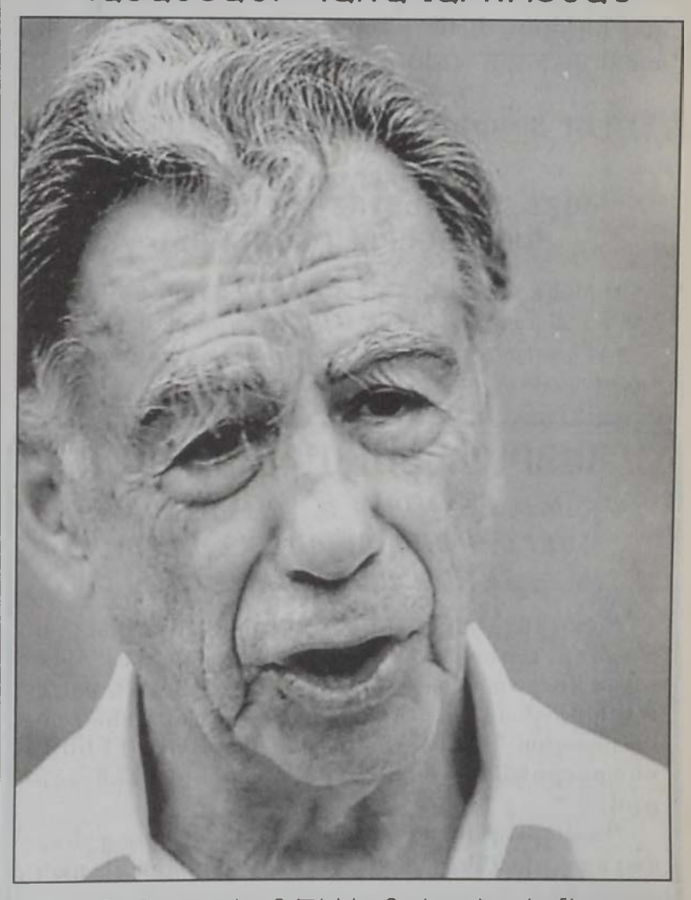
ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ՆՈՐ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐ ԱՌԱՋԱԴՐԱԾ Է ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԻՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նորանկախ պետութիւններու գծով Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Մտեփան Սեսթանովիչ յայտնեց, որ այս ամսուն սկիզբը նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հետ հանդիպումի մը ընթացքին, Հայաստանի նախագահը նոր գաղափարներ առաջադրած է Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծումը արագացնելու համար:

2

ՂԱՆԱՐԻԱԿԱՀԱՅ ԳԱՒԱՌԱՑՈՒ ՔՐԻՔ ՔՐԻՔՈՐԵԱՆ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ

100 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ ՎԱՐԿԻՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՎՍՏԱՀՈՒԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ք. Քրքորեան Ծիծեռնակաբերդի մէջ
(Լուսանկարը՝ «ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ»ի)

ԵՐԵՒԱՆ, 23 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Ամերիկահայ գործարար Քրիք Քրքորեան երէկ աւարտելով Հայաստան իր այցելութիւնը Միացեալ Նահանգներ մեկնեցաւ:

«Զուարթնոց» օդակայանին մէջ ան պատասխանեց լրագրողներու հարցումներուն:

Քրքորեան ըսաւ, որ իր այցելութիւնը չատ նչանակելի եւ յուզիչ էր: «Հայրենիքի մէջ գտնուելու կողքին, այստեղ ծնած են իմ ծնողքը, այստեղ թաղուած է իմ փոքր քոյրը», ըսաւ Քրքորեան: Ք. Քրքորեանի ծնողքին ծննդավայրը Խարբերդ է եւ «այստեղ» ըսելով, ան նկատի ունէր նաեւ Արեւմտահայաստանը:

Իր տրամադրած օժանդակութեան վերահսկողութեան մասին հարցումի մը պատասխանելով, Քրքորեան ըսաւ, որ այսուհետեւ ինք կը վստահի Հայաստանի

2

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԿԸ ՏԵՍԱԿՑԻ ՔՈՖԻ ԱՆԱՆԻ ՀԵՏ

ԵՐԵՒԱՆ, 23 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ) - Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա. երկուշաբթի օր հանդիպում մը ունեցաւ ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի հետ, Նիւ Եորքի մէջ:

Վեհափառ հայրապետը անդրադարձաւ Ղարաբաղի հարցին եւ նշեց, որ անոր լուծումը հիմնուած պէտք է ըլլայ մարդկային իրաւունքներու եւ ինքնորոշման իրաւունքի վրայ: Ան շեշտեց, որ Հայաստան միշտ կողմնակից եղած է հարցին խաղաղ լուծման:

Վեհափառին կ'ընկերանային ՄԱԿի մէջ Հայաստանի մնայուն ներկայացուցիչ Մովսէս Աբէլեան եւ Միացեալ Նահանգներու Արեւելեան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսումեան:

ԻՐԱՆ

ԽԱԹԵՄԻ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ՀԱՍՏԱՏԵԼ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՄԵՂՄ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԹԵՀԻՐԱՆ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Իրանի նախագահ Մոհամմէտ Խաթեմի կը փորձէ հաստատել աւելի մեղմ իսլամական դրութիւն մը, որ տեղ տայ քաղաքական եւ ընկերային տարբեր տեսակէտներու, հաղորդեց Թեհրանի ռատիոկայանը Երեքշաբթի օր:

Խաթեմի, որ կը խօսէր չեղափոխական պահակագունդի ուժերուն, ըսաւ, որ երիտասարդներուն հանդէպ պէտք է որդեգրել աւելի մեղմ քաղաքականութիւն մը, որ զիրենք չվախցնէ եւ չխրտչեցնէ իսլամութենէն:

Խաթեմի շեշտեց անհրաժեշտութիւնը յարգելու քաղաքական տարբեր տեսակէտները իրանեան ընկերութենէն ներս:

Իրանի չափաւորական նախագահը կիրակի օր քաղաքական հարուած մը ստացաւ խորհրդարանէն, որ պարտադրեց ներքին գործոց նախարար Ալտուլլա Նուրիի հրաժարականը:

Խաթեմի սակայն անմիջապէս բարգաւաճման եւ ընկերային հարցերու փոխ նախագահ նշանակեց Նուրիի կառավարութեան մէջ աթոռ մը ապահովելով անոր:

Պրազիլի բերդապահ Թաֆարէլ չի կրնար զսպել Նորվեկիոյ շնորհուած կասկածելի *փենալթին*: Մրցումը աւարտեցաւ 2-1 արդիւնքով՝ ի նպաստ եւրոպական կազմին:

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ (PLAN MedNet) ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

- Յարմարագոյն գիներ
- Լաւագոյն պայմաններ
- Վճարման դիւրութիւններ

EXPRESS
INSURANCE COMPANY

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ (PLAN MedNet)Ի «ECONOMIZER»ԷՆ

Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 01-250999 թիւին, Տորա, Սանթըր Տտրեան, 2րդ յարկ

ԸՆԿ. Ս. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ Ն. ՊԸՐՐԻԻ ՄՕՏ

Երէկ, հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ ընկ. Ս. Յովհաննէսեան այցելեց Խորհրդարանի նախագահ Նեպին Պըրրիի: Հանդիպումին ընթացքին կատարուեցաւ գնահատականը քաղաքապետական եւ թաղապետական ընտրութիւններուն:

Ն. Պըրրի յայտնեց իր խոր գոհունակութիւնը նոյ համայնքի դերակատարութեան եւ կեցուածքին նկատմամբ:

Խորհրդարանի նախագանը ընդունեց նաեւ այցելութիւնը երեսփոխան Խաչիկ Պապիկեանի:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ՝ Ֆ. ՀԸՊԷՅՇԻ

Երէկ, հայկական պլոքի ներկայացուցիչ ընկ. Ս. Յովհաննէսեան եւ երեսփոխան Ա. Տէմէճեան այցելեցին բարձրպաստիճան կրթութեան նախարար Ֆաուզի Հրպէյշի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցաւ Լիբանանեան համալսարանէն ներս հայերէնի դասաւանդումի դիմումը, զոր ներկայացուցած էր հայկական պլոքը: Նախարար Հրպէյշ յայտնեց, որ համալսարանի տնօրէնութիւնը տուած է իր բանաւոր հաւանութիւնը եւ թէ ինք կը սպասէ անոր պաշտօնական համաձայնութեան հարցը կառավարութեան յղելու համար:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ՝ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻՉ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Երէկ, Հայկական պլոքի ներկայացուցիչ ընկ. Ս. Յովհաննէսեան եւ երեսփոխան Ա. Տէմէճեան այցելեցին բարձրպաստիճան կրթութեան նախարար Ֆաուզի Հրպէյշի:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցաւ Լիբանանեան համալսարանէն ներս հայերէնի դասաւանդումի դիմումը, զոր ներկայացուցած էր հայկական պլոքը: Նախարար Հրպէյշ յայտնեց, որ համալսարանի տնօրէնութիւնը տուած է իր բանաւոր հաւանութիւնը եւ թէ ինք կը սպասէ անոր պաշտօնական համաձայնութեան հարցը կառավարութեան յղելու համար:

ԴԱՇՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸՋ

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐՒԻՐԻ ԻՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԸ ՔՆՆԱՐԿԵՑ ՍՈՒՐԻԱՑԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Վարչապետ Ռաֆիք Հարիրի երեկ Դամասկոսի մէջ ժողով մը գումարեց Սուրիոյ փոխ նախագահ Ապտել Հալիմ Խաddամի եւ սուրիացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ: Ժողովին ընթացքին քննարկուեցան Լիբանանի եւ Սուրիոյ վերջին նպաստդակցութիւնները Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին հետ առնչութիւն ունեցող պետութեանց հետ:

Խօսուեցաւ նաեւ արաբական վերջին իրադարձութիւններուն ու երկկողմանի յարաբերութիւններուն մասին:

ՀԱՐԻՐԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երեսփոխան Աբրահամ Տէտէեան երեկ կատարուած յայտարարութեան մը մէջ ողջունեց վարչապետ Հարիրիի արտաոնմանեան այցելութիւնները եւ անոնց ճամբով Լիբանանի շահերը ապահովելու վարչապետին ճիգերը:

Երեսփոխան Պանեւէտտին Իթանի նկատել տուաւ, որ վարչապետ Հարիրիի արտաոնմանեան շրջապատները նպատակ ունին հաստատելու Լիբանանի ներկայութիւնը միջազգային բեմին վրայ:

Երեսփոխան Զապալան Իսա Խուրի եւս հաստատեց, որ այս ճամբորդութիւնները կը հաստատեն Լիբանանի ներկայութիւնը միջազգային բեմին վրայ, եւ ընդգծեց Ուաշինկթընի բացայայտ հետաքրքրութիւնը Լիբանանի ու Միջին Արեւելքի հարցերով:

⇦ ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՉԱՐԵԱՆ ...

Սեսթանովիչին համաձայն, նախագահ Քոչարեան ըսած է, որ ինք կ'ուզէ բանակցութիւններուն վերսկսումը: «Հիմնականը հարցին լուծման ձեւ մը գտնելն է, որ կը բաւարարէ կողմերը», ըսաւ ան՝ աւելցնելով, որ Պաքու եւ Երեւան նոր միջոցներ կ'առաջադրեն հարցին լուծման համար: Սեսթանովիչ Երեւանէն անցած է Պաքու եւ նախագահ Ալիեւին փոխանցած նախագահ Ռ. Քոչարեանի գաղափարները: Սեսթանովիչի համաձայն, Ազրպէյճանի նախագահին հետ իր հանդիպումը դրական էր, եւ «Ալիեւ անդրադարձած է տագնապին հանգոյցները լուծելու անհրաժեշտութեան»:

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ *ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆը կը սփռուի 94.7 mhz ալիքի վրայ:

Հազմիեի, Էշրեֆիեի եւ արեւմտեան Պէյրութի ունկնդիրները ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆը կրնան լսել նաեւ 106.4 mhz ալիքի վրայ:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

Բարձր հովանաւորութեամբ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

«Իր քահանայական օծման 30ամեակի եւ կաթողիկոսական ընտրութեան եւ օծման Գ. տարեդարձին առիթով»

Նախագահութեամբ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՈՔԱԹԼԵԱՆԻ

Կազմակերպութեամբ

ՀԱՅՑ. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ

Կիրակի, 28 Յունիս 1998, կէսօրուան ժամը 1:00ին, ճաշարան «Ասր Ալ Սուֆարա»ի մէջ:

•*Տեղ ապահովելու համար. դիմել վարիչ տնօրէնութեան եւ գրասուն Նարեկացիի:*

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԾՄԱՆ ԵՐԿՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Յառաջիկայ Կիրակի, 28 Յունիս, Ակնթիլիոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ընթացս Սուրբ պատարագի, ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ պիտի կատարուի Ս. Աթոռոյս վեհափառ հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ընտրութեան եւ օծման երրորդ տարեդարձին առիթով:

Պատարագէն ետք, վեհափառ հայրապետը շնորհաւորութիւններ պիտի ընդունի վեհարանի դահլիճին մէջ:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՀԱՅ ԱՍԱՄՆԱԲՈՒԺՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Կը խօսին՝

PROF. ROGGER RBEIZ

PROF. EDMOND KOYESS

Նիւթ՝

L'ENDODONTIE QUOTIDIENNE

Garden Tower Hotel

27 Յունիս 1998, առաւօտեան ժամը 9ին:

Հրաւիրուած են բոլոր հայ ատամնաբուժները:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՄԸՐ ԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԷ ՆԱԽԱՐԱՐ ՅԱԿՈԲ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ

ՍՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԿԱՅՈՒՆ Է ԵՒ ՈՉ ՈՔ ԿՐՆԱՅ ԽԱՆԳԱՐԵԼ ՋԱՅՆ

ՎԱՏԱՀԵՑՈՒՑ ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Փոխ վարչապետ Միշել Մրր երէկ նախագահեց Ապահովութեան կեդրոնի Խորհուրդի ժողովին, որուն մասնակցեցան ապահովութեան պատասխանատու մարմիններու եւ բանակի հրամանատարութեաններկայացուցիչները:

Ժողովէն ետք կատարած իր յայտարարութեան մէջ, ներքին գործոց Նախարարը դիտել տուաւ, որ վերջին ընտրութիւններուն ընթացքն ու վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի Ուաշինկթրն չլինկթրն այցելութիւնը հանգիստ մթնոլորտ մը ստեղծեցին Լիբանանի մէջ, եւ դէպի Լիբանան ճամբորդութեան մասին ամերիկեան նոր դիւրութիւններ բարելաւեցին այս մթնոլորտը, «սակայն կան կողմեր, որոնք չեն ուզեր որ լիբանանցիները հանգիստ բլլան», ըսաւ Մրր՝ վստահեցնելով, որ ապահովական կացութիւնը կայուն է եւ մտահոգիչ բան չկայ: Ան նկատել տուաւ, որ ամերիկեան դեսպանատան մօտ պայթուցիկներ այնքա՛ն հեռուէն դեսպանատունէն, որ փաստօրէն անոր դէմ ուղղուած չէին, այլ երկիրին ընդհանուր մթնոլորտին:

Պէտք չէ վախնալ կամ չփոթի մատնուիլ, որովհետեւ ապահովութեան մարմինները, բանակն ու ներքին ապահովութեան ուժերը պիտի խստացնեն իրենց միջոցառումները եւ հակակշիռ տակ պիտի պահեն կացութիւնը, առանց անհանգստացնելու քաղաքացիները: Արտակարգ միջոցառումներ պիտի չլլան, այլ պիտի խստացուին արդէն գործադրուող միջոցառումները», ըսաւ ան:

Իրանի ֆութպոլի ազգային խումբի յաղթանակն ետք կրակոցները անընդունելի օրինապանութիւն նկատելով, Մրր հաւաստեց, որ անոնք պիտի հետապնդուին:

★ ★ ★

Փոխ վարչապետ Մրր երէկ ձայնասփռուած հարցազրոյցի մը ընթացքին, պատասխանեց «Նահար» օրաթերթին մէկ յօդս տեսած քաղաքապետութեանց եւ գիւղական հարցերու նախարար Յակոբ Տէմիրճեանի յայտարարութիւններուն: Նախարար Տէմիրճեան յայտարարած էր, թէ Պէթլրիմի քաղաքապետութիւնը միացած է Մեթնի քաղաքապետութեանց համախմբումին առանց իր ստորագրութեան եւ չորքանգեղով իր իրաւասութիւնները, եւ ինք մէկ տարիէ ներկայացուցած է իր հրաժարականը այս պատճառով:

Մրր նկատել տուաւ, որ օրինականօրէն քաղաքապետութիւնները այս տեսակի հարցերը կը փոխանցեն գաւառապետերուն, որոնք կը փոխանցեն նահանգապետերուն, որոնք իրենց կարգին՝ վերադաս պատասխանատուին՝ ներքին գործոց նախարարին, եւ այս իմաստով նախընթացներ կան:

Մրր նաեւ յիշեցուց, որ նախարար Տէմիրճեան Լեւնալիրանանի նահանգին մէջ նշանակած է 30-40 պաշտօնեայ՝ չորքանգեղով ներքին գործոց նախարարի այս իրաւասութիւնը:

«Քաղաքապետութեան մը կացումը ապգային հարց մը չէ, որուն համար կ'արժէ նախարարի մը հրաժարումը: Յամենայնդէպս օրին պէտք կը լինի ունենալ այս հրաժարականը եւ վերջնական այս հարցին», ըսաւ Մրր:

⇦ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ...

Ամերիկեան, ֆրանսական եւ ռուսական ճիգերը՝ Ղարաբաղի հարցին բանակցութեանց ճամբով լուծում գտնելու համար, անել կացութեան մատնուած են:

Թրքական հաղորդակցութիւնը Երեւանը պատասխանատու նկատեց այս կացութեան:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆՔԸ՝ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ

Մ. Նահանգներ Երկուշաբթի օր «անընդունելի» նկատած էին Ղարաբաղը կցելու Հայաստանի յայտարարութիւնը:

Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը՝ Ձկմս Ռուպին յայտնած էր, որ «միջազգային համայնքը անընդունելի պէտք է նկատէ երկիրի մը սպառնալիքը կցելու միջազգային համայնքին կողմէ իրրեւ այլ երկիրի մը մէկ մասը ձանչցուած բան մը»:

Ռուպին ըսած էր, որ յիշեալ սպառնալիքը կը հակասէ Ուաշինկթընի մէկ Օսկանեանի կատարած յայտարարութեան, թէ Հայաստան Լեռնային Ղարաբաղը կցելու քայլեր պիտի չառնէ:

Ան կրկին կոչ ուղղած էր տագնապին առնչակից բոլոր կողմերուն, որ գգուշանան գրգռիչ յայտարարութիւններէ, «փոխարէնը ներքաշողը պատրաստելով գիջումներու, առանց որոնց լուծում գոյութիւն չի կրնար ունենալ»:

Ռուպին ընդգծած էր, որ Ուաշինկթրն պատրաստ կը մնայ «կողմերուն միջեւ արդիւնաւէտ բանակցութիւնները դիւրացնելու»:

Արտաքին գործոց նախարար Մատրլէյն Օլպրայթ անցեալ շաբաթ Քոնկրէսին յայտնած էր, որ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի միջեւ խաղաղ լուծում մը իրագործելու նպատակով ամերիկեան ճիգերուն թափ պիտի տայ:

Ռուպին ըսած է, որ ան հարցը կը քննարկէ բարձրաստիճան խորհրդականներու հետ, սակայն բանբերը չեշտած է, որ «մինչեւ այն ատեն, որ քաղաքական ղեկավարները այս հարցերուն լուծման համար չեն ուզեր դժուար ճամբուն հետեւիլ, արտաքին աշխարհի կարողութիւնը սահմանափակ է»:

Ամերիկացի պաշտօնատարներ բազմիցս յայտնած են, որ Լեռնային Ղարաբաղի հարցին լուծումը կարեւոր տուեալ է չահարկելու համար կասպից ծովի քարիւղի եւ բնական կազի հարստութիւնները, որոնց գծով ամերիկեան ընկերութիւնները միլիոնաւոր տոլարներու ներդրում կը կատարեն:

⇦ ՆԱԽԱԳԱՀ ՔԼԻՆԹՐԸՆ ...

րուն, որոնց Լիբանան կրքր կը մնայ արգիլուած», կ'ըսէ հրամանագիրը՝ պահանջելով, որ այս որոշումին գործադրութիւնը սկսի անմիջապէս:

ԳՈՀԱՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանի քաղաքական ու տնտեսական մարմինները ողջունեցին ամերիկեան այս որոշումը, որ կը յաջորդէ ամերիկացիներու դէմ Լիբանան ճամբորդութեան արգելքի ջնջումին:

Եյեմուտքի հարցերու պետական նախարար Ֆուատ Մինիորա նկատել տուաւ, որ այս որոշումը առաջին արդիւնքն է վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի Ու չինկթրն այցելութեան: «Այս որոշումը կը հաստատէ Ուաշինկթրնի եւ միջազգային ընտանիքի վստահութիւնը Լիբանանի ապահովութեան կացութեան, հակառակ այս դրական պատկերը պղտորելու ճիգերուն», ըսաւ նախարար Մինիորա: Ան նաեւ հաւաստեց, որ այս որոշումը դրական կարեւոր անդրադարձներ պիտի ունենայ Լիբանանի տնտեսութեան վրայ, որովհետեւ կարելի պիտի դարձնէ ամերիկացի ներդրողներու Լիբանան այցելութիւնը:

ՃԻՆԻՇԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՁԵՌՆԱՐԿ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ԽԱՂԱՎԱՅՐ

Հիմնարկիս Մանկամսուրի նախաձեռնութեամբ կազմակերպուած է ամառնային յատուկ ծրագիր մը Ազգ. Քառասնից Մանկանց վարժարանէն ներս: Ծրագիրը պիտի ընդգրկէ խաղեր, պտոյտներ, նաեւ՝ լեզուական եւ թուաբանական տարրական գիտելիքներ ու ընդհանուր զարգացման մղող աշխատանքներ: Ամառնային այս ծրագիրին կրնան մասնակցիլ 3էն 10 տարեկան երկսեռ մանուկներ, որոնց մայրերը կ'աշխատին:

Տեւողութիւն՝ 6 Յուլիսէն 28 Օգոստոս 1998:

Ժամեր՝ 8:00էն 2:30, «բացի Շաբաթ օրերէն»:

ՄԱՆՕԹ.- Յետմիջօրէին ժամերուն համար յատուկ դասաւորում մը պիտի կատարուի, այդ ժամերուն աշխատող մայր ունեցողներուն համար:

Արձանագրութեանց համար անձամբ ներկայանալ՝ Ճինիշեան Մանկամսուր - Նոր Մարաշ 24 Յունիսէն 3 Յուլիս 1998, կէսօրէ առաջ ժամը 9:00էն 1:00:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՀԱՁԴ

Լ. Օ. Խաչի «Աշխեն» մասնաճիւղը կը գուժէ իր անդամուհիներէն

ԻՍԿՈՒՀԻ ԱՏԱԼԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Երկուշաբթի, 22 Յունիս, 1998ին:

ԽՕՍԵԼՈՎ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻԻՆ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

«ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՉԷՐ ԵՒ ԱՐԴԱՐԱՑՈՒՑԻՉ ՈՉ ՄԷԿ ՊԱՏՃԱՌ ՈՒՆԷՐ»

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՊՈՒՇԿԻՆ

Արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուշկի երէկ մամլոյ խմբագիրներու սենտիքայի նախագահ Մրշէմ Քարամի տուած իր հարցազրոյցին մէջ ըսաւ, որ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի Միացեալ Նահանգներ այցելութիւնը «անհրաժեշտ չէր եւ արդարացուցիչ ոչ մէկ պատճառ ունէր»:

Պուշկի ըսաւ որ «Փիւնիլ»ի կեցութիւնը պիտի երկարաձգուէր մեքենայարար, իսկ Նորվեկիական գօրամասի հեռացումը Նորվեկիոյ ներքին հարցերուն պատճառով էր, հետեւաբար՝ անխուսափելի: Իսկ ինչ կը վերաբերի թիւ 425ին, ապա Մատրլէյն Օլպրայթ վերոտիշեալ պահանջեց Լիբանանէն, որ լրջօրէն ուսումնասիրէ իսրայէլեան առաջարկները, ըսաւ Պուշկի եւ աւելցուց, որ խաղաղութեան գործընթացին թափ տալու մասին այլ սպառնալ բան չկայ, որովհետեւ նախագահ Քլինթըն կը սպառնայ ձեռք քաշել այս հարցէն, այսինքն՝ սովորականէն դուրս բան չկայ:

Պուշկի անպատշաճ նկատեց Սուրիոյ նախագահ Համֆէզ Ասատի Լիբանան այցելութեան յայտարարութիւնը կատարել Ուաշինկթրնի մէջ: Ան նաեւ ըսաւ, որ Ասատի պայթուցիկ քաղաքական պատգամ մըն է եւ կարծէք Իսրայէլ կը սպառնայ Լիբանանի, եթէ չընդունի իր պայմանները, սակայն շատ դժուար է, որ մէկը կարենայ անկայուն դարձնել Լիբանանի ապահովական կացութիւնը:

⇦ 100 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ ՎԱՐԿԻՆ ...

կառավարութեան եւ անոնք կը հսկեն ու կը հետեւին, որպէսզի ամէն ինչ ճիշդ ընթանայ:

Տպաւորուած հայրենիք տուած իր անդրանիկ այցելութենէն, Ջամմեայ գործարարը խոստացաւ, որ իր 3 ամսական որդին նոյնպէս պիտի այցելէ Հայաստան, ինչպէս նաեւ՝ յաջորդ այցելութեան ընթացքին աւելի լաւ հայերէն պիտի խօսի:

Քրքորեանի մեկնումէն ետք, Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան լրագրողներուն յայտնեց, որ 100 միլիոն տոլարի մուտքը մեծ անդրադարձ պիտի ունենայ երկիրին տնտեսութեան վրայ: Նախագահը, սակայն նշեց, որ պէտք չէ ամապարել ծրագիրին արդիւնքները քաղելու համար, որովհետեւ որքա՛ն մեծ է ծրագիրը, այնքա՛ն չատ կ'ըլլան անոր նախապատրաստական աշխատանքները:

Հայաստանի մէջ սեփական որեւէ ձեռնարկութիւն ունենալու Քրքորեանի ցանկութեան մասին հարցումին մը պատասխանելով, նախագահ Քոչարեան ըսաւ, որ նման հարց չէ քննարկուած, սակայն չատ հաւանական է գործակցութիւնը էլեկտրական մարգին մէջ, բայց թէ ի՛նչ կարգավիճակով, դեռ որոշուած չէ:

⇦ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ...

Իսրայէլեան որոշումը քննադատուեցաւ նաեւ Ջինաստանի կողմէ: Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը դիտել տուաւ, որ Իսրայէլի ա՛յս որոշումը կրնայ ազդել Միջին Արեւելքի քաղաքական կացութիւնը: Բանբերը ըսաւ նաեւ, որ Իսրայէլի միակողմանի որոշումը կը միտի փոփոխութեան ենթարկել Երուսաղէմի իրավիճակը:

Իրանի նախագահ Մոհամմէտ Խաթեմի, իր կարգին, կոչ ուղղեց Իսլամական Համագումարի կազմակերպութեան, որ արտակարգ նիստ մը գումարէ, քննարկելու համար Իսրայէլի վերջին որոշումը եւ անոր դէմ որեւէ գործնական կեցուածք:

Միւս կողմէ, իրաքեան օրաթերթ մը երէկ կոչ ուղղեց արաբ ղեկավարներուն, որ առկախեն Իսրայէլի հետ խաղաղութեան բանակցութիւնները եւ արաբական պետութիւնները գործադրեն իրենց չարքերը խստացնելու եւ ամրապնդելու համար:

•*ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ իրաւանց պաղեստինեան չարժումը մը երէկ յայտարարեց, որ պաղեստինեան ոստիկանութիւնը ձեռած է Իսրայէլի մէջ բանտարկուած պաղեստինցիներու մայրերը, երբ այս վերջիններուն նիւթական օժանդակութիւն պահանջելու համար ներկայացած էին իշխանութիւններուն:*

(ՌՈՅԹԵՐ)

«ԿԵԱՆՔ ՄԸ ՓՐԿԵՆՔ» ՖՈՆՏԻՆ

•Յակոբ Աշճեանի մահուան առիթով.
Տէր եւ տիկին Գէորգ Գանտահարեան 25.000 լ.ո.

ՏՊԱՐԱՆ ՀԱՄԱՉԳԱՅԻՆԻ ՎԱՀԷ ՄԷԹԵՆ ՏՊԱՐԱՆԸ ՀԱՃՈՅՔՈՎ ԿԸ ՏԵՂԵԿԱՑՆԷ ԹԷ՝

*** Բծախնդիր աշխատանքով**
*** Սերտուած եւ մատչելի գիներով**

Պատրաստ է ստանձնելու Ձեր տպագրական բոլոր տեսակի աշխատանքները:
Հաստատած է նաեւ **creation**-ի բաժանմունք՝ յանձն առնելով նշուած մշակութային թէ վաճառականական բոլոր տեսակի գործերու պատրաստութիւնը

Տպարանի գրասենեակները բաց են Երկուշաբթիէն Ուրբաթ առաւօտեան ժամը 8:00 --- 1:30
կէսօրէ ետք ժամը 2:30 --- 6:00

Shaghzoyan Cultural Center Tel: (01) 241263/4
Fax: (01) 260329

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

CLUB CHOOSY RESTAURANT

ԱՐԻՒ ՍԵՆԹԸՐ

Հեռ. 257469 - 70
03-278260

1 ՅՈՒԼԻՍԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ժամը 12էն մինչեւ 16

ԱԶԱՏ
ԲԱՅ ՊՒՒՖԷ

Զովացուցիչով միասին
ՄԻԱՅՆ՝ 10,000 Լ. Ո.
(7 տարեկաններն վար ձրի)

ՀԱՅՐԵՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

•«ՀԱՅԱՍՏԱՆ. ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ» ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

18 Յունիսին Երեւանի Եղիշէ Չարենցի անուան պրակաւորեան եւ արուեստի թանգարանին մէջ բացուեր կաւարուեցաւ «Հայաստան. հին եւ նոր» ցուցահանդէսին, որ նուիրուած է Հայաստանի անկախութեան 80ամեակին եւ դարարադեան շարժման տասնամեակին:

Առաջին անգամ ըլլալով հանրութեան ներկայացուեցան տարբեր ժամանակաշրջաններու հայ եւ օտար նեղինակներու շուրջ 40 ձեռագիր եւ տպագիր բարեւաններ, որոնք կարդ պահուած կր մնային:

Ցուցահանդէսին մեծ արժէք ներկայացնող ներբերէն են Լոնտոնի մէջ 1901ին Հեների Լինչի կազմած Հայաստանի եւ յարակից շրջաններու բարեւաններ, ձեռագիր բարեւաններ, որոնք կր ներկայացնեն Այնեանդրապոլն ու Սասունը: Տիգրան Ալիոնեանի կազմած վանի ներոսամարան բարեւար, ինչպէս նաեւ Երուանդ Լալայեանի եւ Չաուիկ Խանգալեանի կազմած բարեւաններ:

19րդ դարու առարելն մինչեւ 20րդ դարու սկիզբի յուսանկարներու մեծ մասր կր ներկայացնեն Հայաստանի պատմական այն յուշարձանները, որոնք դժբախտարար ներկայիս գոյութիւն չունին: Ասոնց կարգին են Արամ Վրոյրի յուսանկարած 1910ի Անի բաղաքր, ինչպէս նաեւ այլ նեղինակներու Մշոյ Ս. Կարապետ վանքր, Էջմիածնի Նեթախ լիներ, Արմաշի պղրնեանքր եւ Զարեհաւանի եկեղեցին, որոնք ատերուած են 1915ին:

Ցուցահանդէսր բաց պիտի մնայ մինչեւ 28 Յունիս:

•ՎԱՂԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Կ'ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԷ... ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Անգլիահայ մեծահարուստ Վաչէ Մանուկեան Երեւանի մէջ բանակցութիւններու սկսաւ «Մարս» ձեռնարկութիւնր գնելու համար:

Ան հաւաստեց, որ որոշած է գնել «Մարս»ի 88 հեկտար տարածութիւնր, ուր պիտի ստեղծէ արդիւնարերական մեծ կառոյց մր քանի մր գործարաններով:

Անցեալին, Խորհրդային Միութեան Համայնավար կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէն ծրագրած էր 1990ական տարիներուն «Մարս»ի չրջապիծէն ներս ստեղծել արդիւնարերական համալիր մր՝ եօթը գործարաններով: Խորհրդային Միութեան փլուգումէն ետք ծրագիրը յետաձգուած էր, մինչեւ որ ներկայիս Վաչէ Մանուկեան իրականութիւն կր դարձնէ գայն:

•ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐ ՄՏԱՀՈԳՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ՏԻՐՈՂ ՎԻՃԱԿՈՎ

«Հայկական ազիատուղիներ» տղանգաւային ընկերութեան պաշտօնեաներուն թիւր միայն 1997ին նուազած է 400 հոգիով:

Այս իմաստով, ընկերութեան նախկին պաշտօնեաներն Տիմիթրի Ապրաչեան յայտարարեց, որ տասր տարի առաջ Հայաստանի մէջ կ'աշխատին «ԵԱՖ-22» վաճառանիշով 40 օդանաւեր, մնացած է միայն մէկր, կ'աշխատին «թիւ 134» վաճառանիշի 11 օդանաւեր, մնացած է երեքր, եւ այլն:

Իր կարգին, Գի Ար Քմի դեկավարներէն Ադասի Արշակեան րսաւ, որ նոր ստացուած «էրպաս 310» վաճառանիշով օդանաւէն մեծ վնասներ հասած են. այդ վնասները այս տարի կր գնահատուին մէկ միլիոն տոլար, իսկ յառաջիկայ տարի կր հասնին 2 միլիոն տոլարի:

ՀԱՅ ԱԻԵՏ. ՔՈԼԷՁԻ ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Յաջորդարար երկրորդ տարին բլլալով Հայ Աւետ. Բոլնի աշակերտական ստեղծագործական ցուցահանդէսր կազմակերպուեցաւ Հայ Աւետ. Ա. Ներսիսեան հասկողական արուարանի մէջ:

Բացման խօսքր կատարեց վարժարանի տնօրէն Զաուէն Մարդիան: Ներկայ էր Ա. Ներսիսեան հոգեր պատ. Յովհ. Սաճեան: Ցուցահանդէսին բացումր կատարեց դպրոցի հոգաբարձութեան ատենապետուհի տիկին դոկտ. Արաս Էմմէլեան:

Ներկաները դիտեցին պրն. Վազգէն Մուղալեանի աշակերտներուն կատարած գծագրութիւնները ու այլ աշխատանքները: Օրդ. Անահիտ Արբրնեանի դեկավարութեամբ, նախակրթարանի աշակերտներ պատրաստած էին ձեռագործներ, տիկին Հուրի Պետոսի աշակերտներ պատրաստած էին գիհատակներ, իսկ պրն. Ռոպէր Ասլեզի աշակերտներ՝ համակարգչային աշխատանքներ:

Արդարեւ, կատարուած աշխատանքր գեղեցիկ էր: Ցուցահանդէսր բաց պիտի մնայ երեք օր:

ՔՐԷԱԿԱՆ ՅԱՆՁԱՆՔՈՎ ԱԶԳԵՐԻՒ ՄԸ ԱՌԱՋԱՐԿԸ ՄԵՐԺՈՒԱԾ Է

Պաքուի մէջ ծնած եւ Պաքուի բնակիչ, նախապէս աւազակային յարձակման համար դատապարտուած ազերի մր՝ Շամիլ Ահմէտ Օղլի Միրգոյեւ դիմեց Երեւանի ապգային անվտանգութեան մարմիններուն եւ իր ծառայութիւնր առաջարկեց Պաքուի մէջ խափանարարական եւ ահարեկչական գործողութիւններ կազմակերպելու համար:

Միրգոյեւ րսաւ, որ գինք այդ քայլին մղողր ազրպէյճանական իշխանութիւններու նկատմամբ իր ունեցած դժգոհութիւնն է, եւ աւելցուց, որ ինք իր այս վճիռր տուած է «Պաքինսքի Ռապոչի» թերթին մէջ տպուած «Պաքուի մեթրոյին պայթումր կազմակերպուած է Հայաստանի եւ Ղարարադի մէջ» յօդուածի ազդեցութեան տակ:

Նախկին քրէական յանցաւորին առաջարկր բնականարար կարուկ կերպով մերժուած է Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ:

Հայաստանի իշխանութիւնները, իրենց կարգին, դիմած են Հայաստանի մէջ Միջազգային կարմիր Խաչի ներկայացուցչութեան Միրգոյեւի ճակատագիրը որոշելու համար:

ՀԱՍՐՈՒՄԻՄ.– Դուբ իրրեւ ՀՕՄի Կեդրոնական վարչութեան անդամ մասնակցեցաւ Մայիս 29–30ին Երեւանի մէջ ՀՕՄի կազմակերպած գիտաժողովին, որ կր գումարուէր «Հայաստան–Սփիւռք 21րդ դարու սեմին» նիմայով:

«Ազդակ» նախապէս անդրադարձած գիտաժողովին եւ անոր կարգ մր արձագանգներուն:

Դուբ ինչպէս կր գնահատէք այս ձեռնարկին բարգ-չական արձագանգր Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ:

ՊԱՏԱՍԽԱՆ - Այս գիտաժողովի քարոզչական արձագանգր Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ կր գնահատենք քանի մր երեւոյթներով: Հայաստանի մէջ հայրենի մամուլին եւ պատկերասփիւռին լայն եւ բնդարձակ անդրադարձր իւրաքանչիւր նիւթին, գեկոյցին եւ մասնակցողներուն մասին, նիւթերու քննարկումներ, անոնց չահեկանութիւն, նպատակներ, գործակցութեան կարելիութիւններ առանձին յօդուածներով, ինչպէս նաեւ բանախօսներուն եւ մասնակցողներուն հետ հարցազրոյցներ փոխադարձ ակնկալութիւններու, տպաւորութիւններու եւ հետագայ ծրագիրներու մասին: Իսկ ժողովուրդն մեծ մասմր, մեզի ծանօթ մտաւորականներ եւ գրագէտներ կր հետաձայնէին գաւ յայտնելով, որ տեղեակ չէին պահուած, ներկայ չէին գտնուած եւ կամ ուշ իմացած էին գիտաժողովի մասին:

Գնահատանքի յաւազոյն ապազոյցր Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ պրն. Ռոպէրթ Քոչարեանի խօսքերն են, որոնք արտասանեց գիտաժողովի փակման առիթով սարքուած ճաշկերոյթին:

Նախագահր մեծապէս գնահատեց գիտաժողովր, անոր կազմակերպիչները եւ մաղթեց, որ նման գիտաժողովներ կրկնուին, որովհետեւ կր նպաստեն Սփիւռք-Հայրենիք երկկողմանի փոխհասկացողութեան, համագործակցութեան:

Իսկ սփիւռքի գնահատականր կր չափենք նախ մեծ թիւով սփիւռքահայերու ներկայութեամբ՝ գիտաժողովին, անոնց մասնակցութիւնր յուսարանական հարցումներու եւ քննարկումներու ճամբով, եւ ապա սփիւռքահայ մամուլի էջերուն մէջ գտնելով գիտաժողովի արձագանգները:

Հ.– Ինչ մեկնակէտով ՀՕՄի կ. վարչութիւնր իսկ կազմակերպեց այս գիտաժողովր, որ ունի համազգային բնոյթ եւ ուղղակի չի առնչուիր ՀՕՄի աշխատանքներու ծիրին մէջ:

Պ.- Համազգային բնոյթով գիտաժողովի մր կազմակերպումր, թերեւս, ուղղակիօրէն չի տեղաորուիր ՀՕՄի աշխատանքներուն մէջ, հաւանարար չատեր համամիտ գտնուին այս մտածումին, բայց ես բացարձակապէս ճիշդ չեմ գտներ այդ քանի մր հիմնաւորումներով: Նախ ծրագիրով իսկ սահմանուած, համահայկական առաքելութեան թելադրականութեամբ, հայ կեանքի համապարփակ ծրագրումի անհրաժեշտութիւններ տեսնող կազմակերպութիւններու առաջիններէն եղած է ՀՕՄր վկայ՝ իր 80ամեայ պատմութիւնր:

Երկրորդ· հայապգային կեանքի բոլոր բնագաւառներուն մէջ՝ կրթական, քաղաքական, մշակութային բարեսիրական, հայ կնոջ քաղաքականացման, ապգային ինքնութեան, գործօններու պահպանումին, մշակութային ժառանգութեան, ապգային դիմագիծի պահպանումին պատասխանատուութեան եւ ներակատարութեան չեչտաւորումր միշտ ալ հրամայական կերպով հնչած է հայ կեանքի բոլոր բեմերէն:

Երրորդ· անցնող տասր տարիներուն, երկրաչարժի ատեն եւ ապա ապատ անկախ Հայաստանով յարաբերութիւններու ստեղծած խառնաչփոթ, անորոշ, Սփիւռքր տարանջատող կացութիւնր առաւել Հայաստան-Սփիւռք հետգհետէ յայնգող խրամատր կամրջելու փորձր ուչ եւ այլ կրթական-առաքելական ծրագիրներու, հայրենի իշխանութիւններ եւ ոչ այլ սփիւռքահայ կազմակերպութիւններ նախաձեռնեցին, հակառակ ամէնուրեք «մէկ ապգ, մէկ հայրենիք» հնչող կարգախօսին:

ՀՕՄրիր բարեսիրական նկարագիրով իսկ չէր կրնար անտարբեր մնալ պատմական այս նչանակալից իրադարձութիւններուն հանդէպ, մանաւանդ երբ հարցր կր վերաբերի հայ կեանքր պառակտելու եւ իր գաւակներուն միջեւ որոմ սերմանելու ձգտումներուն· եւ արդեօք հաւատքի եւ յոյսի տեսիլքով ներչնչուած՝ քէնն ու սխր ցրուելու, հաչտութիւն եւ խաղաղութիւն հաստատելու հայկնոջ նախաձեռնութիւնները բարեգործութեան վսեմագոյն արտայայտութիւններր չէն:

Հայաստան- Սփիւռք փոխ հասկացողութիւն, արի ու իրիգախ, արժանավայել կեցուածքով թիւրիմացութիւնները հարթելու, անորոչութիւնները բացայայտելու եւ հայկական գաւածներուն հայեացքր դէպի հայրենիք առաջնորդելու ՀՕՄի առաքելութեան առաջնահերթ նպատակներն են, եւ այս ուղղութեամբ թափուած բոլոր ճիգերր, այո՛, ՀՕՄի աշխատանքի ծիրին մէջ կ'իյնան:

Հ.– ՀՕՄի ներառմամբ եւախիսի եւ նոր իշխանութիւններու միջեւ տարերային պպդումի՞:

Պ.- ՀՕՄի նկատմամբ յստակ վերաբերումներ նոր չեն, անցնող տասր տարիներուն եւս ՀՕՄի յարաբերութիւնները պետական մակարդակի վրայ եղած են միշտ ալ յարգալիր, սակայն ներկայիս ջերմութիւնր եւ գործակցութիւնր աւելի ակներեւ է եւ սերտ: Սեսէ Մայրիկի ճաիւններու փոխադրութեան եւ թաղման արարողութեան կազմակերպումր պաշտպանութեան նախարարութեան կողմէ, ՀՕՄի բարեսիրական եւ առողջապահական ծրագիրներու, գործադրութեան դիւրութիւններ ընծայելու պատրաստակամութիւնր, ինչպէս նաեւ ՀՕՄ-պետութիւն գործակցութեան միջոցառումներու որոնումները կր յայտնաբերեն վերաբերմունքի յստակ փոփոխութիւն եւ ջերմութիւն: Վերաբերմունքի փոփոխութիւն եւ ջերմութեան ապացոյց է հանրապետութեան նախագահին կողմէ ՀՕՄին տրուած նուէրր՝ Վանաձորի «Գուգարք» ճամբարր 50 տարի օգտագործելու համար: Հսկայ տարածութիւն մր եւ բազմայարկ չէնք մր, որ պիտի ծառայէ բանակումի եւ հանգստեան ճամբարներու: Իսկ գիտաժողովին, երկու օրերու ընթացքին արձարձուած նիւթերու կարեւորութիւնր, անմիջականութիւնր եւ չահեկանութիւնր գօրաւոր արձագանգ եւ յայն ընդունելութիւն գտնելով թէ՛ պատկերասփիւռն եւ թէ մամուլի մէջ, պետական անձնաւորութիւններու հետաքրքրութիւնր չարժած էր, եւ պետական գանգան մակարդակներու վրայ ՀՕՄի կ. վարչութեան եւ ՀՕՄի Շրջանային վարչութեան անդամներուն հետ տեսակցութիւններ տեղի կ'ունենային քննարկելով արձարձրած նիւթերր եւ Սփիւռքի հետ գործակցութեան կարելիութիւնները:

Վարչապետ Արմէն Դարբինեանի եւ նախագահ Խորհրդական Արամ Սարգսեանի պատրաստակամութիւնր եւ գործակցութեան առաջարկները ՀՕՄի հետ միասնարար աղէտի գօտիի չինարարական ծրագիրներու բաժանումր, Վանաձորի համալսարանի վերականգնումր ապացոյց են թէ՝ հայրենի պետական գիտահետազօտական կրասեներակին եւ թէ սփիւռքահայ կրօնական, քաղաքական եւ մշակութային այլ հոսանքներու մտածողութեան, սակայն իրագործումր հետգհետէ դժուարացաւ, բայց չենք յուսահատած, կր փորձենք յաջորդիլ յաջորդին:

Իսկ գիտաժողովի թեման ունէր չորս գլխաւոր բաժանումներ, առաջին նիստին նիւթր՝ «ՀՕՄի առաւելութիւնները ու կարողութիւնները· ի՞նչպէս կարելի է հարթել Հայրենիք Սփիւռք տարակարծութիւնները»:

ՀՕՄր ի՞նչ կ'առաջադրէ իրականացնել բարւոքելու համար հայ կնոջ իրավիճակր Սփիւռքի եւ Հայրենիքի մէջ, փոխ յարաբերութիւններ եւ գործակցութիւններ· այս նիւթր ներկայացուցին՝ Արմինէ Առաքելեան (Ֆրանսա), Կարինէ Դանիէլեան (Հայաստան), Նորա Յակորեան (Հայաստան), Ռիթա Որբերեան (Ամերիկա), Այվարդ Պետրոսեան (Հայաստան) Հուրիւնա Փիրումեան (Ամերիկա), Նիստր վարեց Տիգի Թորիկեան (Լիբանան):

Երկրորդ նիստի նիւթն էր՝ Հայրենիք - Սփիւռք փոխ յարաբերութիւններու քաղաքական ոլորտր: Այս ծիրին մէջ քննուեցան Հայ Դատի, հայկական հոդային պահանջատիրութեան հետ առնչուող թուրքիոյ հետ Հայաստանի Հանրապետութեան յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ՝ հայկական հոդային պահանջատիրութեան նկատմամբ համահայկական մտածողութեան մր ստեղծման եւ համահայկական մտասեեռումով համագործակցութեան հարցր: Երկրորդ բաժինով անդրադարձան Հայաստանի Հանրապետութեան կարելիութիւնները եւ կեցուածքր օգտագործելու Սփիւռքի կրօնական, բարեսիրական, քաղաքական կազմակերպութիւնները հայրենիքի վերականգնումի աշխատանքներուն եւ միջպետական յարաբերութիւններու մշակման մէջ:

Այս նիւթր քննարկեցին՝ Ալպէրթ Ադեմեան (Պարսկաստան) Էդուարդ Մելքոնեան (Հայաստան), Մկրտիչ Մկրտիչեան (Լիբանան), Հուրի Տէրտէրեան (Ամերիկա), Նիստր վարեց Սեպա Խտրչեան (Լիբանան):

Երրորդ նիստ՝ Հայաստան- Սփիւռք փոխ յարաբերութիւններու տնտեսական, գիտա-կրթական եւ մշակութային ոլորտներ· այստեղ քննարկուեցաւ Հայաստանի տնտեսական քաղաքականութեան ապագայ հեռանկարներ եւ Սփիւռքի կարելիութիւնները Հայաստանին տնտեսապէս գօրավիգ կանգնելու միջոցներու եւ կարելիութիւններու մասին:

Երկրորդ մասով անդրադարձ սփիւռքահայ ինքնութեան գործօններու պահպանումին կարեւորութեան եւ գանոնք իրրեւ ապգային - մշակութային ինքնութեան քաղաքականութեան հիմնական միջոց պահելու հրամայականին մասին: Այս նիւթով հանդէս եկան Յովսէփ Այվազեան (Հայաստան), Ժիւլ Մարտիրոսեան (Ֆրանսա), Պետրոս Տէմիրճեան (Հայաստան), Ռուբինա Փիրումեան (Ամերիկա), Նիստր վարեց տոքթ Յարութիւն Արմենեան (Ամերիկա):

Չորրորդ եւ վերջին նիստր՝ Հայկական Հարց եւ Ապգային գաղափարախօսութիւն: Այստեղ քննուեցան, թէ ինչպէ՞ս կարելի է ապգային գաղափարախօսութիւն մր բանաձեւել բովանդակ հայութեան համար ի Հայաստան եւ ի Սփիւռք նաեւ, ի՞նչ հրամայականներ պիտի կազմեն ապգային գաղափարախօսութեան սկզբունքներր եւ տարրերր, գեկուցեցին՝ Յակոր Տէր Խաչատուրեան (Քանատա), Լիւսիա Յարութիւնեան (Հայաստան), Շահան Յարաճեան (Յունաստան) եւ Ռիչըրտ Յովհաննէսեան (Ամերիկա), Նիստր վարեց Մկրտիչ Մկրտիչեան (Լիբանան):

Զեկուցարերները առհասարակ անդրադարձան բնդարձակ եւ կուռ կերպով, բնդգծեցին սփիւռքահայ գաղութներու եւ հայրենի պետականութեան որդեգրած քաղաքականութեանց, անոնց պիտի գրաւած կազմակերպչական եւ արդիւնաւէտութեան խնդիրներր համապարփակ ծրագիրներ որդեգրելու կարելիութիւնները, ներկայացուին առաջարկութիւններ եւ լուծումներ: Բոլոր գեկուցարերներուն կողմէ հիմնական մատնանչումր եղաւ Սփիւռքի մասնակցութեան եւ դերակատարութեան կարեւորութիւնր հայրենի պետական համակարգի մէջ, գնահատելով եւ արժեւորելով իւրաքանչիւրր իրենց առանձնայատկութիւններով:

Հ.– Գիտաժողովի ելիներր պիտի հրատարակուի՞:

Պ.- Այո, գեկոյցներու ամրողջութիւնր, գրքոյկով մր արդէն հրատարակութեան մէջ է եւ մօտօրէն կրդառնայ բոլորիդ սեփականութիւնր:

Գիտաժողովէն պահ մը

Սօսէ մայրիկի աճիւններու թաղում. գինուորական պատիւ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. ՀԱՐՑԵՐ ԵՒ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ Է, ԻՍԿ ՏՆՏԵՍԱԿԱ՞ՆԸ

Եթէ քաղաքական առումով կեր-ձրկնաժամը ինչ-որ չափով յաղթահարուեց վերջին նախագահական ընտրութիւններից յետոյ, ապա հանրապետութեան տնտեսական վիճակը չարունակում է մնալ նոյնը: Այդ մասին կարելի է դատել վերջին տարիների մակրո-տնտեսական հիմնական ցուցանիշների տինամիկայով: Համախառն ներքին արդիւնքի ցուցանիշը 1997ի եւ 1998ի համեմատութեամբ նուազել է 1641 միլիոն տոլարով, որը հաւասարագոր է Խորհրդային Հայաստանի 1985ի պետական ամփոփակին (պիւտճէ): Նոյն ժամանակաշրջանում արդիւնաբերական արտադրանքի ծաւալը կրճատուել է 52,8%ով, իսկ նախորդ տարիների անկումը հասել է աւելի մեծ չափերի: Վերջին տարուայ ընթացքում հանրապետութեան կառավարութեան մեծ ճիգերի գնով յաջողուել է մեղմել արդիւնաբերական արտադրանքի արտադրութեան անկումը եւ ապահովել 0,4%ի աճ:

Այլեւս նահանջելու տեղ չկայ: Մեծացել է պետութեան եւ կառավարութեան տարրեր օղակների ու մարմինների դերը ժողովրդական տնտեսութեան վերականգնման գործում, մի կարեւոր հանգամանք, որը նախկին իշխանութիւնների կողմից լիարժէք չէր օգտագործւում: Աւելի պարզ լինելու համար նշենք, որ կառավարութեան կողմից թուլացել եւ համարեա չէին իրագործւում համակարգման եւ վերահսկողութեան գործառոյթները, անհետացել էր պետութեան որպէս ուղղութիւն տուողի դերը:

Մեր կարծիքով, ինչպէս բազմիցս ապացուցել է միջազգային փորձը, փոքր երկրների, այդ թւում՝ Հայաստանի ծանր տնտեսական վիճակից դուրս գալու համար առաջին հերթին պէտք է գործադնել այն ճիւղերը, որոնք կարճ ժամանակաշրջանում ապահովում են չահոյթ: Մեր երկրի համար նման ճիւղերից են թեթեւ եւ սննդի արդիւնաբերութիւնը (չեն բացառւում որոշները եւս), որոնք ունեն նաեւ հարուստ աւանդոյթներ, որակեալ աշխատուժ, էժան հումքային պաշար, արտաքին չուկայ (Ռուսաստանի Դաշնութիւն, Ուքրաինա, նախկին Խորհրդային Միութեան հանրապետութիւններ, արտասահմանեան բազմաթիւ երկիրներ՝ Մ. Նահանգներ, Քանատա եւ այլն):

Հարցի միւս կարեւոր կողմը նշուած ճիւղերի մեծ տնտեսական կշիռն է Հայաստանի ժողովրդական տնտեսութեան մէջ: Մինչեւ 1990ի թեթեւ եւ սննդի արդիւնաբերութեան ձեռնարկութիւնների բաժինը հանրապետութեան համախառն արտադրանքի ընդհանուր ծաւալում կազմել է 40%ը եւ զգալի տեսակարար կշիռ ունեցել արտահանման մէջ:

Տեղին ենք համարում ընդգծել, որ նշուած ճիւղերի գծով երկու տասնեակից աւելի ձեռնարկութիւններ կան նաեւ Արցախում, հետեւաբար կարեւոր է Հայաստանի եւ Արցախի համանման ձեռնարկութիւնների համագործակցութիւնը եւ դրա հնարաւորութիւնը՝ 1998ին սկսած:

Առանձին հարց է հումքով ապահովածութիւնը: Այդ առումով կան անհրաժեշտ պայմաններ թէ՛ Հայաստանում եւ թէ Արցախում:

Թեթեւ արդիւնաբերութեան ձեռնարկութիւնների առաջնային հումքատեսակները բուրդը, բամպակը եւ կաշի-մորթեղէնն է:

Այսօրուայ դրութեամբ պետութեան եւ ձեռնարկութիւնների կողմից բրդի եւ կաշուէ-մորթեղէնի գնումներ համարեա չի կատարւում եւ այդ հումքատեսակները վաճառւում են երկրից դուրս: Պատճառը ֆինանսների պակասն է, ձեռնարկութիւնների ծանր, անկոդունակ (սրնանկ) վիճակը: Եթէ նկատի ունենանք, որ մեր հանրապետութիւնում կան կաշուի-մորթեղէնի եւ բրդի վերամշակման գործարաններ, ուստի կառավարութիւնը պէտք է ստանձնի իր համակարգողի դերը եւ ամէն գնով ապահովի այդ ձեռնարկութիւնների աշխատանքը տեղական հումքով: Դրանով կշէզի եւ բրդի գործուածքեղէնի արտադրութիւնը այսօրուայ պահանջների կ՛ապահովի: Ինչ վերաբերում է բամպակեայ գործուածքեղէնի եւ հիւսուածեղէնի ձեռնարկութիւնների աշխատանքի վերագործարկմանը, ապա դրանք բամպակեայ հումքով ապահովելու հարցը կարելի է լուծել Արցախի Մարտակերտի շրջանում, բամպակի մշակութեան վերսկսմամբ:

Քոնեաքի, խաղողի գինու, գարեջրի, չաքարի եւ ձախտոտի արտադրութիւնը սննդի արդիւնաբերութեան առաւել չահութաբեր ճիւղերից է, որի ծաւալները մեծացնելու համար Հայաստանն ունի բոլոր հնարաւորութիւնները՝ սկսած հումքից, վերջացրած արտադրական կարողութիւններով:

Ինչ վերաբերում է արտաքին չուկային, ապա այն անձայրածիր է՝ սկսած Ռուսաստան-Ուքրանիայից, վերջացրած եւրոպական երկրներով:

Երեւանի քոնեաքի, ձախտոտի «Կրանտ-թոպաքօ» հայ-քանատական եւ Արովեանի «Կոտայք» գարեջրի գործարանները բաւական աշխուժացրել են իրենց արտադրութիւնները եւ դուրս են եկել միջազգային չուկայ, ինչը, ի հարկէ, խրախուսելի է: Մինչդեռ սրանց կողքին կան գինու, պահածոների, հանքային ջրերի, չաքարի մի քանի տասնեակ գործարաններ, որոնք առայժմ դուիւմ են տեղում:

Հարց է առաջանում՝ այդ ինչո՞ւ Հայաստանում կարելի է արտադրել մեծ ծաւալներով Քոքա-քոլա, Ֆանթա եւ այլ գովազդուիչ խմիչքներ, իսկ աւանդական գինիներ, անուշներ, մրգահիւթեր, ջրեր՝ ոչ: Պատասխանը մէկն է՝ քանի որ երկրում այսօրուայ դրութեամբ տիրում են անիշխանութիւնն ու անօրինականութիւնը: Տրամադրուած վարկերը ծախսուում են ոչ նպատակային:

Գիւղային հրաժարուել է որոշ գիւղատնտեսական կոլտնտեսութիւնների մշակութիւնից, քանի որ դրանք չեն գրնուում ո՛չ պետական, ոչ էլ սեփականաշրնորհուած ձեռնարկութիւնների կողմից: Պետական պատուէրը՝ որպէս այդ պիսին, դադարել է գոյութիւն ունենալուց: Որոշ գումարների դէպքում էլ դրանց գները այնքան ցածր են, որ չեն փակում գիւղատնտեսական մթերքների արտադրութեան վրայ կատարուած ծախսերը: Աւելին, Նախորդ տարիներին գնուած մրգեղէնը, բանջարեղէնը, խաղողի պիմաց վճարումները ձգձգուում են:

Դրանցով է բացատրուում հարիւրաւոր հեկտարների հասնող խաղողի, ծիրանի այգիների ոչնչացումը, չաքարի ճակնդեղի արտադրութիւնից դուրս մնալը:

Օրուայ հրամայական է դարձել Սպիտակում եւ Շիրակում չաքարի ճակնդեղի մշակութիւնը եւ դրա հիման վրայ Սպիտակի չաքարի գործարանի վերագործարկումը: Այս մշակարոյսի արտադրութիւնը հնարաւորութիւն կը տայ տարեկան արտադրել 10 հազար թոն չաքարաւազ, որի կարիքը այսօր խիստ զգացւում է:

Խորհրդային Միութեան հանքային ջրերի արտադրութեան 15%ը բաժին էր հասնում Հայաստանին եւ արտահանւում էր անձայրածիր երկրի բոլոր անկիւնները, արտասահմանեան շատ երկրներ:

Միջազգային դրամատների եւ կազմակերպութիւնների կողմից տրամադրուելիք վարկերն ու այլ միջոցները առաջին հերթին թեթեւ եւ սննդի արդիւնաբերութեան ձեռնարկութիւններ ներդրելուց յառաջիկայ 2-3 տարիներին հնարաւոր կը լինի թողարկել 6840 հազար տեքսթիլեր գարեջուր, մեծ քանակութեամբ մրգի պահածոներ (անուշ, հիւթեր, լոլիկի մածուկ եւ այլն):

Քանի որ թեթեւ սննդի արդիւնաբերութեան արտադրանքի արտադրութեան չրջանը (համեմատած այլ արտադրութիւնների հետ) աւելի սեղմ է, իսկ պտոյտն ու չրջապտոյտը՝ արագ, հետեւաբար այդ ճիւղի գարգացումը կ՛ապահովի յստակ նախադրեալներ 2-3 տարի յետոյ գգալիօրէն բարելաւելու երկրի պետական ամփոփակը, որն էլ հիմք կը հանդիսանայ ժողովրդական տնտեսութեան այնպիսի ճիւղերի գարգացման համար, ինչպիսիք են մեքենաշինութիւնն ու մետաղամշակումը, էլեկտրաթեքնիկական, սարքաշինական, էլեկտրոնային եւ ատիս-արդիւնարերութիւնը: Ճիւղեր, որոնց գծով մեր հայրենիքը Խորհրդային Միութիւնում ունեցել է առաջատար դիրքեր՝ ներապահցեալով նոյնիսկ Պիեզոուսիային, Ղազախստանին, միջին-ասիական եւ կովկասեան հանրապետութիւններին:

Մեր ժողովրդի քուէն ապահովեց Ռոպէրթ Քոչարեանի քաղաքական յաղթանակը նախագահական ընտրութիւններում: Յաղթանակ, որի մէջ իր արժանի աւանդն ունի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը: Սկզբից մինչեւ վերջ պաշտպանելով նրա թեկնածութիւնը՝ Հ. Յ. Դ-ն համատեղ այն հասցրեց յաղթական աւարտի:

Քաղաքական յաղթանակն ապահովածէ, իսկ տնտեսական՞ն:

Տնտեսական բնագաւառում յաղթանակի ապահովման համար անհրաժեշտ է, որ նախագահն իրագործի իր նախընտրական ծրագիրը եւ առաջին հերթին կայունացնի ու գարգացնի քիչ ծախսումներով առաւել չահոյթ ապահովող ճիւղերը, դրանով իսկ կրճատելով արտասահմանեան վարկերի հոսքը՝ անցնել սեփական ներդրումների:

Նպատակի իրագործման համար անհրաժեշտ է

1.- Ժողովրդական տնտեսութեան մէջ իրաւական եւ արտադրական կարգապահութեան ապահովումը:

2.- Արդիւնաբերութեան առանձին նախարարութեան ստեղծում իր ճիւղային վարչութիւններով: Դա հնարաւորութիւն կը տայ մօտիկից կրպուելու եւ լուծելու վերջին տարիներին կուտակուած արհեստագիտական, կազմակերպական, ընկերային եւ ճարտարարուեստական հարցեր:

3.- Ի սպառ հրաժարուել քատրային ըստ միակուսակցութեան ընտրելու սկզբունքից եւ այն վարել քատրերի ընտրութեան եւ տեղաբաչխման ժամանակակից եղանակներով, հիմք ընդունելով արհեստավարժութիւնն ու գործարարութիւնը:

4.- Բարձրացնել դրամատնային վերահսկողութիւնը վարկերի տրամադրման եւ նպատակային օգտագործման ուղղութեամբ:

5.- Պետական խիստ վերահսկողութիւն սահմանել մաքսային եւ հարկային տեսչութիւնների աշխատանքի նկատմամբ, այդ որտեղներ մաքրել անագնիւ եւ վատ կենսագրութիւն ունեցողներից (1997ի միայն մաքսային տեսչութիւնից տարբեր պատճառներով ազատուել է 219 մարդ. փաստ, որը խորհելու առիթ է տալիս):

6.- Աչխարհի մակարդակով ստեղծել հայ գործարարների եւ արդիւնաբերողների ընկերութիւն, որը աչխուժօրէն կը նպաստի նոր ներդրումների խթանմանը:

ԿՈՐԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ ՎԻՃԱԿԸ ԵՒ ՆՐԱ ԲԱՐԵԼԱՒՄԱՆ ՌԱՋՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

Հայաստանի անեսութեան արդի ճգնաժամի հետեւանքով գործող անեսական կապերի խզման, լինչպէս նաեւ մի շարք այլ շարժառիթների:

Առեղծուած իրավիճակը պարզաբանելու համար վերլուծութեան եւ պատշաճ վեճահաստակման, որոնք կը յանգեցնեն արմատական վերափոխութիւնների:

•ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱԿԻՐՃ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Սեփականաչնորհման եւ ապապետականացման գործընթացը իրականացուեց հապճեպ, լուրջ թերութիւններով, սկսած մեթոդական հարցերից, վերջացրած՝ նրանց գործնական իրագործումով (պետական ունեցուածքի վճռամասնական մերօրեայ, առանձին սեփականատէրերի մասնաբաժինների՝ անուանական արժեգրերի) հաչուարկը: Հարց է առաջանում. առեղծուած պատճառներից հետեւանքների, շրջափակման, արտադրատեսակների կազմերի խզման պայմաններում որքանո՞վ էր արդարացուած ապագային անեսութեան ապակենտրոնացումը: Պատմութեան փորձն ապացուցում է, բնական, որ նման ծայրայեղ պայմաններում անհրաժեշտ է միջոցների առաւելագոյն կենտրոնացում: Միջոցների անբաւարարութեան պայմաններում ներմուծուած ապագային անեսութեան ապակենտրոնացումը: Պատմութեան փորձն ապացուցում է, բնական, որ նման ծայրայեղ պայմաններում անհրաժեշտ է միջոցների առաւելագոյն կենտրոնացում, որպէսզի կենսունակ դարձնեն երկրի բնակչային–անեսական վիճակով եւ ունենան համեմատական գարգացման բնոյթ: Այդ համեմատութիւնը (յարաբերակցութիւնը) պէտք է լինի այնման ուժական եւ յարաչարժ, որպէսզի հնարաւորութիւն ստեղծուի կարգաւորելու հակադրութիւնները, հակերտ եւ պահպանելու անեսութեան գարգացման գործընթացը՝ հաչուի առնելով ապագային անեսութեան գարգացման կարեւորագոյն ներդրումային փոնուներ:

Ներդրումները պէտք է հնարաւորինս միայն մէկ նպատակ ունենան՝ անեսական աճ՝ նոր աշխատատեղերի ստեղծում եւ այլն, այսինքն՝ լինեն անեսապէս արդիւնաւէտ, նիմնուած եւ արագ հատուցուող:

3.– Վերամասնային համակարգը եւ արժեքորման չուկան պէտք է գործեն ազատ արդիւնաւէտ: Անհրաժեշտ է վերանայել դրամատնային առկոսադրոյքների համակարգը: Այն այսօր գանուում է ոչ արդիւնաւէտ մակարդակում, չափազանց բարձր է: Միանամանակ պէտք է աշխուժանայ եւ նոր իմաստով հանդէս գայ արժեքորման չուկան, լինչը կարող է էական ազդեցութիւն ունենալ երկրի անեսութեան վրայ:

4.– *Բաստրային* բաղադրամասերը: Տնտեսական բարեփոխումների ծրագրերում պէտք է բնդգրկուեն բնակչութեան յայն խաւերը, արնեսատարածքները, որոնք տարբեր պատճառներով դուրս են մնացել այսօրուայ գործընթացներից:

Հարկ է նչել, որ *Բաստրային* բաղադրամասերի ակալներ, նախկին համուտ մասնագէտների «գլխատումը» զգալիօրէն *նպատակային* անեսութեան անկումներ: Հատուցած են, որ այս կարգի բացասական երեոյթների բացակայութիւնը ննարաւորութիւն կը ստեղծէր (նոյնիսկ այս պայմաններում) զգալիօրէն աշխուժացնել երկրի արնեսութիւնը:

7.– Առանձնապատուհասի ուշադրութեան է արժանի գիւատական ներուժի գնահատականը որպէս փարեւորագոյն արտադրական ուժ: Այդ հարցի պատասխանն ստանալու համար անհրաժեշտ է հաչուի առնել մի շարք հանգամանքներ.

ա.– Պետական կառոյցների կողմից գիտութեան գարգացման նկատմամբ վերաբերմունքը.

բ.– Գիտութեան գարգացման արդիական ուղիները եւ գերակայութիւնները.

գ.– Գիտութեան կազմակերպման եւ կառավարման, գիտական ներուժի ազատման մեքանիզմի ձեւերի կիրառումը.

դ.– Ազգի մտաւոր ներուժի արդիւնաւէտ պահպանումը:

Հայաստանի Հանրապետութիւնում գիտատեխնիկական աշխատանքների ֆինանսաւորման նոր կարգը յանգեցրեց նրան, որ թէ՛ Գիտութիւնների Ազգային Ակադեմիան եւ թէ նիւղային հիմնարկների բաժնետիրական մեծ գործարանների նման՝ արդիւնաբերական չեն նախորդ տարիներին: Բանն այն է, որ մի շարք կարեւորագոյն հիմնական ծրագրեր, որոնք իրականացում էին ստացել հիմնարկների կողմից, գործարանների ֆինանսաւորումից: Հարկ է նչել, որ գիտութեան, ազգի մտաւոր ներուժի հետ կապուած գործառոյթները պրեւ չեն բնութագրում Ազգային ժողովում: Նոյնիսկ պատգամաւորների կողմից այդ կապակցութեամբ հարցադիտումներ են հարցեր բարձրացուում:

Զգալիօրէն կարեւոր է դարձել գիտական հիմնարկների համալրումը արհեստավարժ եւ յատկապէս երիտասարդ մարդուժով, որի համար արգելք են հանդիսանում չափազանց ցածր աշխատավարձը, բնակեցողային եւ այլ հարցերը: Այսպէս, մինչեւ 30 տարեկան երիտասարդ գիտաշխատողի աշխատավարձը միջին հաչուով տատանւում է 3–4 անգամ ցածր է ազգային անեսութեան միջին աշխատավարձից:

Նոր կարգի հիմնախնդիր է ուղեղների հոսքը՝ արտասահման միջոց հայրենիքու նպատակով տաղանդաւոր գիտաշխատողների արտասահման մեկնելը:

•ՍՏԵՂԾՈՒԱԾ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ ԵՒ ԴՐԱՆՑ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐԸ

ա.– Օրէնսդրական հիմքի բացակայութիւնը գիտատեխնիկական եւ բնակենսաբանական կրթական համակարգի վերաբերեալ: Գիտութեան գարգացման կառավարումը պէտք է բնութագրուի առարկայական–նպատակային մրցակցութեան սկզբունքով: Ատոմեն, կրթական համակարգի փոփոխութիւնը յանգեցնում է հատարակարգի փոփոխութեանը:

բ.– Հարկերը եւ գիտութեան գարգացումը. խնդրահարոյցի բաղադրամասերը կարող է յանգեցնել գիտութեան ու արնեսատեխնիկական գարգացման, նոր նիւղերի առեղծմանը:

գ.– Ներարտադրութեան բաղադրամասերը. աւելի նպատակայարմար է այն կիրառել ոչ շատ մեծ չափերի հատնող կազմակերպութիւններում եւ ձեռնարկութիւններում, որտեղ չեն պահանջուի գումարի համընդհանուր ներդրումներ: Որպէս կանոն, այդ կազմակերպութիւնները ունենում են նկուն, ուժական կառուցուածք եւ շարժունակ կառավարում:

Հանրապետութեան անեսական նիւղուժը առեղծուած իրավիճակից դուրս բերելու համար այսօր հնարաւոր անհրաժեշտ են արմատական ու կարուկ միջոցառումներ, այլապէս անհնարին կը լինի այն վերականգնել ապագայում:

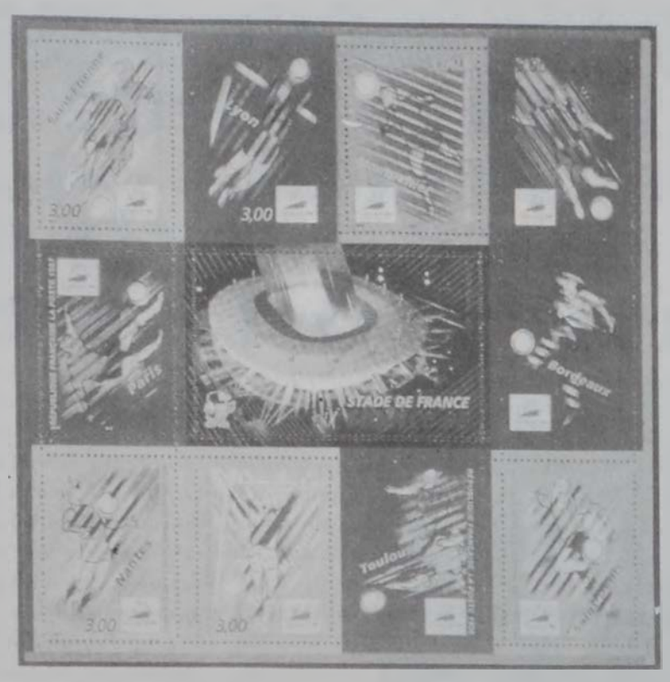
Ռ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ՏՆտեսական գիտութիւնների թեկնածու, դոցենտ

ՖՈՒԹՊՈԼ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՇԽԱՐՀԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ժամանակակից միջազգային յարաբերութիւնները այլեւս կարելի չէ սահմանափակել պետութիւններու միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններով: Օրինակի համար, այս յարաբերութիւններուն բոլոր երեսները կարելի է ֆութպոլի աշխարհին մէջ կիրարկել:

Ասկէ առաջ, կարելի է խօսիլ «ֆութպոլի աշխարհաքաղաքականութեան» մասին եւ ուսումնասիրել, թէ անիկա ի՛նչպէս գրաւեց աշխարհը: Անգլիայէն մեկնելով՝ նաւահանգիստներու ճամբով է, որ ֆութպոլը սկսաւ կատուցել իր կայսրութիւնը, երբ Պարսելոնայի, Մարսէյի, Պիլպաոյի կամ Համպուրկի մէջ մարդիկ ուզեցին կապկել անգլիացի վաճառականները, որոնք իրենց ազատ ժամերուն ֆութպոլ կը խաղային: Մարգախաղը հասաւ Լուրոպա եւ Ամերիկա, եւ պատկերասփիւռը եկաւ ամբողջացնելու այս տարածումը՝ համաշխարհային մակարդակի վրայ: Կարելի է զուգահեռ մը գծել ռազմական գրաւումներու եւ ֆութպոլի այս յառաջխաղացքին միջեւ:

Աշխարհաքաղաքական իմաստով, 20րդ դարու երկրորդ կէսի ֆութպոլը աշխարհ մըն է, ուր կը տիրէ մէկ ուժ՝ Պրազիլ, որուն հետեւէ կը հետեւին ուրիշներ (Գերմանիա, Իտալիա, Անգլիա, Արժանթին, Ֆրանսա եւ այլն): Զուգահեռը ակնբախ է, այն միակ տարբերութեամբ որ որեւէ մենատիրութիւն այսքան համակրանք եւ հիացում չէ շահած: Պրազիլ-կ'արտածէ իր մարզիկները: Տասը տարիներու ընթացքին երկու հազար արհեստավարժ մարզիկներ հեռացած են երկրէն՝ մաս կազմելու համար սպանական, անգլիական, ֆրանսական, ճափոնական թէ չինական խումբերու: 1997ին հինգ հարիւր պրազիլցի մարզիկներ միացան օտար խումբերու: Արեւը բնաւ մար չի մտներ ֆութպոլի պրազիլիական կայսրութեան մէջ:

Այս աշխարհաքաղաքականութեան մէջ կրնանք Պրազիլի մասին ըսելայն, ինչ որ Ժորժ Քլեմանսօ ըսած էր Միացեալ Նահանգներուն ակնարկելով. «ազգայի երկիր մըն է, որ այդպէս պիտի մնայ երկար ժամանակ»: Ֆութպոլը իսկապէս ամբողջական տարածում գտած երեւոյթ է, աւելի քան՝ ժողովրդավարութիւնը եւ շուկայական տնտեսութիւնը, որոնք չեն կրնար սրցիլ այս մարզաձեւին հետ:

Մարշալ Մըքլուհանէն ի վեր գիտենք, թէ աշխարհը «մոլորակային գիւղ» մըն է, սակայն առնոր ամէնէն հարթածանօթ քանկիչները վստահաբար Ռոնալտոն, Փլաթինին եւ անոնց հետեւորդներն են:

Մինչ ՄԱԿ կը հաշուէ 186 անդամ երկիրներ, ՖԻՖԱին կ'անդամակցին 198 երկիրներ, որոնց շարքին են՝ Հիւսիսային Իրլանտա, Ակովտիա, Անգլիա եւ Կալէս. առնոնք ՄԱԿի մէջ միասնաբար ներկայացուած են իբրեւ Մեծն Բրիտանիա, սակայն անջատաբար մաս կը կազմեն ՖԻՖԱին: Կարելի է հարց տալ, թէ այս ձեւի ներկայացուցչութիւնը արդեօք նախապատկե՞ր մըն է Մեծն Բրիտանիոյ քաղաքական հետագայ իրավիճակին:

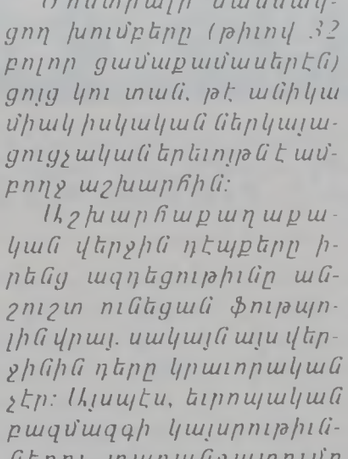
Մոնտիալի խաղերը գոյութիւն ունին 1930էն ի վեր. սակայն միայն վերջերս է, որ ֆութպոլը իսկապէս համաշխարհային երեւոյթի վերածուեցաւ: Այս տարի 37 միլիոն հանդիսատես (բոլոր խաղերը դիտողներուն գումարը) պիտի հետեւին մրցումներուն: Խաղդատելու համար նշենք, թէ վերոյիշեալ թիւը 12 միլիոն է Նականոյի ձմեռնային Ողիմպիականի խաղերուն, եւ 20 միլիոն՝ Ատլանթայի ամառնային Ողիմպիականին:

Մոնտիալի մասնակցող խումբերը (թիւով 32 բոլոր ցամաքամասերէն) ցոյց կու տան, թէ անիկա միակ իսկական ներկայացուցչական երեւոյթն է ամբողջ աշխարհին:

Աշխարհաքաղաքական վերջին դէպքերը իրենց ազդեցութիւնը անշուշտ ունեցան ֆութպոլին վրայ. սակայն այս վերջինին դերը կրաւորական չէր: Այսպէս, եւրոպական բազմազգի կայսրութիւններու տարանջատումը ծնունդ տուաւ բազմաթիւ ազգային խումբերու: Խորհրդային, եւկոսլաւիական եւ չեխոսլովաքիական խումբերը այլեւս գոյութիւն չունին, այլ անոնց տեղը գրաւած են յաջորդաբար 15, հինգ եւ երկու ազգային խումբեր:

•ՀՐԱԺԱՐԻԼ ԱՆՈՒՆԷՆ

Ականեղ հաստատում մը չէ նշելը, թէ նորանկախ պետութիւններու առաջին քայլերէն մէկն է ՖԻՖԱին անդամակցիլ: Կարծէք, թէ այս քայլը նոյնքան անհրաժեշտ ըլլար, որքան ՄԱԿին անդամակցիլը, եւ թէ պետութեան «սահմանումի» աւանդական երեք չափանիշներուն (հող, բնակչութիւն, կառավարութիւն) վրայ կու գայ աւելնալ ֆութպոլի ազգային խումբի գոյութիւնը: Կարծէք, թէ ազգային անկախութիւնը, երկրի սահմանները պաշտպանելու եւ տնտեսութիւն կառուցելու կողքին, կը յատկանշուի նաեւ ֆութպոլի միջազգային մրցումներու մասնակցութեամբ:

Պարզ է, որ երիտասարդ պետութիւններու համար, ուր ազգային գգացումը տակաւին դիւրաբեկ էր, ֆութպոլը կարծուածէն աւելի օժանդակեց անոր հաստատման: Խրուաթիոյ նախագահ Ֆրանճօ Թուճման անձնապէս պահանջեց, որ երկրին ֆութպոլի ազգային խումբը հրաժարի իր պատմական «Տինամօ» անունէն՝ կոչուելու համար «Խրուաթիա». ան յայտնեց, թէ այս անունը պիտի սատարէր Խրուաթիոյ ամրացման, մինչ «Տինամօ» անունը Արեւմուտքին համար պիտի նշանակէր, թէ երկրի բնակիչները տակաւին «չեն ձերբազատած համայնավարական եւ փալքանեան ժառանգութենէն»: Ուրեմն ազգային խումբը միայն արդիւնք մը չէ հանրապետութեան ստեղծման. ան յաճախ կ'օգնէ ազգը դարբնելու:

Ֆութպոլը կրնայ նաեւ կանխել հանրապետութեան մը դիւանագիտական ճանաչումը: 1958ին, Ազգային Ազատագրման Մակատի խումբը, որ կազմուած էր Ֆրանսայի մէջ հոչակ ստացած ալճերիացիներէ, ձեռնարկեց համաշխարհային շրջապտոյտի մը, մրցումներու ընդմէջէն, որոնց հետեւեցաւ Ալճերիոյ դիւանագիտական ճանաչումը:

1995ին Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Պաւէլ Խաչատրեան «Ինթերնէշընըլ Հերըլտ Թրիպիւն»ին յայտնեց թէ՝ «Ոչոր իրադարձութիւններէն, մարդկային եւ նիւթական կորուստներէն ետք, մարդիկ հանդերձասարհէն ներս երկիր մը ըլլալու կարելիութիւնը ունին»: Եւ թղթակիցը, ակնարկելով Հայաստան-Հիւսիսային Իրլանտա եւ Հայաստան-Փորթուգալ ճերմակ հաւասարութեամբ աւարտած խաղերուն կ'ընդգծէր. «Կէտերը թանկագին են վերածուող երկիրներուն համար: Ականջ կը խորհրդանշեն ազգը, կը գնեն ճանաչումը եւ հպարտութեան աղբիւրներ են»:

8

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՐԱՒ ՄԸ

Քանի մը տարի առաջ կարգ մը մասնագէտներ կը հաւատային, թէ ֆութպոլը անկախ է տնտեսութենէն: Ներկայիս ոչ ոք կը պաշտպանէ այս տեսակէտը, եւ ամէն մարդ կ'ընդունի, թէ ֆութպոլին ու տնտեսութեան միջեւ գոյութիւն ունին յստակ փոխյարաբերութիւններ. տնտեսութիւն մը, ուր կը տիրապետէ ագատական տրամաբանութիւնը: Սակայն մարգաշխարհը չի կրնար այդ տրամաբանութեան հետեւիլ մինչեւ ծայր: Մարգական մրցակցութիւնը չ'աւարտիր պարտուղին անհետացումով. ախոյեանութեան մասնակցող խումբերուն թիւը նոյնն է, եւ եթէ չհաղթ միշտ նոյն խումբը լլլար, մարդիկ պիտի ձանձրանային:

Մարգական պատասխանատուները, ուրեմն, կը կազմակերպեն մրցակցութիւնը այնպէս մը, որ անորոշութեան մակարդակը բարձր լլլայ, եւ մարգասէրները միշտ նոյնքան հետաքրքրուած ու դաշտերէն ներս ներկայ լլլան:

Ֆութպոլի տնտեսական գրաւը վերլուծելու համար կարելի է ՖԻՖԱն նկատել միջազգային բազմաթիւ մասնաճիւղեր ունեցող ընկերութիւն մը, իսկ մարգական ակումբները միջազգային բազմաթիւ մասնաճիւղեր ունեցող ընկերութիւն մը, իսկ մարգական ակումբները միջազգային ռազմավարական ձեւեր որոնող փոքր միութիւններ:

ա- Ֆութպոլը միջազգային արագ գարգացում ապրեցաւ:

19րդ դարու սկիզբէն ի վեր, անիկա նորանոր շրջաններ գրաւեց եւ հիմա կը կիրարկուի ամբողջ աշխարհի մէջ: Անիկա տարածուեցաւ Անգլիա ուսանելու գացած եւ իրենց պարտականութիւնները մէջ ֆութպոլի գնդակներով տուն վերադարձող երիտասարդներուն շնորհիւ: Անիկա նաեւ գարգացաւ Հարաւային Ամերիկայի մէջ երկաթուղիներ հաստատելու գացած անգլիական ընկերութիւններու ձամբով: 20րդ դարու սկիզբը ֆութպոլը հասած կը Ասիա, Փաքիստան, Հնդկաստան, Եւրոպա եւ Հարաւային Ամերիկա: 1906ին կը ստեղծուի միջազգային ֆետերասիոն՝ իրրեւ նստավայր ունենալով Ժիւրիխը:

Ֆութպոլը ապրուեցաւ նաեւ ձարտարարուեստականացման գործընթացին: 1800էն 1850 երկարող ժամանակաշրջանի ընթացքին անիկա ունեցաւ յատուկ օրէնքներ, որոնք ներշնչուած էին Քէմպրիճի համալսարանի սահմանած կանոններէն: 1850էն 1900 ակումբները կը րագմանան եւ կը կազմակերպուին, իսկ մրցումները կը գարգանան՝ միջքաղաքային, ապա միջազգային մրցումներ, ախոյեանութիւններ եւ Մոնտիալ:

Այս պարագիկրին կը ստեղծուի ֆութպոլի կիրարկման վճարովի դրութիւնը: Խաղ մը լլլալու կողքին, ֆութպոլը կը վերածուի նաեւ մասնագիտութեան: 1950էն ի վեր ֆութպոլի աշխարհը կը յատկանշուի համաշխարհային մակարդակի վրայ առեւտրականացումով, մասնաւորաբար՝ մրցումներու միջազգայնացումով, լրատուական միջոցներու գարգացումով եւ մարգական աշխարհին չպատկանող դրամագլուխներու մուտքով (տե՛ս տախտակ թիւ 1):

բ- Ֆութպոլ կիրարկողներու թիւի բարձրացումը ներկայիս 162 միլիոն, կը պարտադրէ նոր տարածութիւններու գրաւում (տե՛ս տախտակ թիւ 2):

Եւրոպայի մէջ արտօնագիր ունեցող մարզիկներու թիւը 21 միլիոն է, իսկ սիրողական (ամպիւթր) մարզիկներուն թիւը՝ 6 միլիոն: Եւրոպայի մէջ է նաեւ, որ կը գտնենք արհեստավարժ մարզիկներու ամէնէն բարձր թիւը՝ 43 հազար: Ասիոյ մէջ ֆութպոլ կիրարկողներու թիւը կը հասնի 75 միլիոնի: Երկու իրարայտուկ պարագաներ նկատելի են Հարաւային Ամերիկան եւ Ափրիկէն: Այս երկու շրջաններուն մէջ արտօնագիր ունեցող մարզիկներուն թիւը նուագ է սիրողներէն, ինչ որ կրնանակ, թէ ակումբներու եւ մրցումներու կազմակերպութեան մակարդակը չէ հասած Եւրոպային:

Տնտեսական ներդրումներուն վրայ ամէնէն շատ կ'ապդեն 43 հազար արհեստավարժ մարզիկները. անոնց վրայէ, որ կը կեդրոնանան լրատուական գործակալութիւնները, ինչպէս նաեւ դրամագլուխները: Եւրոպական չուկան յագեցած լլլալով ֆութպոլը պէտք ունի գարգանալու այլ ցամաքամասերու վրայ: 1994ի Մոնտիալը Միացեալ Նահանգներու մէջ կազմակերպելու րնտրանքը կը համապատասխանէր այս թիրախին: Նոյնպէս, այ 2002 թուականի Մոնտիալի կազմակերպումը Ճափոնին եւ Քորէային յանձնելու րնտրանքը կը րխի Ասիոյ եւ մասնաւորաբար Չինաստանի մէջ ֆութպոլը գարգացնելու մտահոգութենէն:

Ֆութպոլը կրնայ նպաստել նաեւ ճարտարարուեստին, գլխաւորաբար՝ կաշիի գնդակներու չինութեան: Այս գնդակներուն 70 առ հարիւրը կ'արտադրուի Փաքիստանի Սիալքոթ շրջանին մէջ, գործարաններէ, ուր կ'աշխատին տակաւին 14 տարիքը չլրացած 7 հազար երեխաներ, դժուար պայմաններու մէջ: Երեխաներու օգտագործումին դէմ Արեւմտեան ճնչումը, ինչպէս նաեւ Մոնտիալի թուականին, մտահոգեցաւ յանկեցան համաձայնութեան մը, որ ստորագրուեցաւ 1997 Փետրուարին Մարգական ձարտարարուեստի համաշխարհային դաշնակցութեան, Աշխատանքի Միջազգային գրասենեակին, ՅՈՒՆԻՍԵՖին, Փաքիստանի կառավարութեան եւ Սիալքոթի Առեւտրական խորհուրդին միջեւ: Ան կը միտի ջնջել տասնչորս տարիքը չլրացած երեխաներու աշխատանքի դրութիւնը: Ասոր կողքին, միջազգային մեծ ընկերութիւններ, ինչպէս Նայքի, Ուիլսպոռ, Ատիտաս, խոստացան չդնել եւ չտարածել այն գնդակները, որոնք պատրաստուած կ'լլլան երեխաներ բանեցնող գործարաններու մէջ:

գ- Իր բարգաւաճումը ապահովելու համար ֆութպոլը պէտք ունի միջազգային ձեռնարկներու եւ մրցումներու:

ՖԻՖԱին գլխաւոր պարտականութիւնը ֆութպոլի տարածումը եւ գարգացումը ապահովել է: Այս նպատակով ան հետգհետէ աւելի մեծ թիւով մրցումներ կը կազմակերպէ: Աւանդական երկու մրցումներուն (Մոնտիալ եւ Ողիմպիական) վրայ աւելցան քսան տարեկան եւ վար, 17 տարեկան եւ վար եղողներու ախոյեանութիւնները, ինչպէս նաեւ կիներու եւ սրահի ախոյեանութիւնները:

ՖԻՖԱին իշխանութիւնը կու գայ իր կազմակերպած ձեռնարկներու մենաշնորհէն, մասնաւորաբար՝ կազմակերպիչ երկիրը ընտրելու պարագային: Եթէ ֆութպոլը մարգախաղ մրն է 160 միլիոն անձերու համար, ան նաեւ հետգհետէ աւելի սփռուող «ներկայացում» մրն է: Այսպէս, կրնախատեսուի, որ 37 միլիոն հոգի (բոլոր խաղերը դիտողներուն թիւը) հեռատեսիլէն պիտի հետեւին Մոնտիալի 1998ի խաղերուն:

Մոնտիալ 1998ի շահերը կրնայ հասնիլ 450 միլիոն գուիցերիական ֆրանքի, եթէ նկատի ունենանք մուտքի 130 միլիոն տոմսերը: Մրցումները սփռելու իրաւունք ստանալու համար հեռատեսիլի կայան մրպտաք ՖԻՖԱին վճարէ մօտ 210 միլիոն գուիցերական ֆրանք: Երրորդ կարգի չահերը կու գան հովանաւորներէն եւ ծանուցողներէն: Անոնք կը հասնին մօտ 110 միլիոն գուիցերական ֆրանքի: Պաշտօնական 12 հովանաւորները հետաքրքրուած են դիտողներու «կանճ»ով: Նշենք, որ գլխաւոր հովանաւորողներն են՝ Ատիտաս, Պատուէյզըր, Քանոն, Քոքա-Քոլա, Ֆիւճիֆիլմ, Ժիլլեթ, ՃԷյ Վի Սի, Մասթըր քարտ, Մաքտոնրլտ, Օփել, Ֆիլիփս, Սնիքրրզ:

Աշխարհի մէջ ֆութպոլի ներգրաւած նիւթական դրամագլուխը կը գնահատուի մօտ 1500 միլիառ ֆրանքով, որ կը հաւասարի Ֆրանսայի պետական տարեկան պիւտճէին: Այս գումարը, որ կը գոյանայ րագմաթիւ եւ ոչ միշտ թափանցիկ ադրիւրներէ, կը ներգրաւէ կասկածելի դրամագլուխներ: Այսպէս, թմրեցուցիչի հակակշռման 17րդ Խորհրդաժողովի րնթացքին (Քոսթա Ռիքա Մարտ 1998) Քոլոմպիոյ ոստիկանութեան պատասխանատուն գուչացուց իր պաշտօնակիցները յիշեցնելով, թէ 1994ի Մոնտիալի Քալիի փոքայինցանցը աշխուժացած էր:

Մասնագիտական ակումբ մը փոքր րնկերութիւն մրն է, որ չի կրնար գարգանալ պարգապէս ազգային չուկային մէջ: Ան պէտք է բացուի միջազգային մրցումներուն: Այս մէկը կը բարձրացնէ իր չահը, սակայն, միջազգային մրցումներու մասնակցելու համար ակումբը պէտք ունի դրամագլուխի...

ԽԱՂԻ ՄԸ ՎԵՐԱԾՈՒՄԸ՝ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԻ
(ՏԱԽՏԱԿ ԹԻՒ 1)

ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆ	ՏԻՐԱՊԵՏՈՂ ՀԱԿՈՒՄ	ԱՌԱՐԿԱՅ
Մինչեւ 19րդ դար	Գնդակով խաղերու կիրարկում	Խաղ, առասպել
1800-1850	Անգլիական դպրոցներու կողմէ խաղի օրէնքներու ճշդում	Ֆութպոլի ճշանակութիւն
1850-1900	Ակումբներու ստեղծում, միութիւններու եւ մրցումներու կազմակերպում	Ներկայացումներու կառուցում
1900-1950	Ամսականաւոր կիրարկում 1950էն ի վեր	
1950-1960	Ազգային եւ միջազգային խաղերու համաշխարհայնացում (հեռատեսիլ, ձայնասփիւռ, եւ այլն)	
1960-1980	Ազգային եւ միջազգային խաղերու սփռում (հեռատեսիլ, ձայնասփիւռ, եւ այլն)	Ֆութպոլի առեւտրականացում
1980էն ի վեր	Դրամագլուխներու ներգրաւում (հակակշռում, հովանաւորում)	

ՖՈՒԹՊՈԼ ԽԱՂՑՈՂՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐ ՀԻ ՏԱՐԱԾՔԻՆ
(ՏԱԽՏԱԿ ԹԻՒ 2)

	ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐ	ԱՅԼ	ԳՈՒՄԱՐ
Եւրոպա	21522044	6082427	27604471
Հարաւային Ամերիկա	2695383	18134000	20829383
Ափրիկէ	2164190	4599495	6763685
Հիւսիսային Ամերիկա, Կեդրոնական, եւ Քարայիպեան կղզիներ	21924449	8383502	30307951
Ասիա	58773646	17146392	75920038
Ովկիանիա	684993	235867	920860
Գումար	107764705	54581683	162346388

Պատրաստեց
Թ. Ա.

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ – ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՀՈԳԵԲԱՆԸ՝ ԴՊՐՈՑԷՆ ՆԵՐՍ

Դպրոցական հաստատութիւններէն ներս չափահասները կը զբաղին փոքրերու եւ պատանիներու կրթութեամբ եւ դաստիարակութեամբ: Ուսուցիչները գիտելիքներ կը փոխանցեն, ընկերային ծառայողներ կը զբաղին ընտանիքներու հետ յարաբերութիւններով, պատասխանատուները կը հսկեն, տնօրէնները կը համակարգեն: Ի՞նչ է ուրեմն դպրոցական հոգեբանին դերը:

Դպրոցի հոգեբանը կը զբաղի հարց ունեցող աշակերտներով եւ դասարաններով: Երբ կ'ըսենք հարց ունեցող աշակերտներ, կը խօսինք այն աշակերտներուն մասին, որոնք որոշ կեցուածքներով, գիտակցաբար թէ անգիտակցաբար, կ'արտայայտեն իրենց անհանգստութիւնը, մասնաւորաբար՝ դպրոցէն ներս կամ՝ ընդհանրապէս: Այսպէս, երեխայ մը, որ բացարձակ անտարբերութիւն կը ցուցաբերէ դասերուն հանդէպ կամ չափազանց վայրագ է դասընկերներուն հետ կամ անդադար կը խանգարէ դասարանին աշխատանքը կամ չի մասնակցիր հաւաքական աշխատանքներու, կը փորձէ բան մը ըսել զինք շրջապատողներուն: Ուսուցիչին հանդէպ վերաբերմունքը նաեւ կրնայ ցուցանիշ մը ըլլալ: Ընականաբար ուսուցիչը առաջին անձն է, որ կը նկատէ աշակերտի մը տագնապը. ան պէտք է այս պարագան յանձնէ դպրոցի հոգեբանին ուշադրութեան, որ իր կարգին կը զբաղի աշակերտին հարցերով, աշխատելով ուղղակի աշակերտին հետ, առանձնանալով անոր հետ, հանդիպումներ ունենալով ծնողքին հետ. եթէ դպրոցի հոգեբանը նկատէ, թէ աշակերտին տագնապը կարելի չէ լուծել միայն դպրոցէն ներս տարուած աշխատանքով, զայն կ'ուղղէ դէպի այլ մասնագէտ մը:

Դպրոցի հոգեբանը կրնայ զբաղիլ նաեւ դասարաններով: Օրինակի համար, դպրոցներէն ներս կան դասարաններ, ուր անտարբերութիւնը, վայրագութիւնը կամ այլ երեւոյթներ հաւաքական դարձած են: Այս մէկը կը նշանակէ, թէ ամբողջ դասարանն է, որ տագնապ մը կ'ապրի, եւ ոչ՝ մէկ կամ երկու աշակերտ: Ուսուցիչները, երբ անդրադառնան կացութեան, կը դիմեն դպրոցի հոգեբանին, որ յատուկ մեթոտով կ'աշխատի դասարանի աշակերտներուն հետ՝ իբրեւ հաւաքականութիւն, կը փորձէ տագնապին շարժառիթը գտնել եւ զայն լուծելու կարելիութիւնները ցոյց կու տայ:

Ինչպէ՞ս կրնան հարց տալ, թէ ինչո՞ւ ուսուցիչը չի կրնար զբաղիլ աշակերտներու անհատական կամ հաւաքական հարցերով: Ասոր պատասխանը այն է, որ ուսուցիչը իւրայատուկ յարաբերութիւն մը ունի աշակերտներուն հետ. ան հեղինակութիւն մը կը ներկայացնէ. կը դասաւանդէ, կը դաստիարակէ եւ կ'արժեւորէ. հեղինակութեան եւ արժեւորման դրութիւնը աշակերտին մօտ ստեղծած կ'ըլլան որոշ կեցուածքներ, որոնք հաւանաբար անհրաժեշտ են, որպէսզի ան կարենայ սորվեցնել, որոնք սակայն արգելք կը հանդիսանան, որ աշակերտը հանգիստ կերպով դիմաց գայ այս դրութեանէն եւ այլ ձեւի յարաբերութիւն մը ստեղծէ իր ուսուցիչին հետ: Մինչդեռ հոգեբանը կ'ընդունուի իբրեւ անձ մը, որուն հետ կարելի է արտայայտուիլ դասարանէն դուրս, այսինքն՝ դասի եւ դասարանի հասկացողութեան չափանիշները զանց առնելով. հոգեբանը արժեւորումի դրութիւն չի հաստատեր աշակերտին եւ իր միջեւ: Օրինակ, առնենք աշակերտ մը, որ սովորութիւն դարձուցած է իւրացնել իր դասընկերներուն պատկանող առարկաներ. այս վարմունքը արտայայտութիւնն է ներքին տագնապի մը: Այս պարագային ուսուցիչը պէտք է դիմէ հոգեբանին՝ իբրեւ դաստիարակ բացատրելէ ետք, թէ կատարուածը ընդունելի բան մը չէ: Մինչդեռ, հոգեբանը նման ուղղակի արժեւորում չի կատարեր. ան կը փորձէ հասկնալ աշակերտին տագնապը, գտնել պատճառը եւ ըստ այնմ ցուցմունքներ կատարել ուսուցչական կազմին եւ ծնողներուն: Նշենք, թէ երկու կեցուածքներն ալ անհրաժեշտ են աշակերտին համար. ուսուցիչին բացատրութիւնը, որ իրեն կը սորվեցնէ ընկերային օրէնքները, եւ հոգեբանին մօտեցումը անուղղակիօրէն, որ առիթ կու տայ հետզհետէ վերագտնելու, տեղ մը խախտուած հաւասարակշռութիւնը:

Երկրորդ հարցում. ընկերային ծառայողը կրնա՞յ հոգեբանին դերը խաղալ: Ո՛չ. ընկերային ծառայողին միջամտութիւնը պէտք է ըլլայ այլ մակարդակի վրայ, մասնաւորաբար՝ աշակերտին ընտանեկան իրավիճակին վերաբերեալ: Սակայն ընկերային ծառայողը կրնայ մեծապէս օգտակար ըլլալ հոգեբանին, որովհետեւ ընտանեկան կացութեան մէկ փոքր մանրամասնութիւնը կրնայ պարզել աշակերտին ապրած տագնապին պատճառը:

Յստակ է, թէ ուսուցիչ- հոգեբան- ընկերային ծառայող գործակցութիւնը չափազանց անհրաժեշտ է. իւրաքանչիւրը ստանձնած է աշակերտին դաստիարակութեան մէկ երեսը. այս պատճառով, կարեւոր է, որ այս երեք բանալի անձերը համաձայնին աշակերտի մը վերաբերող վարուելակերպի ձեւին մասին, որպէսզի այս վերջինը հակասութիւններու մէջ չմնայ:

* * *

Հայկական դպրոցներէն ներս, ուսուցիչներու կողքին, կը գործեն փոքրաթիւ ընկերային ծառայողներ. իսկ հոգեբաններ, գրեթէ չկան: Մէկ կամ երկու կրթական հաստատութիւններ միայն ունին հոգեբաններ (ինչ որ գնահատելի եւ քաջալերելի երեւոյթ է): Ինչո՞ւ այս իրավիճակը: Նախ՝ որովհետեւ մեր դպրոցներէն ներս ուսուցիչներ - աշակերտներ կապը շատ նման է ծնողք-զաւակ յարաբերութեան. չափահասը ստանձնած է երեխային կամ պատանիին կրթութեան բոլոր երեսները: Բազմաթիւ ուսուցիչներ կը զբաղին իրենց աշակերտներու եւ՛ դասերով, եւ՛ անձնական հարցերով, եւ՛ ընտանեկան պարագաներով: Այս կացութիւնը նախ շփոթեցուցիչ է աշակերտին համար. երկրորդ, ոեւէ անհատ միաժամանակ ուսուցիչ, ընկերային ծառայող եւ հոգեբան չի կրնար ըլլալ, պարզապէս որովհետեւ, իւրաքանչիւրը ունի մասնագիտութիւն մը ինչպէս նաեւ աշակերտին հետ, իւրայատուկ յարաբերութիւն մը՝ որ պէտք է ըլլայ յստակ աշակերտին համար, որպէսզի

Թ. Ա.

շար. 8

Ո՞Վ Է ՍԻԿՄՈՆՏ ՖՐՈՅՏ

Քսաներորդ դարու արշալոյսին գիտնական մը, չբաւարարուելով իրեն ժամանակակից բժշկութեան տուած պատասխաններով (որոնք կ'ուզէին մարդկային խորհուրդը բացատրել միայն մարմնային խանգարումներով), կը գտնէ մարդկային հոգիին «երկրորդ տարողութիւնը»՝ ենթագիտակցութիւնը: Այս գիւտով նախապատրաստելու եւ կեղծիքի ամբողջ դրութիւն մը սկսաւ քանդուիլ: Վիեննացի բժիշկ Սիկմոնտ Ֆրոյտ քսաներորդ դարու մարդը կ'առաջնորդէր դէպի ինքնաճանաչում:

Սիկմոնտ Ֆրոյտ ծնած է 6 Մայիս 1859ին, Մորաւիա, Հրեայ ծնողքէ: Անոր հայրը՝ Ժաքոպ Ֆրոյտ, կերպասավաճառ էր ան 1859ին ծնանելով Ֆրայբերգը (Մորաւիա) եւ փոխադրուիլ Վիեննա: Սիկմոնտի մեծ եղբայրները նախապատրաստուիլ հաստատուելու Անգլիա՝ ընտանիքը տրտհուելուց: (Հետագային, երբ Ս. Ֆրոյտ կը հնարէ հոգեվերլուծութիւնը եւ կայն կը կիրարկէ իր անձին վրայ, ան կը յիշէ մանկութեան ընթացքին տեղի ունեցած այս բաժանումը, որ ողբերգութեան տպաւորութիւն ձգած էր իր վրայ:

Ժաքոպ Ֆրոյտ եւ իր զաւակը՝ Սիկմոնտ, 1867ին

Երբ Ֆրոյտ ընտանիքը հաստատուեցաւ Վիեննա, այնտեղ տակաւին կը տիրէր հակասեմականութիւնը: Օր մը Ժաքոպ իր տղուն կը պատմէ իր երիտասարդութեան պատահած դէպքը մը: Ան ունէր գլխարկ մը, որմով չափականց կը հպարտանար: Ոչ հրեայ մը մայթին վրայ հանդիպելով երիտասարդ Ժաքոպին՝ կը խլէ անոր գլխարկը եւ կը նետէ ճամբայ, ըսելով՝ «Հրեայ, իջի՛ր մայթէն»: Փոքր Սիկմոնտ սարսափած՝ կը հարցնէ հօրը, թէ ինչ ըրաւ, եւ Ժաքոպ կը պատասխանէ, թէ իջաւ մայթէն եւ առաւ գլխարկը, «այլ ընելիք չկար»: Իր ինքնավերլուծման ընթացքին Ս. Ֆրոյտ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ այս դէպքին, որ խորապէս տպած էր իր ունեցած հօր պատկերի վրայ:

Հասնիլ փառքի, իշխանութեան: Այս եղած է Ս. Ֆրոյտի մանկութեան երազը. այդպէս, ան պիտի կարենար ջնջել կեանքին նետուած գլխարկին ամօթը: 17 տարեկանին, երկրորդական կրթութիւնն ստանալէ ետք, Սիկմոնտ կ'որոշէ հետեւիլ համալսարանական մը դասընթացքներուն: «Մարդկային յարաբերութեան գանգաղ երեսները հասկնալու մեծ ծարաւ ունէի. տարիներ տեսութիւններ կիս կր համայնէր. կ'ուզէի «բնութիւնը» փորձին ծանօթանալ ետք, վերջնականապէս որոշեցի արձանագրուիլ բժշկական գիտութիւններու բաժանմունքն ներս»:

«Սիկմոնտ Ֆրոյտ եւ իր կինը՝ Մարթա Պերնէյզ»

Զինուորական ծառայութեան աւարտին (1880) Ս. Ֆրոյտ կը ստանայ համալսարանական իր վկայականը եւ կը դառնայ բժիշկ: Ան տակաւին որոշած էր նուիրուիլ ուսումնասիրական ասպարէզին. Նոյն չրջանին ան կը ծանօթանայ Մարթա Պերնէյզին, որ հետագային պիտի դառնար իր կողակիցը:

«Կեանքիս մեծ փոփոխութիւնը, կը պատմէ Ֆրոյտ, տեղի ունեցաւ 1882ին, երբ ուսուցիչս գիս համոզեց, որ հրաժարիմ ուսումնասիրութիւններէն եւ կիրարկեմ բժշկական գիտութիւնս: Անոր խրատներուն հետեւելով՝ արձանագրուեցայ Հիւանդանոց՝ փորձառութիւն ձեռք ձգելու համար (սթաժ)»: Ֆրոյտ երկար ատեն կ'աշխատի հիւանդանոցային գանգատ բաժանմունքներէ ներս եւ ամէն օր երկար նամակ մը կը գրէ իր սիրելի Մարթային, որ գինք կը սպասէր Համպուրկի մէջ. Ֆրոյտ իր նշանածը կը տեսնէ տարին քանի մը անգամ միայն: Ան մարդը, որ խուզարկեց մարդկային անգիտակիցին խորքը՝ այնտեղ գտնելու համար սեռայնականութեան առաջնութիւնը, իր անձնական կեանքի մէջ եղաւ ամուսիններէն ամէնէն գուսպը, ամէնէն պահպանողականը:

Ֆրոյտի կեանքին վճռական օրերէն մէկը եղաւ այն օրը, երբ ան արձանագրուեցաւ փրոֆ. Մկյների հոգեբուժական բաժանմունքն ներս: Այնտեղ Ֆրոյտ կը նուիրուի ջրաբանութեան եւ «մոլի» կը դառնայ հոգեբուժութեան: Միեւնոյն ատեն ան այլ կեդրոնի մը մէջ կը գործէ իբրեւ հոգեբոյժ: Կրթաթոշակ մը յանկարծ կը փոխէ անոր կեանքին ուղղութիւնը: Առանց վարանելու, Ֆրոյտ կ'որոշէ Փարիզ երթալ՝ խորանալու համար հոգեբուժական գիտութեան մէջ: Մարթային ուղարկած իր մէկ նամակին մէջ ան կը գրէ «Փարիզ պիտի երթամ եւ մեծ գիտնական մը պիտի դառնամ: Ապա պիտի վերադառնամ Վիեննա եւ պիտի բուժեմ ջղային բոյոր անբուժելի հիւանդները...»:

Ինչո՞ւ Փարիզ: Ֆրոյտ արդէն սորված կր ամէն բան, որ Վիեննայի գիտութիւնը կրնար տալ իրեն: Իր ընթերցումներուն չնորհիւ ան տեղեակ կր, թէ Փարիզի մէջ ջղաբանութեան ու հոգեբուժութեան նոր մեթոտներ կր կիրարկուէին: Այսպէս, Փարիզի մէջ Ֆրոյտ կր ծանօթանայ Մարքոյի, որ հիփնոսի միջոցով անուրանալի արդիւնքներու կր հասնի: Վեց ամիս անցրնելէ ետք Փարիզի մէջ, Ֆրոյտ կր վերադառնայ Վիեննա, իր սեփական դարմանատունը կ'ունենայ եւ կր պսակուի տարիներէ ի վեր գինք սպասող Մարթային հետ:

ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԻՒՆ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵՆԷՆ ՆԵՐՍ

Հակարամեակներու ընթացքին կրօնը մղած կր ընագիները դէպի մտային եւ հոգեւոր նպատակներ: 19րդ դարուն աստուածախուսթիւնը պարգապէս մակերեւոյթը մրնդր. կրօնը կր պարտադրէր իր բարոյական հասկացողութիւնները: Միայն վիպագիրները կրնային յիշել մարդկային սիրտը յուզող փոթորիկները, եւ այն ալ՝ հպանցիկ կերպով: Սթեֆան Ցուէյգ կր նչէ, թէ «երեք կամ չորս սերունդներու ընթացքին քաղաքակրթութիւնը բարոյական եւ սեռային հարցերուն կր մօտեցնար անիմաստ տրամարանութեամբ մր, ըստ որուն, պահուած բան մր կր դարձի գոյութիւն ունենալէ: Ի նչպէս կրնար գարգանալ հոգիի գիտութիւնը, երբ գիտութիւն չամբերուկոչուած անձերը (հոգեւոր հովիւներ, գիտնականներ, ուսուցիչներ, արուեստագէտներ) իրե՛նք տկտ կին կամ կեղծաւոր»: Պատմութեան ընթացքին հազուադէպ է գտնել այսքան ամրողջական, այսքան անխզելի լուութիւն մր:

Եւ յանկարծ, երիտասարդ, անծանօթ բժիշկ մր ջղապարուրթեան մասին իր ըրած ուսումնասիրութիւններէն մեկնելով՝ կ'ուզէ նոր ձեւով բացատրել մտային խանգարումները, որոնք մինչ այդ կր բուժուէին էլեկտրական ցնցումներով, պաղ ջուրի լոգանքներով եւ այլն: Առաջին անգամ րլլալով մկր կր համարձակէր խոսգարկել մարդկային հոգիի խորհրդաւոր չրջանները՝ գանոնք կոչելով անգիտակից: Ան կր հաստատէ, թէ մտային խանգարումներուն մեծ մասը կու գայ սեռային կիրքէն: Անմիջապէս, գայթակղութիւնը կր պայթի: Ֆրոյտ համարձակած կր մօտենալ նախապաշարումներուն, եւ այն ալ՝ յանդգնօրէն Բժիշկներու միութեան սեղմ եւ պաշտօնական չրջանակներ: Այս հակադարձութիւնը այնքան վատ տպաւորութիւն կր ձգէ, որ Ֆրոյտ իր ամրողջ կեանքի ընթացքին ոչ մկր անգամ կր վերադառնայ այս միութեան:

Վիեննայի մէջ Ֆրոյտ կ'աշխատակցի Պրէսրրի հետ. այս վերջինը հիփնոսի մեթոտը կիրարկելով կր բուժէ հիւանդներ: 1885ին Ֆրոյտ կր մեկնի Նանսի՝ իր գիտութիւնը կատարելագործելու համար. «Այնտեղ է, կր պատմէ ան, որ խորապէս տպաւորուեցայ՝ մարդու կիտակցութենէն թաքուն գործող հոգեկան ուժերի գործընթացներու ապացուցութեան անդրադառնալով»:

«ԵՍ ՄԻԱՅՆ ԾԵՐ ՀՐԵԱՅ ՄԸՆ ԵՄ...»

1885ին Ֆրոյտ կ'ընդունի պարագայ մր, որուն համար չափականգուած պիտի չդրյար րսել, թէ հիմր դրաւ հոգեվերլուծութեան: Հիւանդր կր կոչուէր Էմմա Վոն Ն...: Շրջանկ մր ի վեր Ֆրոյտ կր կիրարկէր Պրէսրրի կոդմկ հնարուած ձեւ մր՝ քաթարսիսր կամ ծխնելոյկի մաքրութիւնր: Այս ձեւր կր կայանայ հիւանդին յիշատակները վերարծարծելու մէջ՝ գայն խօսեցնելով: Այս աշխատելաձեւի չնորհիւ, Ֆրոյտ կ'անդրադառնայ, թէ բժիշկին անձր մեծ դեր կր խաղայ հիւանդին բուժումին մէջ: Ան նաեւ կր նշմարէ բժիշկ- հիւանդ յարաբերութեան իւրայատկութիւնր՝ գարմանքով ընդունելով, թէ անոր մէջ գոյութիւն ունի տարփական (էրոթիք) տարողութիւն մր: Այս գիտին վրայ Պրէսրր կր նախընտրէ հրաժարիլ աշխատանքէն: Ֆրոյտի մեծութիւնր կր կայանայ այն իրողութեան մէջ, որ ան յարատեւեց՝ համարձակելով դէմ կենալ ամրողջ ընկերութեան: Ֆրոյտ իր փորձառութիւններէն կ'եզրակացնէ, թէ՝ «յանկարծակի սէրը, կամ ատելութիւնը, որ հիւանդր կր գգայ իր բժիշկին հանդէպ, պատահական չեն, այլ անհրաժեշտ հանգրուաններ, բուժումի ճամբուն վրայ»: Ան գանոնք կր կոչէ «փոխանցում» (թրանսֆեր) եւ «ընդդիմութիւն» (ռեզիզթանս): Էմմա Վոն Ն..., առանց անդրադառնալու, Ֆրոյտին կ'արտօնէ, որ հնարէ նոր մեթոտներ. ան բողոքած էր, թէ բժիշկին միջամտութիւնները գինք կր խանգարեն, որովհետեւ յիշողութիւններուն ընթացքը կ'ընդմիջեն: Այսպէս ծնաւ «ազատ գուգորդումներ»ու (ասոսիասիոն լիպր) մեթոտը. անոր նպատակն է անգիտակիցին մէջ գտնել մուգր-

գանգաղ գգացումներ կ'ունենայ իր մարմնի տարփամէտ չրջաններուն մէջ: Այս հաստատումր գայթակղութեան նոր ալիք մր կր յառաջացնէ, սակայն Ֆրոյտ կր յարատեւէ: Ան կր բացատրէ. «իր կեանքի առաջին տարիներուն փոքրիկ տղան իր փափաքներր կր կեդրոնացնէ մօր վրայ եւ իր մրցակիցր կր նկատէ իր հայրր. փոքրիկ աղջիկր նմանօրինակ կեցուածք կ'որդեգրէ, սիրով՝ հօր հետ, թշնամի մօրր»: Այս հանգրուանին կր գոյանայ Էօտիփի բարդոյթր երբ երեխան հասկնալով, թէ չի կրնար «ունենալ» իր հայրր կամ մայրր, կր սորվի ընկերութեան օրէնքներր: Վեց տարեկանին երեխային սեռայնականութիւնը քունի կր մտնէ. «Այս հանգրուանր հիմնական է, կ'րսէ Ֆրոյտ, որովհետեւ այս չրջանին կր կազմուին հոգեկան այն ուժերը, որոնք հետագային խոչընդոտ պիտի հանդիսանան սեռային մղումներուն՝ գանոնք սահմանափակելով եւ ուղղելով: Այս ուժերն են, որ հիմր կր դնեն ամօթխածութեան, բարոյական եւ կեդրոնական հակումներուն»: Վերջապէս, երեխան կր հասնի արդիւնքի չրջանին. «Արդիւնքի սկզբնաւորութեամբ ի չայտ կու գան փոփոխութիւններ, որոնք մանկական սեռային կեանքր կր հասցնեն իր բնական եւ ամրողջական ձեւին: Մինչ այդ, սեռային մղումր գրքխաւորապէս ինքնասէր էր. այս հանգրուանին ան կր սկսի ուղղուիլ դէպի սեռային առարկան»: Ֆրոյտ կր նչէ, թէ հոգեկան ամէն իւրաքանչիւր հանգրուանին գնդում մր, բնտանեկան բարդութիւն մր, հետագային կրնան պատճառել սեռային եւ ջղային խանգարումներ:

1911ին հոգեվերլուծութեան հիմնադիրները հաւաքուեցան Ուայմարի մէջ: Այստեղ Օթօ Ռանք (1), Էօժէն Պլէօլըր (2), Սիկմոնտ Ֆրոյտ (3), Քարլ Եունկ (4), Էրնըսթ Ճոնզ (5) եւ Ուիլհըլմ Սթէյքըլ (6):

1914ի պատերազմէն ետք հոգեվերլուծումր կր սկսի յաջողութիւն գտնել: Հոլիվուտ Ֆրոյտի կ'առաջարկէ հարիւր հազար ամ. տոլար, որպէսզի ան հոգեվերլուծումի տեսութենէն ներչնչուած չարժապատկերի մը բեմադրութեան հսկէ: Սակայն, թէեւ շատ աղքատ, Ֆրոյտ կր մերժէ: Ան հասած կր փառքի. ա՛յն փառքը, որուն կր ձգտէր կետին նետուած գլխարկի պատմութիւնը լսած օրէն ի վեր: Ժերար Լոգուն կ'րսէ. «Հոգեվերլուծութեան տեսութիւնը մարդուն մէջ վերագնահատեց այն, ինչ որ մերժուած եւ թաքնուած կր դարերէ ի վեր՝ որոշ մղումներու առաջնային ուժր,

շար. 8

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ՄՈՆՏԻԱԼ 98

ԻՏԱԼԻԱ. ՉԻԼԻ. ՊՐԱԶԻԼ ԵՒ ՆՈՐՎԵԿԻԱ ԱՆՑԱՆ Բ. ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ - ԱԻՍՏՐԻԱ 2-1
ՉԻԼԻ - ՔԱՄԵՐՈՒՆ 1-1
ՊՐԱԶԻԼ - ՆՈՐՎԵԿԻԱ 1-2
ՍԿՈՎՏԻԱ - ՄԱՐՈՔ 0-3

Երկգ տեղի ունեցան Ա. եւ Բ. խումբերու Ա. հանգրուանի Յրդ եւ վերջին մրցումները:

Բ. խմբակէն ներս, Իտալիա «Պրատ Տը Ֆրանս»ի մէջ 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Աւստրիան եւ գրաւեց խմբակին պարագլուխի դիրքը՝ 7 կէտով, մինչ Նանթի մէջ Չիլի եւ Քամերուն 1-1 հաւասարութեամբ բաժնուեցան իրարմէ եւ Չիլի եղաւ Բ. հանգրուան անցնող երկրորդ խումբը, 3 կէտով գրաւելով Բ. դիրքը: Հետեւաբար Աւստրիա եւ Քամերուն 2ական կէտով յաջորդաբար գրաւեցին Գ. եւ Դ. դիրքերը եւ հրաժեշտ տուին Մոնտիալին:

Ա. խմբակէն ներս, Պրագիլ Մարսէյի «Վելոտրոմ» դաշտին վրայ տեղի տուաւ Նորվեկիոյ առջեւ 1-2 արդիւնքով, սակայն ան կը գրաւէ Ա. խմբակի պարագլուխի դիրքը՝ 6 կէտով, իսկ Բ. դիրքը այսպէսով գրաւեց Նորվեկիա՝ 5 կէտով: Մարոք հակառակ 3-0 իր փայլուն յաղթանակին՝ Սկովտիոյ դէմ, դուրս մնաց Մոնտիալէն՝ 4 կէտ ապահովելով, մինչ Սկովտիա անկամ մը եւս չկրցաւ պատմութեան մէջ առաջին անգամ րլլալով անցնիլ Բ. հանգրուան եւ գրաւեց իր խմբակին միայն վերջին դիրքը՝ 1 կէտով:

Ստորեւ սրուան 4 մրցումներուն հակիրճ նկարագրականը:

ՊՐԱԶԻԼ - ՆՈՐՎԵԿԻԱ 1-2

80 հազար համակիրներու ներկայութեան, «Վելոտրոմ»ի մէջ Պրագիլ 2-1 արդիւնքով տեղի տուաւ Նորվեկիոյ բախտաւոր կազմին դէմ: Բախտաւոր համանիշը կու տանք այն իմաստով, որ ան Բ. հանգրուանի անցաւ չնորհիւ 89րդ վայրկեանին իրեն նուիրուած փեւալթիով մը, որ փեւալթի էր միայն ամերիկացի իրաւարար Պահարմասթի ակնոցով: Աւելին, հաւասարութեան պարագային, Մարոքի կազմն էր որ պիտի րլլար Բ. հանգրուանի արժանի կազմը, մանաւանդ որ անիկա 3-0 կեղեցիկ յաղթանակ մը տարաւ Սկովտիոյ դէմ:

Յամենայնդէպս, երկկաան մրցումին պէտք է ընդունիլ նաեւ, որ Նորվեկիացիք ոգի ի րուին պայքարեցան յաղթանակին համար, մինչ պրագիլցիք յատկապէս Բ. կիսախաղին կր պարզկին թոյլ եւ ոչ կազմակերպուած վիճակ մր, մինչ այդ անոնք Ա. կիսախաղին շատ աւելի պաշտին տէրն էին քան եւրոպացիք:

Բ. կիսախաղին, Նորվեկիացիք, որոնք անպայման կարիքր ունէին 3 կէտի, ամէն ձեւի դիմեցին իրենց նպատակը իրականացնելու համար, սակայն անոնց քանի մր ստոյգ առիթները անցան ապարդիւն:

Յրդ վայրկեանին, մրցումին րնթացքր յանկարծ չրջեցաւ եւ Պրագիլն է որ նշանակեց առաջին կոլր, չնորհիւ Պեպեթոյի գլխու կեղեցիկ հարուածին: Այնուհետեւ Նորվեկիացիք չկորսնցուցին իրենց կորովր, րնդհակառակն, անոնք սաստկացուցին իրենց յարձակումներր եւ 83րդ վայրկեանին, Թորէ Անտրէ Ֆլօ ի վերջոյ նշանակեց կեղեցիկ կոլ մր. ան մրցումին սկիզբէն կր ճգնէր կոլ նշանակելու համար եւ յաջողեցաւ:

Կր սպասուէր, որ մրցումր աւարտի հաւասարութեամբ, սակայն պատահեցաւ գարմանալին, երբ 89րդ վայրկեանին, ամերիկացի իրաւարարր յանկարծ սուլեց երեւակայածին փեւալթի մր՝ ի նպաստ Նորվեկիոյ: Ռեֆերիտուած գտաւ Հարուածր չկրցաւ գսպել րերդապահ Թաֆարէլ եւ սքանտինաւցիք եղան Պրագիլի րնկերակցող կազմր դպի Բ. հանգրուան:

ՄԱՐՈՔ - ՍԿՈՎՏԻԱ 3-0

Պրագիլ-Նորվեկիա մրցումին աւրնթեր, Մէնթ Էթիէնի մէջ տեղի կ'ունենար Մարոք - Սկովտիա ճակատումր, 30 հազար հանդիսատեսներու ներկայութեան: Մրցումր եղաւ տաք եւ հետաքրքրական: Հաւասարակշռուած խաղր հետզհետէ սկրսաւ թեքիլ ի նպաստ Մարոքի, իսկ 22րդ վայրկեանին Սայահէտտին Պասիրի նշանակած սքանչելի կոլէն ետք, արարական կազմր այնուհետեւ եղաւ դաշտին տէրն ու տիրականր, իսկ թրիփոլուններուն մէջ գտնուող բազմահազար մարոքցիներր ամրողջ 90 վայրկեան անդադար քաջալերեցին իրենց կազմր, որ ցուցադրեց բացառիկ խաղարկութիւն:

Բ. կիսախաղին, մրցումին պատկերր մնաց նոյնր: Ափրիկեցիք եղան աւելի ինքնավստահ եւ չարունակեցին իրենց բարձրարակ ու լաւ կազմակերպուած խաղարկութիւնր:

47րդ վայրկեանին, Ապտէլֆիթիլ Հատտա նշանակեց Մարոքի 2րդ կոլր, որմէ ետք խմբապետ Քուին Հենտրիի տղաքր «յանձնուեցան» խմբապետ Նուրէտտին Նայիմիի տղոց...

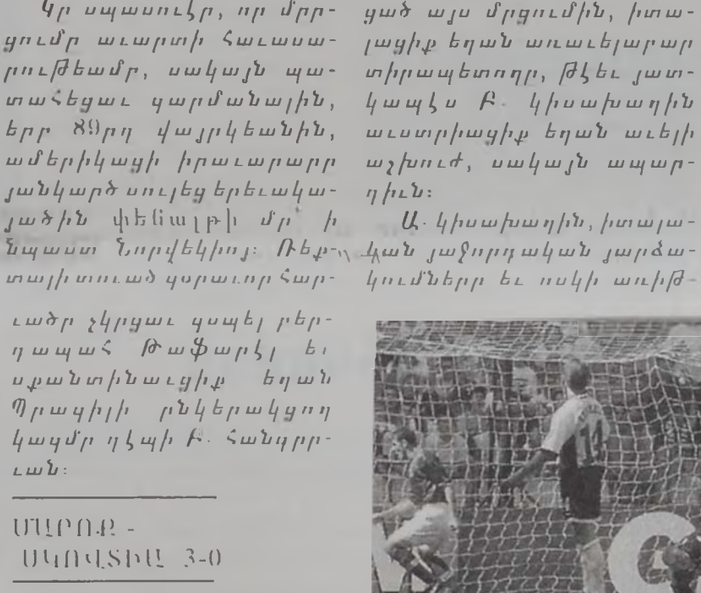
54րդ վայրկեանին, սկովտիացի Քրէյկ Պրոլի ստացաւ կարմիր քարտ մր, որ շատ աւելի ծանր ապրեց արդէն իսկ նահանջած իր կազմին, մինչ մարոքցիք առիթը օգտագործեցին նշանակելու իրենց 3րդ կոլր, որ թէեւ քիչ մր ուշացաւ, բայց իրականացաւ: 84րդ վայրկեանին, դարձեալ Պասիր նշանակեց հրաշալի կոլ մր եւ Մարոք 3-0 պատուաւոր արդիւնքով յաղթեց Սկովտիոյ եւ գլուխր բարձր մեկնեցաւ պաշտէն, նոյնիսկ եթէ ան հրաժեշտ տուաւ Մոնտիալին...

ԻՏԱԼԻԱ - ԱՒՍՏՐԻԱ 2-1

80 հազար համակիրներու ներկայութեան կայացած այս մրցումին, իտալացիք եղան աւելի արագ տիրապետողր, թէեւ յատկապէս Բ. կիսախաղին աւստրիացիք եղան աւելի աշխուժ, սակայն ապարդիւն:

Ա. կիսախաղին, իտալական յաջորդական յարձակումներր եւ ոսկի առիթները արմուկով հարուածՄ մր կեղեցիկ հարուածին: Այնուհետեւ նորվեկիացիք չկորսնցուցին իրենց կորովր, րնդհակառակն, անոնք սաստկացուցին իրենց յարձակումներր եւ 83րդ վայրկեանին, Թորէ Անտրէ Ֆլօ ի վերջոյ նշանակեց կեղեցիկ կոլ մր. ան մրցումին սկիզբէն կր ճգնէր կոլ նշանակելու համար եւ յաջողեցաւ:

Կր սպասուէր, որ մրցումր աւարտի հաւասարութեամբ, սակայն պատահեցաւ գարմանալին, երբ 89րդ վայրկեանին, ամերիկացի իրաւարարր յանկարծ սուլեց երեւակայածին փեւալթի մր՝ ի նպաստ Նորվեկիոյ: Ռեֆերիտուած գտաւ Հարուածր չկրցաւ գսպել րերդապահ Թաֆարէլ եւ սքանտինաւցիք եղան Պրագիլի րնկերակցող կազմր դպի Բ. հանգրուան:

Քամերունի բերդապահ Սոնկօ չի կրնար զսպել Չիլիցի Սիերայի ազատ հարուածը

ՉԻԼԻ - ՔԱՄԵՐՈՒՆ 1-1

Նանթի «Պօժուար» դաշտին վրայ, Չիլիի եւ Քամերունի րուներն պայքար մղեցին խանդավառելով ներկայ քառասուն հազար հանդիսատեսները:

Երկու կազմերն ալ արագ րնթացք մր տուին մրցումին: Ա. կիսախաղին, Չիլիի կազմր տիրապետեց եւ 21րդ վայրկեանին ազատ հարուածի մր վրայ, կեղեցիկ կոլ մր նշանակեց, չնորհիւ Խոսէ Սիերայի:

Այս կոլր երբեք չվհատեցուց Քամերունի կազմր, որ ամէն գնով փորձեց փոխադարձել: Կիսախաղէն առաջ, Ափրիկէի անպարտելի առիւծները կոլ մրն ալ նշանակեցին, որ իրաւարարին կողմէ օֆ-սայտի պատճառով մերժուեցաւ: Կիսախաղէն ետք մրցումին րնթացքր նոյնն էր: Քամերունցիք ամէն գնով կր փորձէին ճնշել մրցակիցին վրայ եւ չորս վայրկեան ետք փաթրիք Մպոմա գրխու հարուածով մր նշանակեց հաւասարութեան կոլր:

Տասր վայրկեան ետք կոմրեւաս անգամ խմբապետ Օմամ Պիյիքի կոմէ մերժուեցաւ իրաւարարին կողմէ: Վերջին վայրկեաններուն Լաւրիանս էթամէն ալ կարմիր քարտ մր ստանալով, հեռացաւ դաշտէն:

Իտալացի Վիերի գլուխով կը նշանակէ Աւստրիոյ դէմ իր կազմին առաջին կոլը

Մրցումի աւարտին Քամերունի մարգիչր, ֆրանսացի Էր Ռուա դժգոհ եւ գայրացած րսաւ. «Ֆիֆան որդեգրած նոր որոշումներր ծանր ազդեցին մեր խումբին վրայ: Օմամ Պիյիքի կոլր անհասկնալիօրէն մերժուեցաւ իրաւարարին կողմէ, որ ակնթարթ մր առաջ Մպոմայի կատարած փոխանցումին րնթացքին ֆաուլ մր սուլած էր»:

Փոխարէն Չիլիցի յառաջապահ Սալաս յայտնեց, թէ իր կազմր բախտաւոր դուրս եկած էր:

1962էն ի վեր, առաջին անգամ րլլալով, Չիլի կր հասնի յաջորդ հանգրուանին:

ՄՈՆՏԻԱԼԻ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԱՅԻՆ ՄՐՑԱՆՔ

Տուէք անունները այն ութ խումբերուն, որոնք պիտի հասնին քառորդ աւարտական հանգրուանին: Խումբերը դասաւորել կոյգ առ կոյգ ըստ խաղի:

---------- ----------

---------- ----------

---------- ----------

---------- ----------

ԱՆՈՒՆ----------

ՄԱԿԱՆՈՒՆ----------

ՀԵՌԱՁԱՅՆ----------

Սոյն մրցանքին կտրօնները «ԱԶԴԱԿ»ի խմբագրատուն պէտք է հասած րլլան մինչեւ Շաբաթ, 27 Յունիսի կէսօր:

Սոյն մրցանքին չեն կրնար մասնակցիլ «ԱԶԴԱԿ»ի պաշտօնեաները եւ անոնց անմիջական պարագաները:

Յաղթականը կը շահի MEC գրասենեակի ատնարան մը տրամադրուած ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ հաստատութեան կողմէ:

ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
Պուրճ Համուտ, Քադաքատեղիարանի հրապարակ:
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ 01-241000
Շրդ մուրք՝ Սանթր Պաւիքոյէն:
Կառավարութիւն ապահովուած:

ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԱՅԻՆ ՄՐՑԱՆՔ

1.- Ի՞նչ պիտի րլլայ Ուրբաթ, 26 Յունիսին Պորտոյի մէջ Ը. խմբակէն ներս կայանալիք Արժանթին - Խրուաթիա մրցումին արդիւնքը: Նշել կոլերուն թիւը:

----------*(25 նիշ)*

2.- Որո՞նք պիտի նշանակեն կոլերը:

----------*(25 նիշ)*

ԱՆՈՒՆ----------

ՄԱԿԱՆՈՒՆ----------

ՀԵՌԱՁԱՅՆ----------

Սոյն մրցանքին կտրօնները «ԱԶԴԱԿ»ի խմբագրատուն պէտք է հասած րլլան մինչեւ Ուրբաթ, 26 Յունիսի կէսօր:

ԿԱՐԵԼԻ Է ՄԱՍՆԱԿՑԻԼ ՄԻԱՅՆ ՄԷԿ ԿՏՐՕՆՈՎ:

Առաւելագոյն նիշ ապահովող մասնակիցը կ'ըլլայ յաղթականը: Հաւասար նիշերու պարագային, տեղի կ'ունենայ վիճակահանութիւն:

Սոյն մրցանքին չեն կրնար մասնակցիլ «ԱԶԴԱԿ»ի պաշտօնեաները եւ անոնց անմիջական պարագաները:

Յաղթականը կը շահի AVO SULAHIAN հաստատութեան կողմէ տրամադրուած փիքնիքի սառնարաններ:

ETS. AVO SULAHIAN
ՏԱՅԻՆ ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
Պուրճ Համուտ, Ապրոյեանի դիմաց
Հեռ. 01-490064 – 268610
Fax: (01) 490063

ԱՅՍՕՐ՝ 4 ՄՐՑՈՒՄ

Այսօրուան յայտագիրին վրայ են չորս մրցումներ:

Ժամը 17:00ին, Ֆրանսա Լիոնի մէջ իր դմ պիտի ունենայ Դանիան, իսկ նոյն ժամուն, Հարաւային Ափրիկէ - Սէուտական Արարիա Պորտոյի մէջ պիտի ճակատին իրարու դմ:

Ժամը 22:00ին, Լանսի մէջ Սպանիա պիտի մրցի Պուլկարիոյ դմ, իսկ Թուլուզի մէջ Նիճերիա՝ Փարակուէյի դմ, նոյն ժամուն:

ԹԵՆԻՍ. ՈՒԻՄԲԼԻՏԸՆ

ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԵՒ ՓԱԹՐԻՔ ՌԱՖԹԸՐ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Կարծէք չէր բաւեր որ Կրան Շելեմ այս հուշակաւոր մրցաշարքր (Ուիմպըլտըն) այս տարի մնաց Մոնտիալի չուքին տակ եւ մարզաչխարհին մէջ գրեթէ ոչ մէկր կր խօսի անոր մասին (որ այլապէս կր գրաւէր մարզաչխարհի բոլոր լուսարձակները), երկուան մրցումներր ամրողջ օրր կախեալ մնացին այս անգամ գօրաւոր անձրեւներուն քմայքէն: Քանի մր մրցում կիսատ մնալէ ետք չարունակուեցաւ, ապա պարձեալ րնդհատուեցաւ եւ վերստին չարունակուեցաւ, իսկ կարգ մր մրցումներ ամրողջութեամբ չեռագուեցան: Կատարուած մրցումներուն անակնկալներ տեղի չունեցան, իսկ հայազգի Սարգիս Սարգսեան ունեցաւ յաւ խաղարկութիւն եւ յաղթելէ ետք սպանացի փորթասի, անցաւ Բ. հանգրուան:

Ստորեւ՝ կարեւորագոյն մրցումներուն թեքնիք արդիւնքները:

●ՏՂԱՆՔ

Թոտ Վուտպրիճ (Աւստրալիա) - Կայօ Պլանքօ (Սպանիա) 6-1, 6-2 եւ 6-1:

Նիքոլաս Քիֆըր (Գերմանիա) - Խուլիանս Այոնաս (Սպանիա) 6-2, 6-2 եւ 6-3:

Փաթրիք Ռաֆթըր (Աւստրալիա) - Իվօ Հէյսպրկրր (Չուիցերիա) 6-1, 6-2, 4-6 եւ 6-1:

Սարգիս Սարգսեան (Հայաստան) - Ալպէրթ Փորթաս (Սպանիա) 6-0, 7-5 եւ 6-2:

●ԱՂՋԻՆՆԵՐ

Վենիւս Ուիլիըմս (Մ. Ն.) - Եանա Նեժետլի (Քանատա) 6-3 եւ 6-3:

Սանտրին Թեսթիւ (Ֆրանսա) - Ռինա Սթապս (Աւստրալիա) 7-6 եւ 6-0:

Նաթալի Թօզիա (Ֆրանսա) - Հարուքա Ինուէ (Ճափոն) 2-6, 6-1 եւ 6-3:

Եանա Նովոթնա (Չեխիա) - Սանտրա Քլէյնովա (Չեխիա) 6-2 եւ 6-2:

Մարթինա Հինգիս (Չուիցերիա) - Լայկա Ռայմրնտ (Մ. Ն.) 7-5 եւ 6-3:

ՕՐԱՑԵՑՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

◆ *ՓՐԱՅՄԸՐԻ ՀԱԼԸՐՋ»* (*Քոնքորտ, Ֆրիուէյ. Լա Սիթէ. Սաժէս, Փլաճէթ/Ապրաժ*).- Անգամ մը եւս Միացեալ Նահանգներու ճախագահին մասին պատրաստուած ժապաւէն մը: Դերակատարութիւն ծոց Թրավոլթայի եւ Էմա Թոմսընի:

◆ *ՈՒԱԿ ՏԸ ՏԱԿ»* (*Քոնքորտ, Սիթէ. Սաժէս, Փլաճէթ/ Ապրաժ*).- Միացեալ Նահանգներու ճախագահը վերընտրուելու համար գործի կը լծէ իր քարոզչական մեքենան: Իր դէմ եղող մեղադրանքները մոռցնելու համար ան պատերազմ կը յայտարարէ աննշանօթ երկրի մը դէմ: Յաջող բեմադրութիւն՝ Պերի Լեվինսընի եւ դերասանութիւն՝ Ռոպըրթ Տը Նիրոյի եւ Տասթին Հոֆմանի:

◆ *ՏԸ ՌԷՅՆՄԷՅՔԸՐ»* (*Քոնքորտ, Սաժէս, Փլաճէթ-Ապրաժ, Ջուք*).- Քոփոլա կը ներկայացնէ «Քազինօ»-ի ոճով այլ ժապաւէն մը: Մաթ Տէմընը, Միքի Ռուրք եւ Տանի Կլովըր կը փորձեն գարտուղի միջոցներով գումար ապահովել:

◆ *ՓԻՔՉԸՐ ՓԸՐՖԵՔԹ»* (*Էսփաս. Ամփիր. Սէնթ Էլի*).- Նիւ Եորքի մէջ երիտասարդ պարմանուհի մը անախորժ անակնկալներու առջեւ կը գտնուի, երբ իր մօտիկ ընկերը կը փորձէ վինք խաբել: Հետաքրքրական ժապաւէն մը:

◆ *ՏԸ ՄԷՆ ԻՆ ՏԸ ԱՅՐԸՆ ՄԱՍԲ»* (*Քոնքորտ, Վաճտոմ, Փլաճէթ Ապրաժ եւ Քասլիք*).- Ալեքսանտր Տիւմայի *Թրուա Մասքըթէր*-ը անգամ մը եւս պատրաստուած Հոլիվուտի մէջ: Դէպքը կը պատահի 1660ին:

◆ *ԹԱՅԹԵՆԻԿ»* (*Սէնթ Էլի, Էլիթ, Ամփիր / Սոտեքօ եւ Էսփաս*).- Ճէյմս Քամերոնի գերպատրաստութիւնը, որ շահեցաւ 10 *օսքար*: Դերասաններէն աւելի ջուրն ու հսկայ գլօսանաւը իրենց վրայ կը կեդրոնացնեն հանդիսատեսին ուշադրութիւնը:

◆ *ԵՈՒ. ԷՍ. ՄԱՐԸԼՋ»* (*Ամպասատ, Ֆրիուէյ. Սիթէ. Ամփիր / Սոֆիլ եւ Տիւճ*).- Օդանաւի արկածի մը արդիւնք, բանտարկեալ մը կը յաջողի խոյս տալ գործի լծելով ոստիկանութիւնը:

◆ *ՄԻՏՆԱՅԹ ԻՆ ՏԸ ԿԱՐՏԸՆ ԱՖ ԿՈՒՏ ԷՆՏ ԻՎԸԼ»* (*Էլիթ. Ամփիր եւ Ամպասատ*).- Միացեալ Նահանգներու հարաւը գտնուող փոքր քաղաքի մը կեանքը՝ տարբեր կողմերէն դիտուած: Բեմադրութիւն՝ Քլինթ Իսթվուտի:

◆ *ՆԱՅԹ ՖՈԼՋ ԱՆ ՄԱՆՀԱԹԸՆ»* (*Քոնքորտ, Փլաճէթ / Ապրաժ*).- Նիւ Եորքի մէջ պատրաստուած ոստիկանական ժապաւէն մը: Բեմադրութիւն՝ Սիտնի Լումեթի:

◆ *ՄԱՐՎԻՆ'Զ ՌՈՒՄ»* (*Քոնքորտ, Փլաճէթ/Ապրաժ եւ Ջուք*).- Սիրային բնոյթ ունեցող ժապաւէն, դերակատարութեամբ Մէրիլ Սթրիփի, Ռոպըրթ Տը Նիրոյի եւ Տայընն Քիթընի:

◆ *ՏԻ ԷՓ»* (*Էլիթ, Ամփիր, Էսփաս եւ Սէնթ Էլի*).- Էնթրընի Հոփքինզ եւ Ալեք Պալտուին արկածախնդրութեան մը ընթացքին Ալասքայի մէջ: Բեմադրութեամբ Լի Թամահորիի:

◆ *ՍԵԼԵՆԱ* (*Ամփիր/ Սոտեքօ*).- Երիտասարդ երգչուհի մը հազիւ հռչակի հասած, անարգ ոճիրի մը զոհը կը դառնայ: Ի՞նչ են դրդապատճառները: Բեմադրութիւն Կրեկըրի Նաւայի:

◆ *ՏԻ ԻՆԿԼԻՃ ՓԷՅՃԸՆԹ»* (*Վաճտոմ*).- Ամառնային արձակուրդէն եւ յատկապէս Մոնոփալի մթնոլորտէն օգտուելով, աճապարիկ աւելի քան տարի մը առաջ *օսքար*ներ խլած այս ժապաւէնը վերստին կը ցուցադրուի: Սիրային պատմութիւն մը վիրաւոր զինուորի մը եւ հիւանդապահուհիին միջեւ: Բեմադրութիւն Լոռնտրի Մինկեւալի:

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

ԹԷ. ԷԼ.

7:30.- *Արաբերէն լուրեր*
8:00.- *Ֆրանս 2ի լուրեր*
8:30.- *Մուվի Մէմիք*
9:00 - *Սուպիրէ*
11:00.- *Օթօ Քլասիքս*
11:30 - *Քիֆ Սահթաք*
12:00.- *Ասուաս*
14:30.- *Արաբերէն լուրեր*
15:00.- *Ռիւքիւ 911*
17:00.- *Մոնտիալ՝ Ֆրանսա-Դանիա*
19:00.- *Մոնտիալ՝ Հարաւ. Ափրիկէ-Սէուտ Արաբիա*
21:00.- *Արաբերէն լուրեր*
22:00.- *Մոնտիալ՝ Պուլկարիա-Սպանիա*
00:00.- *Մոնտիալ՝ Նիւ Զելանտա*

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.

7:30 - *Լուրեր*
Սաթէն
9:00 - *Ասթրօ Պէյ*
9:15.- *Քլիփս*
9:30.- *Վաւերագրական՝ Սիանս 3*
10:30.- *Թալասա*
11:30.- *Սավուար Փլիւս*
Սանթէ
12:15.- *Ու'ա Թենասա*
13:15.- *Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր*
13:45.- *Ասթրօ Պէյ*
14:00.- *Թելէ Ֆրանս Ի լուրեր*
14:30.- *Թուչէ Կանիէ*
15:00.- *Քլիփս*
15:15.- *Ասթրօ Պէյ*
15:30.- *Աղանի Աղանի*
16:00.- *Կենդանի գծանկար*
17:30.- *Մինի Սթիւտիօ*
18:25.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
18:30.- *Ու'ա Թենասա*
19:15.- *Քլոզ Մայէ Այզ*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Ամերիկեան երկար ժապաւէն*
22:30.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
23:00 - *Պէյրութ եա Պէյրութ*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.

7:00 - *Մի Լէն. Էնի լուրեր*
7:30.- *Էլ. Պի. Սի. լուրեր*
8:00 - *Ֆրանս 2ի լուրեր*
9:00 - *Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա*
9:30.- *Եանկ Ռայտըրս*
10:30 - *Նահարքում Սայիտ*
13:30.- *Սի. Էն. Էնի լուրեր*
14:00.- *Ֆրանս 2ի լուրեր*
14:40.- *Վիտէօ-Քլիփս*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:15.- *Մարիա՝ մեքսիքական յայտագիր*
16:15.- *Վեփի Պըրթէյ*
17:00 - *Մոնտիալ՝ Ֆրանսա-Դանիա*
19:00 - *Մոնտիալ՝ Հարաւ. Ափրիկէ-Սէուտ Արաբիա*
20:20 - *Եաում Եաուտ*
20:25.- *Արաբերէն լուրեր*
20:55.- *«Շուայէթ Թաֆասիլ»*
22:00.- *Մոնտիալ՝ Սպանիա-Պուլկարիա*
00:00.- *Մոնտիալ՝ Նիւ Զելանտա-Փարակուէյ*

ՄՈՒՍԹԱՔՊԱԼ

7:00.- *Ալամ Ալ Սապահ*
13:00.- *Արաբերէն լուրեր*
13:15.- *Խալաթի Սաֆիա Ուալ Տէյր*
14:00.- *Քասանտրա*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:15.- *Տուտուի Ֆի Ուրուն Ուաքիհա*
16:30.- *Կենդանի գծանկար*
17:00.- *Էլ Ամիր Էլ Մաժհուլ*
18:00.- *Անգլերէն լուրեր*
18:10.- *Նէյպըրս*
19:00.- *Սինեմաժալէ*
19:30.- *Սինիւ Ֆիւթիւր*
20:00 - *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Էլ Շարիա Էլ Ժատիտ*
21:30.- *Ուիժհաթ Նայլար*
23:30 - *Մարսլական յայտագիր*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

15:30.- *Լուրեր*
17:00.- *Կենդանի գծանկար*
18:00.- *Խաթ Էլ Սպայաթ*
19:00.- *«Տը Տենս Կոպ Ան՝ ամերիկեան երկար ժապաւէն*
21:00.- *Արաբերէն լուրեր*
21:30.- *Պալա Վարաժ*
22:30.- *Մայ Ուորլտ Ափ Օփերա*

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ՍՐԱՀՆԵՐՈՒ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

Քոնքորտ.- 738439	Քոլիզէ.- 342962
Փլաճէթ / Ապրաժ.- 292192	Էսփաս.- 212526
Փլաճէթ/ Քասլիք.- 912503/4	Վաճտոմ.- 443992
Ամպասատ.- 217490	Սէնթ Էլի.- 406786
Էլիթ.- 840286	Ամփիր / Տիւճ.- 792123/4
Ամփիր / Սոտեքօ.- 616706/7	Ամփիր / Սոֆիլ.- 204080
Ֆրիուէյ.- 485590	Սաժէս.- 336075

HAMAZKAYIN

ARMENIAN CULTURAL FORUM

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ
ՀԱՍԱՀԱՅԿԱԿԱՆ 4րդ ՀԱՍԱԽՄԲՈՒՄ

18 Յուլիս - 4 Օգոստոս 1998
Համազգայինի. Ն. Փալանճեան
Ճեմարան,Պէյրութ.

Կը մասնակցին Հայաստանէն, Միացեալ Նահանգներէն, Գանատայէն, Աւստրալիայէն, Անգլիայէն, Ֆրանսայէն, Իտալիայէն, Պելճիքայէն, Պարսկաստանէն, Լիբանանէն, Սուրիայէն եւ այլ գաղութներէ համալսարանական ուսանողներ:

Ծանօթ: Համախմբումին արձանագրուած են ութսունհինգ ուսանողներ: Կը մնան շատ սահմանափակ թիով դիմումնագիրներ:

Արձանագրութեան եւ յաւելեալ մանրամասնութեանց համար ներկայանալ
Համազգայինի կեդրոնական վարչութեան գրասենեակ, Շաղոյեան կեդրոն, 3րդ յարկ,
Հեռ.- (01) 241271 - (03) 290968

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի սակարանին մէջ օտար դրամանիշերու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երէկ.

Սուրիական թղթադրամ	32.94 - 34.98 լ.ո.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ո.
Պաճրէյնեան տինար	4028.77 - 4030.81 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	4942.97 -4944.99 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2130.54-2132.58 լ.ո.
Ա. Մ. Էմիրութեանց տիրհամ	411.63 - 413.67 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	403.10 - 405.10 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	3653.82 -3657.86 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	415.25 - 417.29 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	441.28 - 443.32 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2530.70 - 2532.97 լ.ո.
Գերմանական մարք	842.65 - 844.04 լ.ո.
Հոլանտական ֆլորէն	747.15 - 749.25 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	250.00 - 252.00 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1010.60 - 1012.18 լ.ո.
Պելճիքական ֆրանք	39.12 - 41.11 լ.ո.
Դանիական քուրոն	216.21 - 220.10 լ.ո.
Շուէտական քուրոն	189.85 - 191.22 լ.ո.
Սպանական փեզէթա	7.80 - 11.83 լ.ո.
Թրքական լիրա	0.0065 - 0.0085 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	2880.46 -2882.65 լ.ո.
Իտալական հազար լիր	858.00 -860.00 լ.ո.
Ճափոնական հազար եէն	10096- 10098 լ.ո.
Ափրիկեան հազար ֆրանք	2478.00 - 2482.00 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1510.50 - 1523.00 լ.ո.
Գանատական տոլար	1028.12 - 1030.09 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	919.25 -921.13 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	120.000 - 130.000 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	120.000 - 130.000 լ.ո.
Սամանեան մէկ ոսկի	90,000 -100,000 լ.ո.
Մեքսիքական փեսոս	535.000 - 545.000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	14.000.000 - 14.500.000 լ.ո.
Մէկ օնս ոսկի	293.145 - 295.75 $
Մէկ օնս արծաթ	5.34 $ - 5.38 $

● ՍՄԱԼԻՏԷՐԻ ԲԱԺԱՆԵԹՈՒՂԹԵՐ

	Գինի Ա. ճշդում	Գինի Բ. ճշդում
Ա. կարգի բաժնեթուղթ	11 3/8	11 3/8
Բ. կարգի բաժնեթուղթ	11 7/8	11 7/8

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, պրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը

Քանատական տոլար	1.4683/88
Գերմանական մարք	1.7990/95
Հոլանտական ֆլորէն	2.0273/78
Զուիցերիական ֆրանք	1.5008/18
Պելճիքական ֆրանք	37.08/13
Ֆրանսական ֆրանք	6.0270/45
Իտալական լիր	1770.7/3.7
Ճափոնական եէն	138.55/65
Շուէտական քուրոն	7.9160/60
Նորվեկիական քուրոն	7.5915/75
Դանիական քուրոն	6.8465/65
Մէկ սթերլին	1.6649/61
●Մէկ օնս ոսկին	294.50/00

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ...

5

երբ հարցախոյզի մը ընդմէջէն անդրադարձան, թէ երիտասարդ անգլիացիներուն համար բրիտանացի ըլլալու ամէնէն հպարտութիւնը երեւոյթը երկրի ֆութպոլի ազգային խումբին բարձր մակարդակն է, եւոչ, օրինակի համար, հրկայական կայսրութեան մը յիշատակը:

Միջազգային ուժերու չափանիշները խոր փոփոխութիւններու կ'ենթարկուին: Դասական չափանիշները (հողային տարածք, զինուորական ուժ, ամբոխավարութիւն, արհեստագիտական մակարդակ), առանց անհետանալու, տեղ կը բանան նորերու՝ ազդելու կարողութիւն, պատկեր եւ այլն: Կարծր ուժին վրայ այլեւս հարկ է աւելցնել մեղմ ուժը: Ֆութպոլը՝ ազգի խորհրդանիշ եւ ամէնուրեք գնահատուած, մեծ դեր կը խաղայ երկրի մը ժողովրդականութեան մէջ: Անիկա այլեւս մաս կը կազմէ մշակութային գործօններուն:

ՀՈԳԵԲԱՆԸ՝ ԴՊՐՈՑԷՆ...

6

ան իր հաւասարակշռութիւնը պահէ կամ վերագտնէ: Չարմանալի է թերեւս, սակայն չափահասներուն համար երբեմն անկարեւոր թուող այս տարբերութիւնները կրնան ազդել երեխային կամ պատանիին վրայ:

Մեր դպրոցներէն ներս հոգեբաններու բացակայութեան երկրորդ պատճառը, որ որոշ չափով կապուած է առաջինին, հետեւեալ տրամաբանութիւնն է. «Դպրոցները յաճախող երեխաները ընդհանրապէս հոգեկան եւ մտային բնական կարողութիւններ ունին. հոգեբաններուն մասնագիտութեան ենթակաները «խեղթերն են. ուրեմն մեր դպրոցներէն ներս կարիքը չկայ հոգեբաններու. ուսուցիչները եւ պատասխանատուները կրնան լուծել աշակերտներուն հարցերը»: Այս մտայնութիւնը, սակայն, հարկ է բարեփոխութեան ենթարկել: Բոլոր հոգեբանները մտային կամ հոգեկան ծանր խանգարում ունեցողներով չեն զբաղիր. ոմանք մասնագիտացած են դպրոցական հոգեբանութեան մէջ: Մտային եւ հոգեկան բնական կարողութիւններու տէր ըլլալ չի նշանակեր երբեք տագնապ չապրիլ. աշակերտը կրնայ որոշ հարցեր ունենալ, որոնք լուծման կը կարօտին: Ուսուցիչները եւ պատասխանատուները պէտք չէ ստանձնեն այս տագնապներուն լուծումը (որքան ալ թեթեւ ըլլան անոնք)՝ վերոյիշեալ պատճառներով: Հետեւաբար մեր դպրոցները կարիքը ունին հոգեբաններու:

Արեւմտեան երկիրներուն մէջ արդէն իսկ սովորական (եւ նոյնիսկ անհրաժեշտ) դարձած է հոգեբաններուն ներկայութիւնը դպրոցներէն ներս: Լիբանանի ոչ հայկական դպրոցները նաեւ սկսած են տեղ տալ անոնց: Վիճակագրութիւնները ցոյց կու տան, թէ կրթական հաստատութիւններէն ներս հոգեբաններուն աշխատանքը մեծապէս կ'օժանդակէ ե՛ւ աշակերտներուն, ե՛ւ ուսուցիչներուն:

Ի՞նչ կը սպասենք: Լսինք, թէ որոշ դպրոցներ արդէն իսկ նախաձեռնած են հոգեբաններու հետ գործակցութեան: Այս աշխատանքը հարկ է քաջալերել եւ ընդհանրացնել, որպէսզի մեր կրթական հաստատութիւններէն ներս «կեանքը աւելի հաճելի ըլլայ» եւ նուազ ճնշիչ՝ աշակերտներուն, ուսուցիչներուն եւ պատասխանատուներուն համար:

Ո՞Վ Է ՍԻԿՄՈՆՏ ...

6

հիմնական ընագիղներու իրագործումը կամ ձախորդութիւնը, մարդկային վարուելակերպի հսկայ բարդութիւնը, միջանհատական յարաբերութիւններու հակասութիւնները, խորհրդանիշներու կշիռքը, մանկական սեռայնականութեան գոյութիւնը...»:

ԳԻՏՆԱԿԱՆԻ ՄԸ ՓՐԿԱԳԻՆԸ

1923 Օգոստոսին Ֆրոյտ կը ստիպուի ենթարկուիլ վիրաբուժական գործողութեան մը. բժիշկները քաղցկեղի ուռեր գտած էին բերնին եւ երեսին մէջ: 16 տարի Ֆրոյտ կը ստիպուի խօսիլ եւ ուտել բերնին մէջ գետեղած գործիքի մը միջոցով, գոր «հրէշ»ը կը կոչէր:

Քանի մը տարի անց՝ նոր աղէտ մը: Հիթլէր իշխանութեան կը հասնի Գերմանիոյ մէջ: Աւստրիան կը կցուի Ռայխին: Ցեղապաշտական օրէնքները կը կիրարկուին Վիեննայի մէջ, եւ Ֆրոյտ հրեայ է: Աւաւել, անոր տեսութիւնները կը մերժուին հիթլէրեան վարչակարգին կողմէ. Պերլինի հանրային վայրերուն մէջ կ'այրեն անոր գիրքերը: Ֆրոյտի բարեկամները անոր կ'ապահովեն, որ փախչի. Ֆրոյտ նախ կը մերժէ, սակայն ան կ'անդրադառնայ, թէ Հիթլէրի ցեղապաշտութիւնը չի նմաներ Ֆրանսուա Ժոզֆի հակասեմականութեան: Մուսոլինի եւ Ռուզվելթ կը միջամտեն Հիթլէրի մօտ, եւ, 4824 ամ. տոլարի փոխարէն, Ֆրոյտ կը փոխադրուի Համփթէյտ (Լոնտոնի մօտ): Մեծն Բրիտանիոյ Արքայական Ընկերութեան գրասենեակը Ֆրոյտի ստորագրել կու տայ ոսկեայ գիրքը, քայլ մը, որ մինչ այդ վերապահուած կը թոպաւորներուն:

Քաղցկեղը կը շարունակէ կրծել Ֆրոյտը: Անոր կեանքը կը վերածուի անդադրում ցաւի մը: 1939ին ծայր կ'առնէ Համաշխարհային Բ. Պատերազմը: Ֆրոյտի սիրած Եւրոպան այլեւս գոյութիւն չունի:

Ֆրոյտ չափազանց յոգնած է կեանքէն: Իր բարեկամ բժիշկներէն Շուրի օգնութեամբ Ֆրոյտ 83 տարեկանին մորֆինով վերջ կու տայ իր կեանքին:

ԱՂԱՄԱՐԳԻՍԵԱՆ ՀԱՍՏ.

SAN GIORGIO
AUTOMATIC WASHING MACHINES,
DISHWASHERS & DRYERS
NEW MODELS

Պուրճ Համուտ - Քաղաքապետարանի հրապարակ,
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ 01-241000
2րդ մուտք, Սաճթր Պլանքոյէն:
Կառատումը ապահովուած:

ԿՈՒԶՈՒԻ

●Վարսայարդար ՎԱՉԷ ՄԻՔԷԼ կարիքը ունի գործաւորներու: Հեռ. 03-605543:

STUDIO Lantern

●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ եւ passporth գունաւոր լուսանկարահանումներ:

Հեռ. 01-266866 եւ 03- 268852

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԲԳԱՐԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(Հեռաձայն՝ 261622)

Ա.- 1998-1999 կրթական տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են 8 Յունիս 1998էն սկըսեալ. կէսօրէ առաջ ժամը 8էն 13, բացի Շաբաթ եւ Կիրակի օրերէն:

Բ.- Նորեկ աշակերտները իրենց հետ պէտք է ունենան արձանագրութեան անհրաժեշտ վաւերաթուղթերը (վիճակագրայ. փոխանցագիր, *«իիրաժ քայտ»*, առողջական վիճակի վկայագիր ...):

Գ.- Մանկապարտէզ կ՚ընդունուին երկու տարեկանէն վեր մանուկները:

Դ.- Վարժարանը ունի *օթոքարի* սպասարկութիւն:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ԿԱՄԻՏԱՍ» ՄԱՆԱՎԱՃԻԿ - ՊԷՅՐՈՒԹ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Տեղի կ՚ունենայ Երեքշաբթի, 30 Յունիս 1995, երեկոյեան ժամը 7ին, Միութեանս ակումբին մէջ, Ջոքաք էլ Պլաթ:

ՄԱՆՕԹ.- Երեկոյեան ժամը 7.30ին, ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի նկատուի:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

ԳԷՈՐԳ ՀԱՐՊՈՅԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1998-1999 ուսումնական տարեշրջանի սկզբնական արձանագրութիւնները կը սկսին Երկուշաբթի, 22 Յունիս 1998 եւ կը շարունակուին մինչեւ Ուրբաթ, 10 Յուլիս, ամէն օր, բացի Շաբաթ եւ Կիրակի օրերէն, առաւօտեան ժամը 8էն մինչեւ 12:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐՈՒ.ՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ ԵՆ

ՎԻԳԷՆ ՏԻՇՉԷՔԷՆԵԱՆԻ

Նոր ձայներիգն ու Սի. Տի.ն

«Արդարութիւն» խորագիրով

Ջօնուած Հայաստանի Հանրապետութեան *80*ամեակին:

Ստանալու համար դիմել՝ տիսքոթէք ճեքա:

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ԳՈՐԾԻ ԱՌԻԹ

Նորաբաց ամերիկեան ընկերութիւն մը Լիբանանի մէջ կարիքը ունի վաճառորդներու

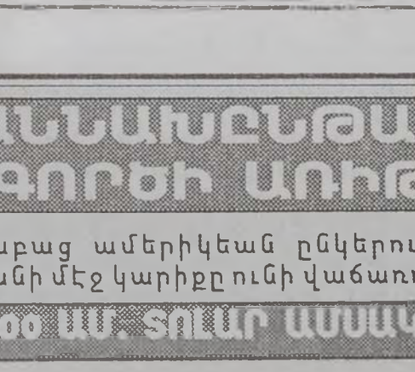
1500 ԱՄ. ՏՈԼԱՐ ԱՍՏԱԿԱՆ

- *2 տարուան փորձառութիւն*
- *Դիւրահաղորդ*
- *Ինքնաշարժ ունենալը պայման*

Ժամադրութեան համար հեռաձայնել 01–879991:

Optique

La Vista

MOSCHINO

ՀՐԱՅՐ ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Պուրճ Համուտի Քաղաքապետարանի հրապարակ, հեռ. 03-302752 եւ 01-262071

New From جديد من

Mediterranean Holidays

AND FOR THE FIRST TIME IN LEBANON

DIRECT CHARTER FLIGHT TO

CRETE اليونان HERAKLION GREECE

BY M.E.A. FROM 14th JULY 98

PRICE U.S.$ 325

Also Very Good Prices For: SPAIN, PARIS, CYPRUS, EGYPT

INFORMATION & RESERVATION **Mediterranean Holidays**

Autostrade Jal-el Dib. Red Shoe Bldg 8th Flour Tel: 03/273221 - 03/353092

Antelias: 04/417679 - Zahle: 08/803635 - Tripoli: 06/601720

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ԿԻՐԱԿԻ, 19 ՅՈՒԼԻՍ 1998

ԴԱՇՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ - ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ

«ԿԱՅԾԵՐ»

ՄԱՐՏ - ԱՊՐԻԼ 1998Ի ԹԻՒԸ

Քաղաքական, գիտական, գրական, մարզական յօդուածներու կողքին, այս համարը լուսարձակի տակ կ՚առնէ Արցախեան Ազատագրական Պայքարի 10ամեակն ու Հայաստանի նախագահական ընտրութիւնները:

Այն թիւը կ՚ընդգրկէ նաեւ մրցանք մը Արցախի Ազատագրական Պայքարի 10ամեակին առիթով:

ԱԱԿ՝ 5000 լ.ո.

• Ստանալու համար դիմել Համագգայինի գրատուն. «Շաղգոյեան» կեդրոն:

«ԿԱՅԾԵՐ»Ի ՄՐՑԱՆՔԸ

Արցախի Ազատագրական Պայքարի 10ամեակին առիթով «Կայծեր»ի խմբագրութիւնը կազմակերպած է մրցանք մը: Շաւիղ մասնակիցը պիտի ստանայ ՊԷՅՐՈՒԹ - ԵՐԵՒԱՆ - ՊԷՅՐՈՒԹ օդանաւային տոմս մը:

Մասնակցեցէք մրցանքին ու շահեցէք Պէյրութ - Երեւան - Պէյրութ օդանաւային տոմսը:

Մասնակիցները պարտին մրցանքին պատասխանները բերել «Կայծեր»ի բնագիր էջին վրայ:

«Կայծեր» ստանալու համար դիմել Համագգայինի գրատուն:

• «Կայծեր»ի խմբագրութեան կազմակերպած նախկին մրցանք - խաղին մասնակցողներէն Արեւ Փոլատեան կը շահի Tissot (Ref. 36177151) վաճառանիշով ժամացոյցը. տրամադրուած Ժաք Ադամեան նաստատութեան կողմէ:

«Կայծեր»ի հեռ. 241266:

ԱԶԴԱԿԻ ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. 258526, 260115 եւ 241274:

ԱՄԷՆ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ GOLDEN BEACHԻ ՄԷՋ

ԲՆԱՆԵԿԱՆ ԽԱՆԳԱՎԱՅՔ ՄԹՆՈԼՈՐՏ ՀԱՅԿԱԿԱՆ, ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՃՈՒԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Ելոյթ կ՚ունենայ սիրուած երգիչ

ԳԷՈՐԳ ՄԱՏԱՐԵԱՆ

Ընկերակցութեամբ

ԽԱՉԻԿ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆի

ԵՒ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

23 տեսակ աղանդեր, ճաշ, խմիչք՝ *ուիսքի* եւ օղի

- *Շաբաթ երեկոյեան՝ սակ 20$*
- *Իսկ Կիրակի կէսօրին՝ սակ 15 $*
- *Փոքրերուն կէս գին:*

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւարթ Խաչիկ Մալխասեան, Սանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559 , 407371 / 2,3,4,5:

ԳՈՐԾԻ ԱՌԻԹ

•Պուրճ Համուտի շըրջանին համար՝ երիտասարդ բաժնող մը (գինետորական ծառայութիւնը աւարտած): Ինքնաշարժ կամ *մոթորսիքլէթ* ունենալը եւ անգլերէն գիտնալը պայման:

Դիմել՝ ժըմմէյզէ, *«Մարին Թաուր»* շէնք, Ա. յարկ, առաւօտեան ժամը 9:30էն 2:

ԾԱԽՈՒ ՀՈՂ

•Այնճարի մէջ (*օթոստրատի* վրայ), 6500 քառ. մեթր, 200 մեթրը ճակատ: Հեռ. 01-266938, 03-252939, 03-882939:

PROVIDEO

PAL - SECAM - NTSC

VIDEOի վերաբերեալ որեւէ հարցով դիմել ՓՐՈՎԻՏԷՕ հաստատութեան, Պուրճ Համուտ, Սիճէ Սանթրալի դիմաց: Հեռ. 01/260739:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

•Սրբուհի Պասմաճեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի, ԼՕԽի «Աչխէն» մասնաճիւղին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

ԼՕԽի «Աչխէն» մասնաճիւղի վարչութիւն 100,000 լ.ո., Մուրատ Գարյանեան 50,000 լ.ո., Լեւոն Քիլիճեան 50,000 լ.ո., Սօսի Քէօյլեան 25,000 լ.ո., Ագատ Հէյկեան 25,000 լ.ո., Յարութիւն Ղազարեան 20,000 լ.ո., Յովսէփ Լատոյեան 20,000 լ.ո., Օսմանեան ընտանիք 20,000 լ.ո., Զոհրապ Խանգէթեան 15,000 լ.ո., Արմիկ Խառնրյեան 15,000 լ.ո., Թագուհի Ատայեան 10,000 լ.ո., Շաքէ Եագուպեան 10,000 լ.ո., Մարալ Տէրտէրեան 10,000 լ.ո., Քնար Աստարճեան 10,000 լ.ո., Յարութիւն Լատոյեան 20,000 լ.ո., Գեղեցիկ Ակնաւորեան 25$, Նշան Լատոյեան 20$, Յասմիկ Գալայճեան 10$, Միհրան Գուլումճեան 10$, Վիքթորիա Թիւթիւնճեան 10,000 լ.ո., Հերմինէ Մուրատեան 15,000 լ.ո.:

•Իսկուհի Ատայեանի մահուան առիթով, փոխան ծաղկեպսակի, ԼՕԽի «Աչխէն» մասնաճիւղին եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

ԼՕԽի «Աչխէն» մասնաճիւղի վարչութիւն 100,000 լ.ո., Յասմիկ Գալայճեան 20,000 լ.ո., Սօսի Քէօյլեան 20,000 լ.ո., Անի Ղազարեան 20,000 լ.ո., Տիրամայր Շուշան Մարտոյեան 10$, Անի Նարկիսեան 15,000 լ.ո., Արմիկ Խառնրյեան 15,000 լ.ո., Արմիկ Աւետիսեան 10,000 լ.ո., Ագատ Խանգէթեան 10,000 լ.ո., Քնար Աստարճեան 10,000 լ.ո., Գոպս Էյմմէկեան 10,000 լ.ո., Վիքթորիա Թիւթիւնճեան 10,000 լ.ո.:

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

- ՆՈՒԱՃԱԳՈՑՆ սակերով
- ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
- Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ագգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,

Հեռ. 248238, 262221:

ՏԱՐԵՑՈՒՅՑ ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՒՅ (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Նոր ելիք մը, աշխատասիրի տեսակէտէն, որպէսզի առաւել յաջողութիւն ձեռք ձգէ ձեր ասպարէզին մէջ: Փայլուն առիթներ պիտի ունենաք բնիկներու մէջ:

ՑՈՒԼ (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Ասպարէզի յաւտակ գործիր կրնան դժուարութեան մատնուիլ, յանկարծական փոփոխութիւն կեանքի մէջ, որ պիտի ազդէ ձեր ծրագիրներուն, երբ զգուշ չըլլաք: Խոհեմութիւն կը բնաւորուի ձեզի:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Նուազ գրուած, առաւել ուժգին եռանդով ու կեդրոնացումով, պիտի կատարէք բնդունի աշխատասիրի վարձատրութեամբ բոլորին:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Կրնաք առիթ գտնել նոր եկամուտով աշխատասիրի մը գտնելու: Պիտի յաջողի ձեր ներխուժումներ եւ փափաքներ: Կեանքի մէջ ունի փոփոխութիւններ եւ անակնկալներ:

ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Նիւթական ներդրումներ բրէք, փոխարկելիք յատկեալ շահով պիտի վարձատրուիք: Նոյնպէս ձեր ասպարէզին յատուկ նոր ծրագիրներ երէ մշակէք, երկիմիէք պիտի օգնի ձեզի:

ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Ունիք մեծ փափաքներ, սակայն կայ «բայց» մը, որուն համար հարկ է պայքիլ փորձառու մարդոց խորհուրդին: Պիտի ունենաք գոհունակութիւն ամէն մարդի մէջ:

ԿՇԻՌ (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Նոր անակնկալներ պիտի առիթին ձեզ փոխելու ձեր կարծիքը անձի մը հետաքրքրութեամբ, որ ձեզի մօտիկ է: Դուք չփոթ հարցի մը մասին պիտի ունենաք նոր դիրքորոշում, որպէսզի յարմար կարգադրութիւն մը կատարէք:

ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Հիմա ժամանակը չէ նոր որոշում մը տալու. մի քանի յաջողութիւններ պիտի ըլլայ ձեզի նեցուկ: Երամական անակնկալ չան մը ունիք:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Յամառ կեցուածք մը կրնայ վնաս բերել ձեզի, որոշ հարցի մը մէջ: Նոր ելիք ու աշխատասիրի մը կատարելիք՝ մէկ կողմ ձգելու համար ձեզի վնասողները:

ԱՅԾԵԼՋԻՒՐ (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Ձեր նախասիրած աշխատասիրները յաւտագոյնս պիտի իրագործէք՝ յաջողութեան արժանանալով: Երէ սիրային կամ բնաւորական հարցերու վերաբերեալ կարգադրութիւններ ունիք, անոնք ալ պիտի յաջողին:

ՕՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

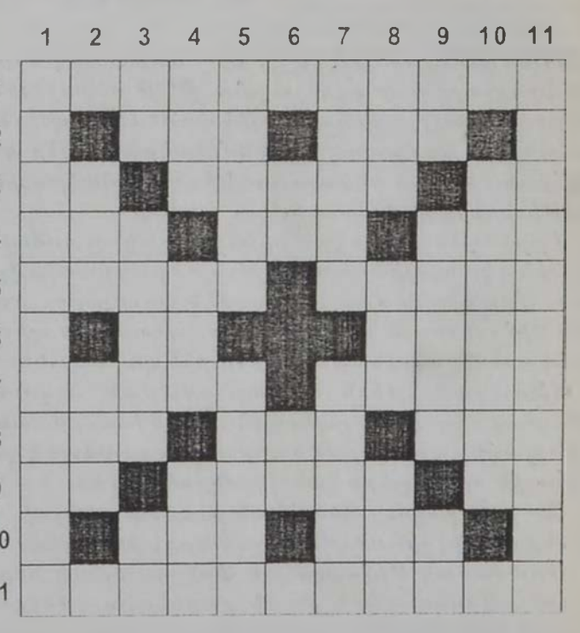
Յանդուգն որոշում մը պիտի տաք դրամական հարց մը վճռելու համար: Կամ լսելի կը մտածեիք, եւ կամ՝ յուսեցուցին: Հարցին հետ առնչակցուած լուծում մը ձեր խմտասուն կեցուածքէն կախեալ է:

ՋՈՒԿ (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Ներհնապատան հղէք, ապահովեցէք ձեր ուժերուն եւ կարողութեան, որովհետեւ պիտի կարենաք յաջողիլ: Բախտը ձեր կողմին է այսօր՝ բարոյապէս եւ ներքապէս:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4003

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Լուսահոգի, երջանկայիշատակ:*
2. *Երգուելի քերթուած - Ուրիչ (հակ.):*
3. *Իրերայաջորդ գիրեր - Սուգակէտ - Նաեւ:*
4. *Կենդանական սննդանիւթ - Ուրուր - Չէնքի թիրախ (հակ.):*
5. *Գործ, վարմունք - Ֆրանսացի գրող՝ Ալպէր (1913-1960):*
6. *Պարտիզպանի գործիք - Նմանաձայն տառեր:*
7. *Յուցական դերանուն - Անտառի թագաւորը:*
8. *Կաթի երես - Բագմութիւն - Իսկական ստարանուն:*
9. *Կրկնուած բաղաձայններ - Պէյրութի արեւմտեան թաղամասերէն - Ձայնակից տառեր:*
10. *Մանկդիոն - Պատչաճ:*
11. *Շանթահար:*

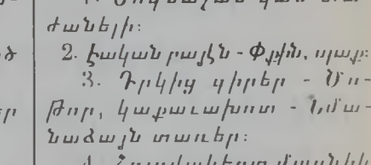
ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Յոգնեալ կամ տաժանելի:*
2. *Էական բայէն - Փչին, սլաք:*
3. *Դրկիչ գիրեր - Մոթոր, կաքաւախոտ - Նմանաձայն տառեր:*
4. *Հորմակերտ մասնիկ - Ձերմակ չինանիւթ (հակ.) - Խիտ, ամուր:*
5. *Սաղմնաւորուած - Լեոնալիրանի պապտա գաւառի աւաններէն:*
6. *Կոպտ - Ժամանակի միաւոր:*
7. *Վիպ - Վագկէն Շուշանեանի երկերէն «... Գիշերներ»:*
8. *Տղամարդ - Մեղրի մրուր - Ճափոնական օդանաւային ընկերութիւն մը:*
9. *Լեզուով մը՝ այո՝ - Խեղճանալ, ջլատիլ - Իրերայաջորդ գիրեր:*
10. *Քաջ - Տանիքի կարկառուն եզերք (հակ.):*
11. *Անշարժ ունեցուածքի սեփականութեան փաստաթուղթ:*

ԹԻՒ 4002

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՀՈԼՊՐՈՒՔ ՊԵԼԿՐԱՏ ԿԸ ԺԱՄԱՆԵ

ՕԹԼԱՆ ԿՐՆԱՅ ԹԻՐԱԽՆԵՐ ՀԱՐՈՒԱԾԵԼ ԱՄԲՈՂՋ ԵՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ՏԱՐԱԾՔԻՆ

ԿԸՍԷ ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐ ՄԸ

ՕԹԱՆԻ բարձրաստիճան մէկ պաշտօնատարը երէկ յայտնեց, որ կինակցութիւնը պատրաստ է Եուկոսլաւիոյ տարածքին եւ ո՛չ միայն Քոսովոյի մէջ թիրախներ հարուածելու, եթէ անիկա միջամտութիւն կատարէ Պալքանեան նորագոյն տագնապին մէջ:

Բանակային պաշտօնատարը ըսաւ նաեւ, որ ՕԹԱՆ ուժերու հաստատման բավմաթիւ ընտրանքներ կը քննարկէ տագնապին վերջ տալու համար՝ աւելցնելով, որ խաղաղ լուծում մը գտնելու համար մնացած ժամանակը «շատ կարճ է»:

Ցարդ ասիկա ամէնէն յստակ ցուցանիշն է, թէ ՕԹԱՆ պատրաստ է Եուկոսլաւիոյ տարածքին թիրախներ հարուածելու, եթէ որոշէ սերպական թիրախներու դէմ կինուորական գործողութիւններու դիմել:

Յունաստանի եւ Մակեդոնիոյ արտաքին գործոց նախարարները երէկ ընդդիմութիւն արտայայտեցին Եուկոսլաւիոյ դէմ ՕԹԱՆեան կինուորական գործողութիւններու գաղափարին եւ յայտնեցին, որ իրենց կարծիքով դիւանագիտութիւնը տակաւին կրնայ խաղաղ լուծում մը ապահովել տագնապին:

Նախկին եուկոսլաւ Մակեդոնիոյ հանրապետութիւնը մտահոգ է Քոսովոյէն ալպանացիներու ալիքի մը դէպի Մակեդոնիա հաւանական մուտքին մասին, մանաւանդ որ ինք եւս ալպանացի փոքրամասնութիւն մը ունի:

Երէկ, ամերիկացի բանագնաց Ռիչըրտ Հոլպրուք ըսաւ, որ Ուաշինկթընն ուժեղ կերպով զօրավիգ կը կանգնի Մակեդոնիոյ հողային ամբողջականութեան, որ ապառնալիքի տակ է Քոսովոյի տագնապին հետեւանքով:

Պէտք է արգիլել, որ Քոսովոյի դէպքերը ընդհանուր պատերազմի մը վերածուին, ըսաւ Հոլպրուք թղթակիցներու:

Ան կ'ուղղուէր դէպի Պելկրատ Եուկոսլաւիոյ նախագահ Սլոպոտան Միլոշեւիչի հետ տեսակցութեան մը համար: Ան հանդիպումներ ունեցած էր Մակեդոնիոյ նախագահին եւ Քոսովոյի ալպանացի անջատողական ղեկավար Իպրահիմ Ռուկովայի հետ:

●ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ Պոսնիոյ մէջ, երկուշաբթի օր 2 հոգի ականներու պայթումի մը վրայ գացած է: (ՌՈՅԹԵՐ)

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԱՀԱՋԱՆԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԻ ՀԱՍԱԾ Է

ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ ԵԼՑԻՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Նախագահ Պորիս Ելցին Երեքշաբթի օր գոչուցաց, թէ Ռուսիոյ ելեւմտական տագնապը ահագանգային համեմատութիւններու հասած է եւ արմատական, անմիջական քայլեր պահանջէ՝ քաղաքական անկայունութիւնը եւ ինկերային խուովութիւնները կանխարգիլելու համար:

Վարչապետ Սերգէյ Քիրիենքօ հակադարձեց տագնապին դէմ պայքարելու կոչուած ծրագիրի մը մշակումով: Ծրագիրին մաս կը կազմեն տուրքերու կանճումին միջոցներուն բարելաւումը, պետական պիւտճէին կրճատումը, տագնապահարուրիին պաշտպանութիւնը:

Կառավարութիւն եւ խորհրդարան հակուածիւտ միացեալ ժողովի մը րնթացքին, Ելցին ըսաւ, որ տնտեսական տագնապը այնքան ծանրակշիռ դարձած է, որ «ինկերային եւ քաղաքական վտանգներ կան»:

Ան գոչուցաց Պետական Տուման՝ ըսելով, որ Քիրիենքոյի միջոցառումները պէտք չէ խափանէ:

Դրամական Միջազգային Ֆոնտը, որուն ներկայացուցիչը Մոսկուա կը գտնուի, բարեկարգումներուն մէջ յառաջդիմութիւն կը պահանջէ, յաւելեալ գումարներ յատկացնելէ առաջ Ռուսիոյ:

ԻՆՔՆԱՎԱՐ ԱՃԱՌԻՈՅ ՂԵԿԱՎԱՐԸ ՁԻՆՔ ՍՊԱՆՆԵԼ ՓՈՐՁԵԼՈՒ ՅԱՆՑԱՆՔՈՎ Կ'ԱՄԲԱՍՏԱՆԷ ՇԵՒԱՐՏՆԱԾԷՆ

Վրաստանի ինքնավար Աճառիոյ շրջանին ղեկավարը նախագահ Էտուարտ Շեւարտնաձէի կառավարութիւնը ամբաստանեց վինք սպանել փորձելու եւ վինեալ յարձակում մը դաւելու յանցանքով անկախութիւն հետապնդող իր քաղաքականութիւնը ճնշելու համար:

Ասլան Ապաշիձէ Երկուշաբթի օր ըսաւ, որ Աճառիա ինքնապաշտպանութեան միջոցները ունի: Ան յայտնեց, որ իր ապահովութեան ուժերը անցնող քանի մը տարիներուն վինք սպանելու համար առնուազն տասնեակ մը դաւեր քողարկելծած են:

Վրացի բարձրաստիճան պաշտօնատար մը հերքեց, թէ կառավարութիւնը որեւէ դերակատարութիւն ունի Ապաշիձէն տապալելու դաւերուն մէջ եւ ըսաւ, որ կառավարութիւնը չի փափաքիր Աճառիոյ հետ յարաբերութիւնները վատթարացնել:

Ապաշիձէ յստակ դարձուց, որ Աճառիա Վրաստանէն ամբողջական անկախութիւն չի հետապնդեր, այլ կ'ուզէ միայն, որ իր ինքնավարութիւնը յարգուի:

Աճառիոյ բնակչութեան մեծամասնութիւնը վրացիներէ բաղկացած է, սակայն շրջանին մէջ կ'ապրին նաեւ մեծ թիւով հայեր եւ ռուսեր: (ՌՈՅԹԵՐ)

ՆԱԽԱԳԱՀԱՐԻ ՄԸ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ ՔՆՆԱՐԿՈՂ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՆԻՍՏ

ԵՐԼՄԱՋ ԿՐՆԱՅ ՀՐԱԺԱՐԻԼ ԿԱՆԽԱՀԱՍ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ

ԱՆԳԱՐԱ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թուրքիոյ վարչապետ Մեսուտ Երլմազ Երեքշաբթի օր ըսաւ, որ կրնայ կանխահաս ընտրութիւններ կայացնելու ծրագիրէն հրաժարիլ, եթէ խորհրդարանը տնտեսական բանալի բարեկարգումներու ծրագիրը չվաւերացնէ:

Երլմազ անցեալ չորեքշաբթի համաձայնութիւն մը կրնքած էր ճախակողմեան ընդդիմադիր դեկավար Տենիզ Պայքալի հետ: Ըստ համաձայնութեան, ան այս տարեվերջին պէտք է հրաժարի, յաւելեալ Ապրիլին կանխահաս ընտրութեանց ճամբան հարթելու համար:

Համաձայնութիւնը քննադատուած է Երլմազի կառավարական րնկերակցութեան միւս անդամներուն կողմէ, որոնք կ'ըսեն, թէ անիկա կառավարութեան ուժը կրնուազեցնէ:

Նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլ նաեւ մերժած էր գօրակցութիւն յայտնել համաձայնութեան:

ՆԱԽՕՐԷԱԿԸ ՄԸ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒԱԾ Է

Միւս կողմէ, Թուրքիոյ խորհրդարանը Երեքշաբթի օր որոշեց պետական նախարար Էկրէմ Ասիքի գործունէութիւնը քննարկել տող նիստ մը կայացնել, վարչապետին կառավարութեան մարտահրաւէր ուղղող քայլով մը:

Սակայն մեկնարաններ յայտնեցին, որ րնդդիմադիր պահպանողականները, որոնք ներկայացուցած են նախարարին դէմ բանաձեւը, դժուարութիւն պիտի ունենան խորհրդարանին մէջ բացարձակ մեծամասնութիւն ապահովելու, որպէսզի անիկա վաւերացուի:

Ըստ թրքական խորհրդարանական աւանդութեան, կառավարութիւնը պէտք է հրաժարի, եթէ նախարարի մը գործունէութիւնը դատապարտող բանաձեւը վաւերացուի:

ՈՐՈՇՈՒՄ ԿԸ ԹՕՇԻ ՔԻԻԻՏՏԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲՈՆԱՊԱՐՏԵՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏԱԾ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԻՆ ՈՐԱԿԸ ՀԱՐՑԱԿԱՆԻ ՏԱԿ Կ'ԱՌՆՈՒԻ

ԱՆԳԱՐԱ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Թուրքիա Երեքշաբթի օր կոչ ուղղեց Եւրոպայի Խորհուրդին՝ հրաժարելու այն տեղեկագիրէն, որ կը վերաբերի քիւրտերուն հանդէպ Անգարայի վերաբերմունքին: Տեղեկագիրը պիտի քննարկուի այս շաբաթ:

Արտաքին գործոց նախարարութեան րանբերը՝ Նեճաթի Ուէքան մամլոյ ասուլիսի մը րնթացքին յայտնեց, որ տեղեկագիրին մէջ անհիմն տեղեկութիւններ կան եւ «տեղեկագիրին որակը հարցական է»:

Խորհուրդին մէկ յանձնախումբին կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրը, որ պիտի քննարկուի Հինգշաբթի օր, «մեծ մտահոգութիւն» կ'արտայայտէ հիւսիսային Իրաքի եւ հարաւ-արեւելեան Թուրքիոյ մէջ քիւրտերու վիճակին մասին:

Անիկա կը պատապարտէ թէ՛ «թրքական գինեալ ուժերուն կողմէ գիւղերու պարպումը եւ հրկիզումը» եւ թէ՛ Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան կողմէ կատարուած վայրագութիւնները, որոնք պերազատարութիւն ունեցած են րնակչութեան տարագրութեան մէջ:

Տեղեկագիրը կը թելադրէ, որ Թուրքիա քայլերու պիտի գինեալ տագնապին խաղաղ լուծում մը գտնելու համար:

«ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ ՓՈՍԹ» ԿԸ ԽՕՍԻ ԻՐԱՔԵԱՆ ԹՈՒՆԱՒՈՐ ԿԱՋԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Մշկի գլխի քննիչներ գտած են փաստեր, որոնք ցոյց կուտան, թէ Իրաք «*Վի. Էքս.*» մտահոգու կազդ հրթիռներու գլուխներուն մէջ դրած է 1991ի ծոցի պատերազմէն առաջ:

«Ուաշինկթըն Փոսթ» օրաթերթը հաղորդեց, որ ՄՂԿի մասնագէտները իրենց քննութիւնները ամրողջացուցած են Յունիս 10ին: Ենոնք գտնուած մնացորդները տարրադաշրած են ամերիկեան գինուորական գիտաշխատանոցի մը մէջ: Օգտագործուած բոլնաւոր կազին գոով հնարքներ գտած Լին Իրաքի Թուճի շրջանին, որ մեծ քանակութեամբ գլխիկ փճացուած էր:

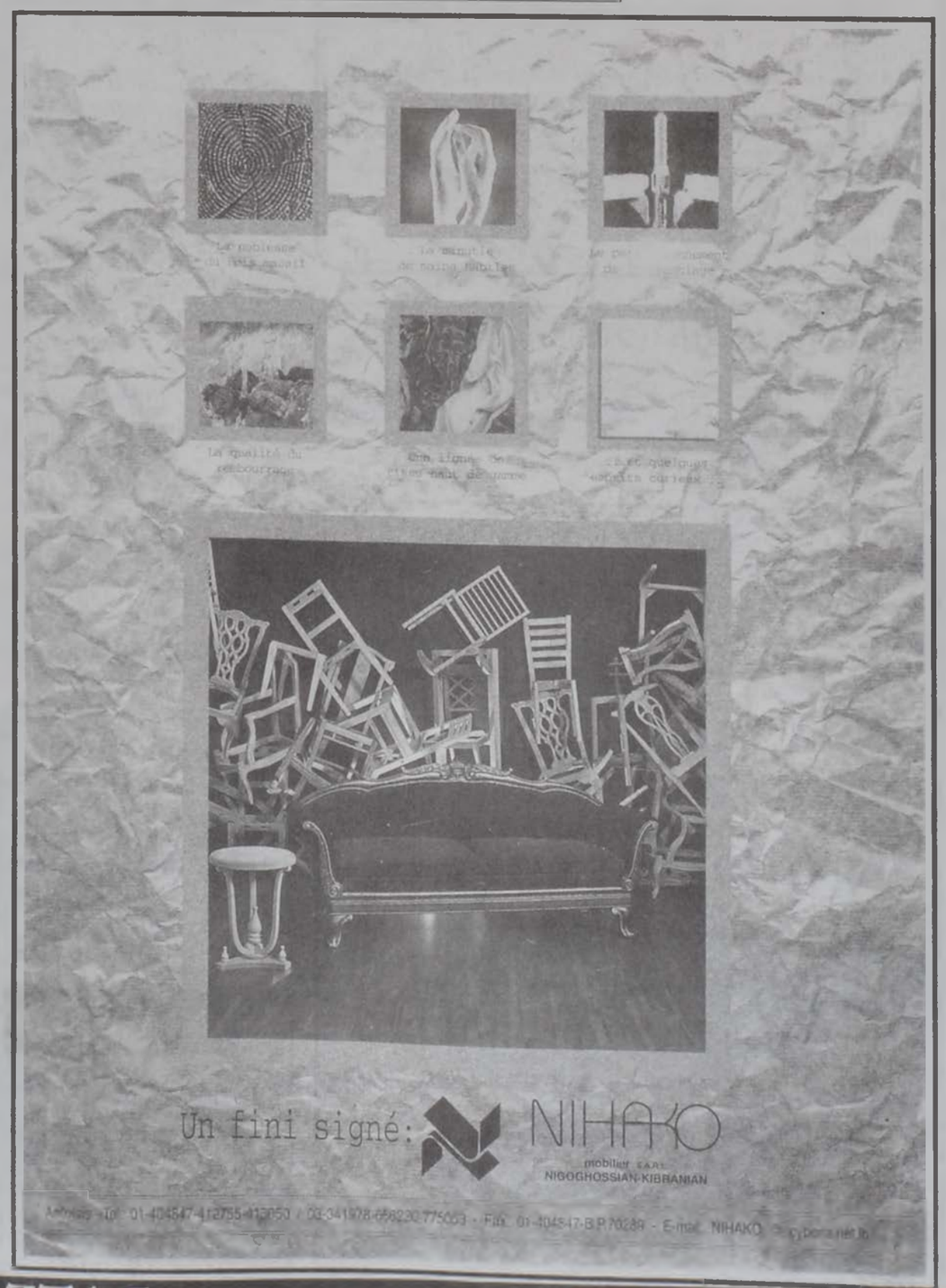
Ամերիկեան օրաթերթը հաղորդեց նաեւ, որ այս նոր փաստերը անկասկած մը եւս կը հաստատեն, որ Իրաք կը փորձէ գաղտնի պահել հետաքրքական քանդումի գլխիկներու իր ծրագիրները:

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●ՍԷՈՒԼ.- Հիւսիսային քորէական լրտեսական սուզանաւ մը երէկ ընկղմեցաւ, երբ պայն չուրերէն դուրս քաշող պարանը կտրուեցաւ: Հարաւային Քորէայի ծովուժը կը ծրագրէ պայն չուրերէն դուրս բերել, տեսնելու համար, թէ մարդիկ կա՞ն անոր մէջ: Սուզանաւը երկուշաբթի յետմիջօրէին գտնուած էր հարաւային քորէական ջուրերուն մէջ:

●ՆԻՒ ՏԵԼՀԻ.- *Հիւսիսային Հնդկաստանի մէջ կ'ենթադրուի, թէ 40 հոգի խեղդամահ եղած է երկուշաբթի գիշեր, գանոնք փոխադրող օթոպիւսը գետի մը մէջ ջախջախուելէ ետք:*

●ՄԵՔՍԻՔՕ.- Մեքսիքայի մէջ, երկուշաբթի օր վինեալներ 3 վինուոր սպանած են եւ 3 ուրիշներ վիրաւորած: (ՌՈՅԹԵՐ)

ՔԼԻՆԹՐԸՆԻ ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽՕՐԵԱԿԻՆ

ԹԱՅՈՒԱՆԻ ՀԱՐՑԸ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹԻՒՆ Է

ԿԸՍԷ ՓԵՔԻՆ

ՓԵՔԻՆ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Մ. Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթընի Չինաստան այցելութեան նախօրեակին, Փեքին Երեքշաբթի օր յիշեցուց, որ Թայուանի որոշ չափով պայթուցիկ հարցը մէկ առաջնահերթութիւն է իրեն համար եւ թէ Փեքին կ'ակնկալէ, որ Քլինթըն ճանչցում տայ իր մտահոգութիւններուն:

Քլինթընի ժամանումին նախօրեակին, այլ կարգադրութիւններու կարգին էր նաեւ ամերիկեան րնկերութիւններու կողմէ աւելի քան 400 միլիոն տոլար արժողութեամբ համաձայնութիւններու կնքումը, ինչ որ ցուցնիչ է անոր առաքելութեան կարեւորութեան:

Քլինթըն Հինգշաբթի օր (վաղը) Փեքին պիտի հասնի:

ԵԹՕՎՊԻԱ ԴԱՍ ՄԸ ՊԻՏԻ ՏԱՅ ԷՐԻԹՐԷԱՅԻ

ԿԸՍԷ ԵԹՕՎՊԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ

ԱՏԻՍ ԱՊԵՊԱ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Եթովպիոյ վարչապետ Մելէս Զենաուի Երեքշաբթի օր ըսաւ, որ իր կառավարութիւնը դաս մը պիտի տայ Էրիթրէային, եթէ այս վերջինը իր ուժերը չհեռացնէ Եթովպիայէն:

Մելէս ըսաւ նաեւ, որ ինք պատրաստ է քայլ մը անոյշ երթալ եւ Էրիթրէական ուժերը ոչ միայն Եթովպիայէն հեռացնել, այլ մտնել սահմանակից երկիրին հողերէն ներս՝ դաս մը տալու համար անոր: Մելէս չբնտեց նաեւ, որ Էրիթրէա հողային պահանջի որեւէ իրաւունք չունի Եթովպիոյ մէջ: Եթովպիացի վարչապետը հաւաստեց, որ իր երկիրը Էրիթրէական հողեր գրաւելու որեւէ ծրագիր չունի, այլ պարզապէս կ'ուզէ դաս մը տալ դրացի երկիրին:

Մելէս դիտել տուաւ նաեւ, որ ինք տակաւին պատրաստ է խաղաղ միջնորդութեամբ լուծելու տագնապը:

Մայիս 6ին ի վեր Եթովպիոյ եւ Էրիթրէայի միջեւ ծագած է սահմանային վէճ մը, որ Յունիսին սակայն կինուորական ճակատումի հասաւ՝ հարիւրաւոր զոհեր խլելով:

ՍՊԱՆԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ Կ'ԱՌԵՒԱՆԳՈՒԻ «ՄՏԱՅԻՆ ԱՆՀԱՒԱՍԱՐԱԿՇՌՈՒԹԻՒՆ» ՄԸ ԿՈՂՄԷ

ՎԱԼԵՆՍԻԱ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Մտային անհաւասարակշռութենէ տառապող ապանացի մը Երեքշաբթի օր առեւանգեց *«Այրլինըս Էրլայնզ»*ի օդանաւերէն մէկը, զոր ապատնաց պայթեցնել: Աւելի ուշ, սակայն ան ապատ արձակեց 130 ճամբորդները եւ անձնատուր եղաւ ոստիկանութեան:

Օդահէնը՝ Խաւիէ Կոմէս յաջողած էր առեւանգել *«Պոյինկ 727»* տիպի օդանաւ մը, որ ներքին թռիչք մը կը կատարէր դէպի Պարսելոնա: Կոմէս ապատնացած էր օդաչուին, որ ենթարկուելով օդահէնին հրահանգին, Վալենսիա էջք կատարեց: Կոմէս ապատնաց նաեւ օդանաւը պայթեցնել, եթէ անիկա թէել Ալիւ չուղղուի: Երեք ժամ ետք, սակայն ան ապատ արձակեց բոլոր պատանդները, երբ ոստիկանութիւնը առիթ տուաւ անոր հեռաձայնով խօսելու վինք դարմանող հոգեբուժին հետ:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՈՒՂՂԱԿԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ ՓԱՔԻՍՏԱՆԻ ԻՐ ՊԱՇՏՕՆԱԿԻՑԻՆ

ՆԻՒ ՏԵԼՀԻ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Հնդկաստան Երեքշաբթի օր յայտարարեց, որ վարչապետ Աթալ Պեհարի վաճգայի երկկողմանի րանակցութիւններ կատարելու կրաւոր առաջարկ մը ուղարկած է փաքիստանցի իր պաշտօնակիցին:

Արտաքին գործոց նախարարութեան րանբերը ըսաւ, որ վաճգայի նամակ մը առաքած է Նաուազ Շարիֆի առաջարկելով, որ հանդիպում մը ունենան Սրի Լանքայի մէջ տեղի ունենալիք դերաստիճանին, որուն պիտի մասնակցին հարաւային Ասիոյ երկիրները:

Գերաստիճանը պիտի սկսի Յուլիս 29ին: Բանբերը ըսաւ նաեւ, որ վաճգայի նամակը գրած է Յունիս 14ին:

ԿԻՆԷ ՊԻՍԱՒՈՒ

ԸՄԲՈՍՏ ՏԱՐՐԵՐԸ ԿԸ ՊԱՀԵՆ ՈՐՈՇ ԴԻՐՔԵՐ

ԼԻԶՊՈՆ, 23 (ՌՈՅԹԵՐ).- Կինէ Պիսաուի 160րեայ արիւնալի ըմբոստութիւնը տեղքայլի մէջ է եւ նախագահին օժանդակող Սենեկալի բանակը ցարդ չէ կրցած ճնշել ըմբոստ ուժերը, որոնք մայրաքաղաքին մօտ կօրանոցի մը մէջ կը գտնուին:

Նախագահ Ճոաօ Վիեյրա անցեալ շաբաթ հաւաստած էր, որ մայրաքաղաք Պիսաուի մօտ գտնուող Պրա կօրանոցը ապատագրուած է եւ թէ ըմբոստ ուժերը հեռացուած են: Զինուորական համալիրը այցելող թղթակիցներ սակայն յայտնեցին, որ կօրանոցին մէկ մասը տակաւին ըմբոստ ուժերուն հակակշիռին տակ կը գտնուի: Պիսաուի օդակայանը եւս ըմբոստ ուժերուն ենթակայ է: